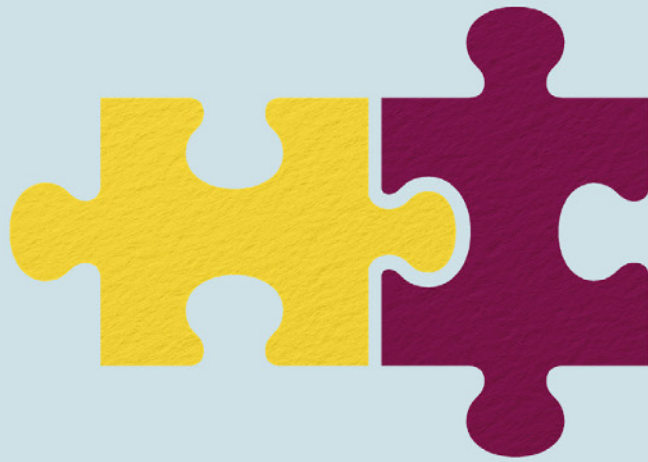


# Αιτούντες με ποικίλο σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα, έκφραση και χαρακτηριστικά φύλου

Διαδικασία εξέτασης



# **Πρακτικός οδηγός σχετικά με αιτούντες με ποικίλο σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα, έκφραση και χαρακτηριστικά φύλου**

**Διαδικασία εξέτασης**

**Νοέμβριος 2024**



Στις 19 Ιανουαρίου 2022 η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) αντικαταστάθηκε από τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA). Κάθε αναφορά στην EASO, καθώς και στα προϊόντα και στα όργανα της EASO, θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως αναφορά στον EUAA.



Ημερομηνία σύνταξης: Οκτώβριος 2024

Ούτε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματος του EUAA ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των παρακάτω πληροφοριών.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026

Print ISBN 978-92-9410-984-2 doi:10.2847/5254051 BZ-01-24-016-EL-C

PDF ISBN 978-92-9410-983-5 doi:10.2847/9836934 BZ-01-24-016-EL-N

© Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA), 2026

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στον EUAA, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων. Ο EUAA δεν κατέχει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας όσον αφορά τα ακόλουθα στοιχεία:

— εξώφυλλο, εικόνα, FotografiaBasica, © 476725956, 2015.

# Σχετικά με τον οδηγό

**Γιατί δημιουργήθηκε ο παρών οδηγός;** Αποστολή του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) είναι να διευκολύνει και να υποστηρίζει τις δραστηριότητες των κρατών μελών της ΕΕ και των συνδεδεμένων χωρών Σένγκεν (χώρες της ΕΕ+) <sup>(1)</sup> για την εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου (ΚΕΣΑ). Σύμφωνα με τον γενικό του στόχο να προωθεί την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και να διευκολύνει τη σύγκλιση, ο EUAA αναπτύσσει κοινά πρότυπα διαδικασιών και δείκτες, κατευθυντήριες γραμμές και πρακτικά εργαλεία. Μεταξύ άλλων θεματικών τομέων, ο EUAA δεσμεύεται να στηρίξει τις χώρες της ΕΕ+ στον χειρισμό υποθέσεων αιτούντων με ποικίλο σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα, έκφραση και χαρακτηριστικά φύλου (SOGIESC).

**Πώς χρησιμοποιείται ο παρών οδηγός;** Ο παρών οδηγός είναι δομημένος σε τρία αυτοτελή αλλά συμπληρωματικά και αλληλένδετα μέρη, τα οποία καλύπτουν διάφορα θέματα SOGIESC στον τομέα του ασύλου.

- Το μέρος του οδηγού που αφορά τα [οριζόντια στοιχεία](#) παρέχει πληροφορίες και καθοδήγηση που αφορούν οριζοντίως τόσο τη διαδικασία ασύλου όσο και την υποδοχή, μεταξύ άλλων για θέματα όπως το νομικό πλαίσιο, οι ασφαλείς χώροι και η συμπεριληπτική επικοινωνία, η διερμηνεία, η παροχή πληροφοριών, η ανάπτυξη ικανοτήτων, η συνεργασία και ο συντονισμός.
- Το μέρος του οδηγού που αφορά την [υποδοχή](#) παρέχει καθοδήγηση και πρακτικές συστάσεις σχετικά με τον σχεδιασμό και τη διαχείριση των συστημάτων υποδοχής και την παροχή συνθηκών υποδοχής κατά τρόπο που λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες υποδοχής των αιτούντων ΛΟΑΤΚΙ, τόσο σε ατομική όσο και σε συλλογική βάση.
- Το μέρος του οδηγού που αφορά τη **διαδικασία εξέτασης** παρέχει πρακτική καθοδήγηση ειδικά εστιασμένη στις βασικές πτυχές της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, συμπεριλαμβανομένης της καταχώρισης, της προσωπικής συνέντευξης, της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων, της εκτίμησης κινδύνου και της νομικής ανάλυσης.

Ο οδηγός εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας μεταρρύθμισης του ΚΕΣΑ. Οι πράξεις του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο άρχισαν να ισχύουν τον Ιούνιο του 2024 και θα τεθούν σε εφαρμογή τον Ιούνιο του 2026. Ο οδηγός περιλαμβάνει παραπομπές και στα δύο νομικά πλαίσια, ανάλογα με τη συνάφεια.

Ο οδηγός συμπληρώνεται με ένα [ενημερωτικό σημείωμα](#), το οποίο παρέχει εμπεριστατωμένες πληροφορίες για έννοιες και όρους που σχετίζονται με στοιχεία SOGIESC.

**Σε ποιον απευθύνεται ο παρών οδηγός;** Ο παρών οδηγός απευθύνεται πρωτίστως στο προσωπικό που εργάζεται απευθείας με αιτούντες διεθνή προστασία στον τομέα του ασύλου: υπαλλήλους αρμόδιους για την καταγραφή, χειριστές υποθέσεων και προσωπικό υποδοχής. Ειδικές ενότητες απευθύνονται επίσης σε διευθυντικά στελέχη και

---

(1) Τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, μαζί με την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

υπευθύνους χάραξης πολιτικής. Επιπλέον, ο παρών οδηγός είναι χρήσιμος για κάθε άλλο πρόσωπο ή οργανισμό που εργάζεται ή δραστηριοποιείται στον τομέα του ασύλου.

Καθένα από τα μέρη του οδηγού απευθύνεται σε ελαφρώς διαφορετικό κοινό, ανάλογα με το περιεχόμενο και το πεδίο εφαρμογής του.

- Το μέρος του οδηγού που αφορά τα [οριζόντια στοιχεία](#) απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε όλο το φάσμα του προσωπικού των εθνικών αρχών. Ειδικές ενότητες με την ένδειξη «Για διευθυντικά στελέχη» και/ή «Για υπευθύνους χάραξης πολιτικής» απευθύνονται ρητά στους εν λόγω επαγγελματίες του τομέα ασύλου. Ο οδηγός μπορεί επίσης να είναι χρήσιμος και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που δραστηριοποιούνται στον τομέα του ασύλου (π.χ. οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών).
- Το μέρος του οδηγού που αφορά την [υποδοχή](#) απευθύνεται κυρίως στο προσωπικό υποδοχής, καθώς και σε άλλα άμεσα ενδιαφερόμενα μέρη ή προσωπικό που εργάζεται απευθείας με αιτούντες στο πλαίσιο της υποδοχής (π.χ. οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών). Ειδικές ενότητες με την ένδειξη «Για διευθυντικά στελέχη» και/ή «Για υπευθύνους χάραξης πολιτικής» απευθύνονται ρητά στους εν λόγω επαγγελματίες στο πλαίσιο της υποδοχής.
- Το μέρος του οδηγού που αφορά τη **διαδικασία εξέτασης** απευθύνεται κυρίως σε υπαλλήλους αρμόδιους για την καταγραφή και σε χειριστές υποθέσεων ασύλου. Επιπλέον, είναι χρήσιμος για τους υπαλλήλους που είναι αρμόδιοι για θέματα ποιότητας, τους νομικούς συμβούλους, καθώς και για τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής στις εθνικές αποφαινόμενες αρχές και για κάθε άλλο πρόσωπο που εργάζεται ή δραστηριοποιείται στον τομέα της διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο της ΕΕ.

**Πώς εκπονήθηκε ο παρών οδηγός;** Ο παρών οδηγός δημιουργήθηκε μέσω συντονισμένης προσέγγισης μεταξύ τριών δικτύων του EUAA. Ο EUAA διευκόλυνε και συντόνισε την εκπόνηση του οδηγού.

- Το μέρος του οδηγού που αφορά τα [οριζόντια στοιχεία](#) και το [ενημερωτικό σημείωμα](#) συντάχθηκαν από εμπειρογνώμονες προερχόμενους από αρχές ασύλου και υποδοχής, διεθνείς οργανισμούς, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και την ακαδημαϊκή κοινότητα, με την πολύτιμη συμβολή της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και της ILGA-Europe. Πριν από την οριστικοποίησή τους, πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τις χώρες της ΕΕ+ μέσω του δικτύου εμπειρογνομόνων του EUAA σε θέματα ευαλωτότητας.
- Το μέρος του οδηγού που αφορά την [υποδοχή](#) συντάχθηκε από εμπειρογνώμονες αρχών υποδοχής και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, με την πολύτιμη συμβολή της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και της ILGA-Europe. Πριν από την οριστικοποίησή του, πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τις χώρες της ΕΕ+ μέσω του δικτύου αρχών υποδοχής του EUAA.
- Το μέρος του οδηγού που αφορά τη **διαδικασία εξέτασης** συντάχθηκε από εμπειρογνώμονες από όλη την ΕΕ, με την πολύτιμη συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους. Πριν από την οριστικοποίησή του, πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με όλες τις χώρες της ΕΕ+ μέσω του δικτύου διαδικασιών ασύλου του EUAA. Ο EUAA ευχαριστεί τα μέλη της ομάδας εργασίας που

προετοίμασαν το σχέδιο του παρόντος οδηγού, Sylvie Decoodt, Baptiste Martel, Annick Oerlemans και Johanna Sassi.

## Πώς συνδέεται ο παρών οδηγός με την εθνική νομοθεσία και πρακτική;

Πρόκειται για ένα ήπιο εργαλείο σύγκλισης. Ο οδηγός δεν είναι νομικά δεσμευτικός και αντικατοπτρίζει τα από κοινού συμφωνηθέντα πρότυπα, όπως εγκρίθηκαν από το διοικητικό συμβούλιο του EUAA στις 31 Οκτωβρίου 2024.

**Πώς συνδέεται ο παρών οδηγός με άλλα εργαλεία του EUAA;** Καθένα από τα μέρη του παρόντος οδηγού πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με άλλους διαθέσιμους πρακτικούς οδηγούς και εργαλεία του EUAA.

- Το μέρος του οδηγού που αφορά τα [οριζόντια στοιχεία](#) θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ευαλωτότητα στον τομέα του ασύλου και της υποδοχής (*Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators*) <sup>(2)</sup> και τη δικτυακή πύλη του EUAA Let's Speak Asylum <sup>(3)</sup> (Ας μιλήσουμε για το άσυλο).
- Ο οδηγός για την [υποδοχή](#) θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τις Κατευθυντήριες γραμμές για τις συνθήκες υποδοχής <sup>(4)</sup>, τις Κατευθυντήριες γραμμές για τις συνθήκες υποδοχής ασυνόδευτων παιδιών <sup>(5)</sup> και τις Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο της υποδοχής <sup>(6)</sup>. Όλοι αυτοί οι οδηγοί συμπληρώνονται με τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ευαλωτότητα στον τομέα του ασύλου και της υποδοχής (*Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators*) <sup>(7)</sup> και τις κατευθυντήριες γραμμές για την υποδοχή (*Guidance on Reception: Operational standards and indicators*) <sup>(8)</sup>.
- Ο οδηγός για τη **διαδικασία εξέτασης** θα πρέπει να χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τον Πρακτικό οδηγό για την προσωπική συνέντευξη <sup>(9)</sup>, τον Πρακτικό οδηγό σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου (*Practical Guide on Evidence and Risk Assessment*) <sup>(10)</sup>, τον Πρακτικό οδηγό σχετικά με την αναγνώριση προσώπων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας <sup>(11)</sup> και τον Πρακτικό οδηγό για τις μεταγενέστερες αιτήσεις <sup>(12)</sup>.

### Δήλωση αποποίησης ευθύνης

Ο παρών οδηγός καταρτίστηκε με την επιφύλαξη της αρχής ότι μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να δώσει έγκυρη ερμηνεία του δικαίου της ΕΕ.

<sup>(2)</sup> EUAA, [Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators](#), Μάιος 2024.

<sup>(3)</sup> Δικτυακή πύλη του EUAA [Let's Speak Asylum](#) (Ας μιλήσουμε για το άσυλο).

<sup>(4)</sup> EASO, [Κατευθυντήριες γραμμές της EASO για τις συνθήκες υποδοχής: πρότυπα διαδικασιών και δείκτες](#), Σεπτέμβριος 2016.

<sup>(5)</sup> EASO, [Κατευθυντήριες γραμμές για τις συνθήκες υποδοχής ασυνόδευτων παιδιών: επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες](#), 2018.

<sup>(6)</sup> EASO, [Κατευθυντήριες γραμμές της EASO σχετικά με τον σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης στο πλαίσιο της υποδοχής](#), Μάρτιος 2018.

<sup>(7)</sup> EUAA, [Guidance on Vulnerability in Asylum and Reception: Operational standards and indicators](#), Μάιος 2024.

<sup>(8)</sup> EUAA, [Guidance on Reception: Operational standards and indicators](#), Μάιος 2024.

<sup>(9)</sup> EASO, [Πρακτικός οδηγός της EASO: Προσωπική συνέντευξη](#), Δεκέμβριος 2014.

<sup>(10)</sup> EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024.

<sup>(11)</sup> EASO, [Πρακτικός οδηγός της EASO: Αναγνώριση προσώπων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας](#), Απρίλιος 2018.

<sup>(12)</sup> EASO, [Πρακτικός οδηγός για τις μεταγενέστερες αιτήσεις](#), Δεκέμβριος 2021.



# Περιεχόμενα

|                                                                                                                                    |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Κατάλογος συντομογραφιών.....</b>                                                                                               | <b>9</b>  |
| <b>Εισαγωγή .....</b>                                                                                                              | <b>11</b> |
| <b>1. Ιδιαίτερες πτυχές των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC .....</b>                                                    | <b>13</b> |
| 1.1. Η σημασία της εμπιστοσύνης.....                                                                                               | 13        |
| 1.2. Ο αντίκτυπος του πολιτιστικού, κοινωνικού και γλωσσικού υπόβαθρου .....                                                       | 18        |
| 1.3. Ο αντίκτυπος του στιγματισμού, της ντροπής, της δυσπιστίας και του φόβου .....                                                | 20        |
| 1.4. Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων.....                                                        | 21        |
| <b>2. Ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις .....</b>                                                                                    | <b>24</b> |
| 2.1. SOGIESC και ειδικές ανάγκες.....                                                                                              | 24        |
| 2.2. Προσδιορισμός ειδικών αναγκών .....                                                                                           | 25        |
| 2.3. Παροχή ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων .....                                                                                  | 27        |
| <b>3. Καταχώριση.....</b>                                                                                                          | <b>34</b> |
| 3.1. Έγκαιρος εντοπισμός των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC.....                                                        | 34        |
| 3.2. Καταχώριση των λόγων της αίτησης.....                                                                                         | 35        |
| 3.3. Καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τρανς, μη δυαδικών ως προς το φύλο ή ίντερσεξ ατόμων που υποβάλλουν αίτηση..... | 36        |
| <b>4. Προσωπική συνέντευξη .....</b>                                                                                               | <b>38</b> |
| 4.1. Προετοιμασία της συνέντευξης.....                                                                                             | 38        |
| 4.1.1. Εξοικείωση με τον φάκελο της υπόθεσης.....                                                                                  | 38        |
| 4.1.2. Συμβουλευτείτε τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής .....                                                                  | 40        |
| 4.2. Έναρξη της συνέντευξης.....                                                                                                   | 42        |
| 4.2.1. Παροχή πληροφοριών .....                                                                                                    | 42        |
| 4.3. Διεξαγωγή της συνέντευξης.....                                                                                                | 43        |
| 4.3.1. Ευέλικτη προσέγγιση.....                                                                                                    | 43        |
| 4.3.2. Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν .....                                                             | 47        |
| 4.4. Ολοκλήρωση της συνέντευξης.....                                                                                               | 59        |
| <b>5. Αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων .....</b>                                                                                  | <b>63</b> |
| 5.1. Συλλογή πληροφοριών.....                                                                                                      | 64        |
| 5.1.1. Συλλογή αποδεικτικών στοιχείων.....                                                                                         | 64        |
| 5.1.2. Προσδιορισμός και διατύπωση ουσιωδών πραγματικών περιστατικών.....                                                          | 67        |
| 5.2. Αξιολόγηση της αξιοπιστίας .....                                                                                              | 70        |
| 5.2.1. Αξιολόγηση των δηλώσεων του αιτούντος .....                                                                                 | 70        |



|                                                                                                            |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 5.2.2. Αξιολόγηση αποδεικτικών εγγράφων .....                                                              | 75         |
| 5.2.3. Αξιολόγηση των ΠΧΚ .....                                                                            | 79         |
| 5.2.4. Παράγοντες στρέβλωσης .....                                                                         | 80         |
| <b>6. Εκτίμηση κινδύνου .....</b>                                                                          | <b>84</b>  |
| 6.1. Στοιχεία προς εξέταση .....                                                                           | 84         |
| 6.2. Αιτήσεις που βασίζονται σε σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου.....              | 86         |
| 6.3. Αιτήσεις για λόγους που ανακύπτουν επιτόπου.....                                                      | 87         |
| 6.4. Το ζήτημα της διακριτικής ευχέρειας.....                                                              | 88         |
| 6.5. Νόμοι που ποινικοποιούν στοιχεία SOGIESC .....                                                        | 89         |
| 6.6. Φορείς δίωξης .....                                                                                   | 90         |
| <b>7. Νομική ανάλυση .....</b>                                                                             | <b>92</b>  |
| 7.1. Ενέργειες που ισοδυναμούν με δίωξη.....                                                               | 92         |
| 7.2. Σύνδεσμος με λόγο δίωξης.....                                                                         | 95         |
| 7.2.1. Ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας .....                                                  | 96         |
| 7.2.2. Άλλοι λόγοι δίωξης στις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC.....                              | 98         |
| 7.3. Προστασία στη χώρα καταγωγής .....                                                                    | 99         |
| 7.3.1. Υπεύθυνοι προστασίας.....                                                                           | 99         |
| 7.3.2. Εναλλακτική δυνατότητα εγχώριας προστασίας .....                                                    | 100        |
| <b>8. Μεταγενέστερες αιτήσεις.....</b>                                                                     | <b>103</b> |
| 8.1. Προβολή νέου ισχυρισμού σε μεταγενέστερη αίτηση που βασίζεται σε λόγους SOGIESC.....                  | 103        |
| 8.2. Προηγούμενη αίτηση που βασιζόταν σε στοιχεία SOGIESC η οποία υποβάλλεται εκ νέου με νέα στοιχεία..... | 104        |





## Υπόμνημα

Στο υπόμνημα αναφέρεται η συγκεκριμένη ομάδα-στόχος για καθένα από τα κεφάλαια του παρόντος μέρους: υπάλληλοι αρμόδιοι για την καταγραφή και χειριστές υποθέσεων στο πλαίσιο του ασύλου. Σε κάθε ομάδα-στόχο αντιστοιχεί ένα διακριτό εικονίδιο για ευκολότερη αναφορά στο αντίστοιχο κεφάλαιο (ή κεφάλαια).

| Εικονίδιο                                                                          | Ομάδα-στόχος                         | Κεφάλαια                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   | Υπάλληλος αρμόδιος για την καταγραφή | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ιδιαίτερες πτυχές των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC</li> <li>2. Ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις</li> <li>3. Καταχώριση</li> </ol>                                                                                                                                                      |
|  | Χειριστής υποθέσεων                  | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ιδιαίτερες πτυχές των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC</li> <li>2. Ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις</li> <li>4. Προσωπική συνέντευξη</li> <li>5. Αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων</li> <li>6. Εκτίμηση κινδύνου</li> <li>7. Νομική ανάλυση</li> <li>8. Μεταγενέστερες αιτήσεις</li> </ol> |



## Κατάλογος συντομογραφιών

| Συντομογραφία                  | Ορισμός                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ΕΥΑΑ</b>                    | Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>SOGIESC</b>                 | σεξουαλικός (γενετήσιος) προσανατολισμός, ταυτότητα φύλου, έκφραση φύλου και χαρακτηριστικά φύλου                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>UNHCR</b>                   | Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>ΕΔΕΠ</b>                    | εναλλακτική δυνατότητα εγχώριας προστασίας                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>ΚΑΑ</b>                     | <b>κανονισμός για τις απαιτήσεις αναγνώρισης</b> — Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1347 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου |
| <b>ΚΔΑ</b>                     | <b>κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου</b> — Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>κράτη μέλη</b>              | κράτη μέλη της ΕΕ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>ΛΟΑΤΚΙ</b>                  | λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλα, τρανς, κουίρ και ίντερσεξ άτομα                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>ΟΔΑ<br/>(αναδιατύπωση)</b>  | <b>οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου</b> — Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>ΟΕΑΑ<br/>(αναδιατύπωση)</b> | <b>οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου</b> — Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)                                                                                                                                             |
| <b>ΠΧΚ</b>                     | πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |





| Συντομογραφία                     | Ορισμός                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Σύμβαση για τους πρόσφυγες</b> | Η Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων (1951) και το πρωτόκολλό της (1967) (αναφέρεται ως «σύμβαση της Γενεύης» στη νομοθεσία της ΕΕ για το άσυλο, καθώς και από το ΔΕΕ) |
| <b>Χάρτης<br/>χώρες της ΕΕ+</b>   | Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης<br>Τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν (Ελβετία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν και Νορβηγία)           |

# Εισαγωγή

Οι αιτούντες με ποικίλο σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα, έκφραση και χαρακτηριστικά φύλου (SOGIESC) δεν είναι μια ομοιογενής ομάδα. Παρόλο που μπορεί να αντιμετωπίζουν παρόμοιους κινδύνους, οι αιτήσεις τους για διεθνή προστασία βασίζονται σε διαφορετικές εμπειρίες, αφηγήσεις και προφίλ. Οι αιτούντες μπορεί επίσης να χρήζουν διεθνούς προστασίας λόγω κινδύνων που απορρέουν από SOGIESC που τους αποδίδονται από τρίτους. Κάθε περίπτωση παρουσιάζει ιδιαιτερότητες και απαιτεί εξατομικευμένη αξιολόγηση.

Οι αιτήσεις ασύλου που βασίζονται σε λόγους SOGIESC γενικά παρουσιάζουν δυσκολίες για τα άτομα που είναι επιφορτισμένα με την εξέτασή τους. Ο πυρήνας της αίτησης αγγίζει συχνά πτυχές της ζωής του αιτούντος που θεωρούνται πολύ ευαίσθητες και άκρως προσωπικές. Τα άτομα που υποβάλλουν αιτήσεις βασιζόμενες σε λόγους SOGIESC ενδέχεται να βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση που χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, ώστε να είναι δυνατή η δίκαιη εξέταση των αιτήσεών τους. Πτυχές όπως οι υποθέσεις, τα στερεότυπα, το ψυχικό τραύμα, η δυσπιστία και ο φόβος μπορούν να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο ο αιτών παρουσιάζει τα γεγονότα ή τον τρόπο με τον οποίο τα αντιλαμβάνεται ο υπάλληλος αρμόδιος για την καταγραφή ή ο χειριστής της υπόθεσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις απαιτούνται ιδιαίτερες προσπάθειες για την οικοδόμηση κλίματος εμπιστοσύνης καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου.

Ο παρών οδηγός παρέχει πρακτική καθοδήγηση ειδικά εστιασμένη στις βασικές πτυχές που σχετίζονται με την καταχώριση και την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας οι οποίες βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Παρότι περιλαμβάνει επίσης βασικά σημεία γενικής καθοδήγησης που ισχύουν για όλες τις υποθέσεις ασύλου, ο παρών οδηγός δεν αναλύει αυτά τα σημεία. Σε όλο τον οδηγό περιλαμβάνονται, κατά περίπτωση, παραπομπές σε άλλες δημοσιεύσεις του EUAA, όπου μπορείτε να βρείτε λεπτομερέστερη καθοδήγηση.

Ο παρών πρακτικός οδηγός διαρθρώνεται σε οκτώ κεφάλαια.

Το κεφάλαιο [1. «Ιδιαίτερες πτυχές των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC»](#) εξηγεί τη σημασία της δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης στα στάδια της καταχώρισης και της συνέντευξης στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου και παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να επιτευχθεί αυτό. Επικεντρώνεται επίσης σε συγκεκριμένες πτυχές οι οποίες αφορούν τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC και μπορεί να επηρεάσουν τη διαδικασία εξέτασης.

Το κεφάλαιο [2. «Ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις»](#) επικεντρώνεται στον προσδιορισμό των ειδικών αναγκών ατόμων τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Παρέχει επίσης καθοδήγηση σχετικά με την παροχή των απαραίτητων ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης, ώστε να δημιουργηθούν οι αναγκαίες συνθήκες για την αποτελεσματική πρόσβαση και συμμετοχή των εν λόγω ατόμων στη διαδικασία ασύλου.

Το κεφάλαιο [3. «Καταχώριση»](#) παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τα βασικά σημεία τα οποία αφορούν την καταχώριση αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Ειδικότερα,



επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο οι υπάλληλοι αρμόδιοι για την καταγραφή μπορούν να εντοπίζουν τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, στον τρόπο καταχώρισης των κινήτρων για την υποβολή των εν λόγω αιτήσεων και στον τρόπο καταχώρισης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των διεμφυλικών, μη δυαδικών ως προς το φύλο ή ίντερσεξ ατόμων που υποβάλλουν αίτηση.

Το κεφάλαιο [4. «Προσωπική συνέντευξη»](#) παρέχει πρακτική καθοδήγηση για χειριστές υποθέσεων σχετικά με τον τρόπο προσέγγισης της προσωπικής συνέντευξης σε περιπτώσεις αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον τρόπο προετοιμασίας, έναρξης και διεξαγωγής της προσωπικής συνέντευξης, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών ή των διαστάσεων που θα μπορούσαν να είναι σημαντικές για τη διερεύνηση, καθώς και για την ολοκλήρωση της συνέντευξης.

Το κεφάλαιο [5. «Αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων»](#) παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις πτυχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη συλλογή και την αξιολόγηση σχετικών αποδεικτικών στοιχείων στο πλαίσιο αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, μεταξύ άλλων κατά τον προσδιορισμό και τη διατύπωση των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών και την αξιολόγηση της αξιοπιστίας με βάση τις δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία και τις πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ), λαμβανομένων υπόψη πιθανών παραγόντων στρέβλωσης.

Το κεφάλαιο [6. «Εκτίμηση κινδύνου»](#) επικεντρώνεται στα βασικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της εκτίμησης του κινδύνου κατά την επιστροφή σε περιπτώσεις αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της διακριτικής ευχέρειας, των φορέων δίωξης και της νομοθεσίας που ποινικοποιεί στοιχεία SOGIESC.

Το κεφάλαιο [7. «Νομική ανάλυση»](#) περιγράφει τα στοιχεία της νομικής ανάλυσης, εστιάζοντας στις πτυχές οι οποίες αφορούν ειδικά τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Το κεφάλαιο περιλαμβάνει στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη σχετικά με ενέργειες που ισοδυναμούν με δίωξη, τη σύνδεση με έναν (ή περισσότερους) από τους λόγους δίωξης, τους πιθανούς φορείς προστασίας και την εφαρμογή της εναλλακτικής δυνατότητας εγχώριας προστασίας.

Το κεφάλαιο [8. «Μεταγενέστερες αιτήσεις»](#) επικεντρώνεται σε στοιχεία που μπορεί να είναι σημαντικά για την εξέταση του παραδεκτού μεταγενέστερων αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC.

# 1. Ιδιαίτερες πτυχές των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC



Το παρόν κεφάλαιο παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τα εξής:

- τρόπους δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης κατά το στάδιο της καταχώρισης, καθώς και κατά το στάδιο της προσωπικής συνέντευξης της διαδικασίας ασύλου όσον αφορά τους αιτούντες με αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC· και
- πτυχές που μπορεί να επηρεάσουν την εξέταση των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC κατά το στάδιο της καταχώρισης, κατά τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης, καθώς και κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων των αιτήσεων που σχετίζονται με λόγους SOGIESC.

## 1.1. Η σημασία της εμπιστοσύνης

Η δημιουργία **κλίματος εμπιστοσύνης** είναι σημαντική σε όλες τις υποθέσεις ασύλου ώστε να συλλέγονται όλες οι σχετικές πληροφορίες σχετικά με τους λόγους για τους οποίους υποβάλλεται η αίτηση διεθνούς προστασίας. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η **δίκαιη εξέταση** της υπόθεσης μέσω της ορθής εφαρμογής όλων των σχετικών κανόνων που βασίζονται στη νομοθεσία. Η δημιουργία αυτού του κλίματος εμπιστοσύνης, τόσο κατά το στάδιο της καταχώρισης όσο και κατά την προσωπική συνέντευξη, είναι ζωτικής σημασίας για τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Και αυτό διότι διευκολύνει την **εθελούσια αποκάλυψη**, η οποία είναι απαραίτητη για τη δίκαιη εξέταση μιας αίτησης που βασίζεται σε λόγους SOGIESC. Η εθελούσια αποκάλυψη στοιχείων SOGIESC είναι η πράξη της οικειοθελούς αποκάλυψης των προσωπικών στοιχείων SOGIESC ενός ατόμου στους υπαλλήλους ασύλου και υποδοχής.

Για έναν αιτούντα, ο **υπάλληλος αρμόδιος για την καταγραφή** είναι συνήθως ένα από τα πρώτα σημεία επαφής με τη διαδικασία ασύλου, το άτομο στο οποίο παρουσιάζει τους λόγους της αίτησης. Για τον λόγο αυτό πρέπει να δημιουργήσετε ένα ασφαλές και ανοιχτό περιβάλλον για αιτούντες που είναι λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανς, ίντερσεξ ή κουίρ (ΛΟΑΤΚΙ) άτομα για να υποβάλουν την αίτησή τους. Αυτό συνεπάγεται ότι κάθε πτυχή του φυσικού ή κοινωνικού περιβάλλοντος θα πρέπει να καταστεί πιο συμπεριληπτική, να επιδεικνύει σεβασμό και να διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα στους αιτούντες.

Ομοίως, κατά τη διάρκεια της **προσωπικής συνέντευξης**, ο αιτών αναμένεται να μοιραστεί προσωπικά στοιχεία SOGIESC, τα οποία μπορεί να αποτελούν ευαίσθητο θέμα για κάθε άτομο, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τη χώρα καταγωγής του. Ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, θα πρέπει επίσης να δημιουργήσετε κλίμα εμπιστοσύνης, ώστε ο αιτών να αισθάνεται αρκετά ασφαλής να μοιραστεί πληροφορίες για τα θέματα αυτά.

Ακολουθούν ορισμένες συστάσεις που μπορεί να βοηθήσουν στη διευκόλυνση της εθελούσιας αποκάλυψης και στη δημιουργία ενός ανοικτού και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος στο στάδιο της καταχώρισης και/ή στο στάδιο της προσωπικής συνέντευξης.



## Διάγραμμα 1. Συστάσεις για τη δημιουργία ανοικτού και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος



- **Δώστε προσοχή στη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία σας**

Ως σημείο εκκίνησης, δώστε προσοχή στη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία σας, συγκεκριμένα στον τόνο της φωνής σας και στη γλώσσα του σώματός σας. Οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να παρατηρούν τη συμπεριφορά σας και να ελέγχουν προσεκτικά τη γλώσσα, επειδή ενδέχεται να έχει χρειαστεί να το κάνουν στο παρελθόν για να προστατέψουν τον εαυτό τους.

Βεβαιωθείτε ότι τόσο η λεκτική όσο και η μη λεκτική επικοινωνία σας είναι προσεκτική και εκφράζει ειλικρίνεια, ηρεμία, ουδετερότητα και ενσυναίσθηση προς τον αιτούντα. Αυτό μπορείτε να το κάνετε, για παράδειγμα, επιβραδύνοντας τον ρυθμό των ερωτήσεων της συνέντευξης, απαλύνοντας τον τόνο της φωνής σας, αφιερώνοντας χρόνο για να ακούσετε προσεκτικά τον αιτούντα και απευθυνόμενοι σε εκείνον άμεσα. Επίσης, δώστε προσοχή στις δικές σας απόψεις και προκαταλήψεις και θυμηθείτε να επιδείξετε επαγγελματική στάση χωρίς προκαταλήψεις (ανατρέξτε επίσης στην ενότητα [1.4. «Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων»](#)). Σε αυτό το πλαίσιο, η λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία του διερμηνέα είναι επίσης σημαντική. Θα πρέπει να διασφαλίσετε ότι ο διερμηνέας ενεργεί επίσης ουδέτερα και επαγγελματικά (ανατρέξτε επίσης στον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 4. «Διερμηνεία»).



### Σχετική έκδοση των EUAA-IGC

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. τον πρακτικό οδηγό των EUAA-IGC [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#), Φεβρουάριος 2024.

- **Χρησιμοποιήστε το όνομα και την ανωνυμία που χρησιμοποιεί ο αιτών για τον εαυτό του**

Εάν η γλώσσα που χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια της συνέντευξης κάνει διάκριση μεταξύ ανδρικού, θηλυκού και/ή ουδέτερου γένους, βεβαιωθείτε ότι το λαμβάνετε υπόψη όταν απευθύνεστε σε τρανς, ίντερσεξ ή μη δυαδικά ως προς το φύλο άτομα. Στην αρχή της συνέντευξης, ρωτήστε ευγενικά τον αιτούντα πώς θα ήθελε να του απευθύνονται και χρησιμοποιήστε την ανωνυμία και το όνομα που θα σας αναφέρει όταν του απευθύνεστε καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου. Μολονότι η καταχώριση των προσωπικών δεδομένων του αιτούντος εξαρτάται από το εθνικό νομικό πλαίσιο και τις εθνικές πολιτικές, συνιστάται η προσφώνηση του αιτούντος όπως προτιμά να τον προσφωνούν, ανεξάρτητα από το αν το όνομα και το φύλο με τα οποία προσδιορίζεται ο ίδιος μπορούν να καταχωριστούν στη βάση δεδομένων έτσι (βλ. επίσης ενότητα [3.3. «Καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μη δυαδικών ως προς το φύλο ή ίντερσεξ ατόμων που υποβάλλουν αίτηση»](#)).

- **Διασφαλίστε και τονίστε την ουδετερότητα και την αμεροληψία**

Ενημερώστε τον αιτούντα για την ουδετερότητα και την αμεροληψία σας, καθώς και για την αμεροληψία και την ουδετερότητα του διερμηνέα. Αν ισχύει, ενημερώστε τον αιτούντα ότι εσείς και/ή ο διερμηνέας είστε ήδη εξοικειωμένοι με τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Εάν ισχύει στο εθνικό πλαίσιο, η εκ των προτέρων ενημέρωση των διερμηνέων σχετικά με τα θέματα που αναμένεται να συζητηθούν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης αποτελεί καλή πρακτική (συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 4. «Διερμηνεία»).

- **Διασφαλίστε και τονίστε την εμπιστευτικότητα**

Εξηγήστε με σαφήνεια στον αιτούντα ότι όλες οι πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία που κοινοποιούνται είναι εμπιστευτικά και δεν θα κοινοποιηθούν στους εικαζόμενους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης <sup>(13)</sup>. Ο αιτών θα πρέπει να ενημερώνεται εάν είναι απαραίτητο να κοινοποιηθούν πληροφορίες σε άλλες αρχές ή φορείς και για ποιους λόγους.

Η επεξήγηση του σκοπού της συλλογής πληροφοριών στα διάφορα στάδια της διαδικασίας βοηθά τον αιτούντα να κατανοήσει το είδος των πληροφοριών που χρειάζονται και συμβάλλει στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.

Όταν στον ίδιο φάκελο υπάρχουν περισσότεροι του ενός ενήλικες, για παράδειγμα σε περιπτώσεις συζύγων ή οικογενειών, η διαδικασία της καταχώρισης, της συνέντευξης και της ενημέρωσης γίνεται για κάθε ενήλικα χωριστά, σε χώρο που διασφαλίζει την ιδιωτικότητα και τηρεί την αρχή της εμπιστευτικότητας. Βεβαιωθείτε ότι κάθε ενήλικας γνωρίζει ότι έχει τη δυνατότητα να υποβάλει τη δική του, χωριστή αίτηση διεθνούς προστασίας <sup>(14)</sup>.

<sup>(13)</sup> Άρθρο 30 της [οδηγίας 2013/32/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση) (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 60) [ΟΔΑ (αναδιτύπωση)]. άρθρο 7 του [κανονισμού \(ΕΕ\) 2024/1348](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΕΕ L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>) (ΚΔΑ).

<sup>(14)</sup> Άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΟΔΑ (αναδιτύπωση)- αιτιολογική σκέψη 21 του ΚΔΑ. Επισημαίνεται ότι ο ΚΔΑ περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις σχετικά με τους ενήλικες που χρήζουν συνδρομής για την άσκηση δικαιοπρακτικής ικανότητας (βλ. άρθρο 31 του ΚΔΑ).



Εάν η εθνική σας πρακτική σας επιτρέπει να μοιραστείτε πληροφορίες σχετικά με έναν αιτούντα με άλλους αιτούντες που περιλαμβάνονται στον ίδιο φάκελο, ρωτήστε τον αιτούντα εάν έχει κάποια αντίρρηση, διασφαλίζοντας παράλληλα την εμπιστευτικότητα. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, δεδομένου ότι ενδέχεται να είναι πολύ ευαίσθητης φύσης και οι αιτούντες μπορεί να επιθυμούν να διατηρήσουν τα στοιχεία της υπόθεσής τους ιδιωτικά για προσωπικούς λόγους, για λόγους απορρήτου και για λόγους ασφάλειας.

- **Δώστε πληροφορίες σχετικά με την ελευθερία έκφρασης προσωπικών στοιχείων SOGIESC κατά τη διαδικασία ασύλου**

Αποτελεί καλή πρακτική να ενημερώνεται ο αιτών ότι κατά τη διαδικασία ασύλου μπορεί να μιλήσει ανοικτά και ελεύθερα για προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρέχονται σε διάφορα στάδια της διαδικασίας ασύλου (π.χ. κατά την καταχώριση, κατά την έναρξη της προσωπικής συνέντευξης ή σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκειά της) ανάλογα με την περίπτωση και τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών θα αναφερθεί σε προσωπικά στοιχεία SOGIESC.

- **Βεβαιωθείτε ότι ο χώρος της της αίτησης/καταγραφής ή της συνέντευξης χαρακτηρίζεται από ευαισθησία σε θέματα SOGIESC**

Εάν το εθνικό σας πλαίσιο το καθιστά δυνατό, εξετάστε το ενδεχόμενο ο φυσικός χώρος στον οποίο πραγματοποιείται η καταχώριση/συνέντευξη, καθώς και άλλοι χώροι, όπως οι χώροι αναμονής, να είναι κατάλληλοι για τη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας που δείχνει ευαισθησία απέναντι στα ΛΟΑΤΚΙ άτομα. Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει την προβολή ενημερωτικού υλικού (π.χ. φυλλάδια ή αφίσες) που σχετίζεται με τα δικαιώματα και τις υπηρεσίες για άτομα με ειδικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων και των υπηρεσιών υποστήριξης των ΛΟΑΤΚΙ, εφόσον το υλικό αυτό είναι διαθέσιμο στην εθνική διοικητική αρχή. Να θυμάστε, ωστόσο, ότι το εν λόγω υλικό θα πρέπει πάντα να διατίθεται με διακριτικό τρόπο και με ευαισθησία ως προς την πολιτισμική διάσταση. Η παρουσία τέτοιου υλικού μπορεί να συμβάλει ώστε η αίθουσα στην οποία πραγματοποιείται η καταχώριση/συνέντευξη να είναι ένας ασφαλής χώρος στον οποίο ο αιτών θα μπορεί να αισθάνεται μεγαλύτερη σιγουριά να αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Όπως σε όλες τις υποθέσεις ασύλου, το περιβάλλον της αίθουσας καταχώρισης και συνέντευξης θα πρέπει να επιτρέπει στον αιτούντα να αποκαλύπτει πληροφορίες με πλήρη σεβασμό της αρχής της εμπιστευτικότητας.

Λάβετε υπόψη ότι ο ίδιος ο χώρος, καθώς και ο ενδυματολογικός κώδικας των υπαλλήλων αρμόδιων για την καταγραφή ή των χειριστών υποθέσεων μπορεί να επηρεάσει τον αιτούντα και την εθελούσια αποκάλυψη προσωπικών του στοιχείων. Για παράδειγμα, εάν ο χώρος είναι ένα αστυνομικό τμήμα και ο υπάλληλος αρμόδιος για την καταγραφή φορά στολή, αυτό μπορεί να επηρεάσει αιτούντες που είχαν αρνητικές εμπειρίες με τις αρχές.

- **Διασφαλίστε ότι η γνώμη των ανηλίκων ακούγεται δεόντως**

Τα παιδιά (άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών) έχουν δικαίωμα ακρόασης και το βέλτιστο συμφέρον τους αποτελεί πρωταρχικό μέλημα <sup>(15)</sup>. Τα παιδιά που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας μαζί με τους γονείς τους ή άλλους ενήλικες που είναι υπεύθυνοι γι' αυτά μπορεί να έχουν δικούς τους λόγους υποβολής αίτησης ασύλου βάσει SOGIESC, αλλά να μην μπορούν να το αναφέρουν κατά τη διαδικασία καταχώρισης. Ως εκ τούτου, είναι καλή πρακτική η ακρόαση των συνοδευόμενων παιδιών να γίνεται χωριστά ήδη από το στάδιο της καταχώρισης.

Το αν τα συνοδευόμενα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν αίτηση σε ατομική βάση ορίζεται στην εθνική νομοθεσία <sup>(16)</sup>.

Στην περίπτωση των ασυνόδευτων παιδιών, και ανάλογα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, ενδέχεται να χρειαστεί να προβείτε σε συγκεκριμένες ενέργειες μετά την κατάθεση της αίτησης ασύλου για να εξασφαλίσετε την παρουσία εκπροσώπου/επιτρόπου κατά την προσωπική συνέντευξη.



#### **Σχετικές εκδόσεις του ΕΥΑΑ**

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καταχώριση αιτήσεων από ασυνόδευτα παιδιά, βλ. EASO, [Πρακτικός οδηγός καταχώρισης — Κατάθεση αιτήσεων διεθνούς προστασίας](#), Νοέμβριος 2021.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού κατά τη διαδικασία ασύλου, βλ. EASO, [Πρακτικός οδηγός της EASO σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού στις διαδικασίες ασύλου](#), Φεβρουάριος 2019.

- **Δώστε πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ασύλου**

Η παροχή πληροφοριών διαδραματίζει καίριο ρόλο στη διευκόλυνση της εθελούσιας αποκάλυψης. Οι αιτούντες μπορεί να μη γνωρίζουν ότι τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC μπορεί να έχουν σημασία για την αξιολόγηση μιας αίτησης για χορήγηση διεθνούς προστασίας ή μπορεί να μην αισθάνονται τη δύναμη ή την ασφάλεια να αποκαλύψουν τα δικά τους προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Οι αιτούντες συχνά έχουν ελάχιστες γνώσεις σχετικά με τη διαδικασία ασύλου πριν από την καταχώριση της αίτησής τους. Μπορεί να προϋπάρχει στον νου τους η λανθασμένη αντίληψη ότι θα πρέπει να παρουσιάσουν προσωπικά στοιχεία SOGIESC με στερεοτυπικό τρόπο (βλ. επίσης την ενότητα [1.4. «Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων»](#)). Ενδέχεται να έχουν λάβει ψευδείς ή αντικρουόμενες πληροφορίες από τρίτους σχετικά με τη διαδικασία ασύλου. Για παράδειγμα, οι αιτούντες μπορεί να έχουν λάβει παραπλανητικές πληροφορίες από διακινητές ή άλλους τρίτους ότι η αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη διαδικασία ασύλου.

<sup>(15)</sup> Άρθρα 12 και 3 της [Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού](#) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, 20 Νοεμβρίου 1989, Ηνωμένα Έθνη, Σειρά Συνθηκών, τ. 1577, σ. 3 και [Πρωτόκολλο για τη νομική κατάσταση των προσφύγων](#), 31 Ιανουαρίου 1967, Ηνωμένα Έθνη, Σειρά Συνθηκών, τ. 606, σ. 267 (Σύμβαση για τους πρόσφυγες) και αιτιολογική σκέψη 33 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)· αιτιολογική σκέψη 23 και άρθρο 22 του ΚΔΑ.

<sup>(16)</sup> Άρθρο 7 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)· αιτιολογική σκέψη 34 και άρθρο 32 του ΚΔΑ.



Η παροχή πληροφοριών σχετικά με τα ακόλουθα θέματα μπορεί να ενθαρρύνει τον αιτούντα να αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC: τήρηση της εμπιστευτικότητας κατά τη διαδικασία ασύλου από όλους τους συμμετέχοντες σε αυτή, ουδετερότητα του διερμηνέα, δυνατότητα υποβολής χωριστής αίτησης από τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας, δικαίωμα λήψης βοήθειας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λόγω ειδικών διαδικαστικών αναγκών, κατάλληλη υποστήριξη για ειδικές ανάγκες υποδοχής, νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, άλλη υποστήριξη από εξειδικευμένες υπηρεσίες (βλ. επίσης ενότητα [4.2.1. «Παροχή πληροφοριών»](#)). Όσο βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου, αποτελεί καλή πρακτική να ενημερώνεται ο αιτών σχετικά με το είδος των πληροφοριών που ζητούνται, το είδος των εντύπων και των εγγράφων που χρησιμοποιούνται και τυχόν περιορισμούς, για παράδειγμα τον τρόπο καταχώρισης των προσωπικών δεδομένων στην εθνική βάση δεδομένων για τρανς άτομα που υποβάλλουν αίτηση (βλ. επίσης ενότητα [3.3. «Καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τρανς, μη δυαδικών ως προς το φύλο ή ίντερσεξ ατόμων που υποβάλλουν αίτηση»](#)).

Παράλληλα με την παροχή πληροφοριών, πρέπει να αφήσετε αρκετό χώρο ώστε οι αιτούντες να μπορούν να υποβάλουν ερωτήσεις και να διευθετήσουν τυχόν αμφιβολίες που μπορεί να έχουν. Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με την παροχή πληροφοριών σε αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ, συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 5. «Παροχή πληροφοριών, ανάπτυξη ικανοτήτων και ευαισθητοποίηση».



#### Σχετικές πηγές του EUAA

Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με την παροχή πληροφοριών σε αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ, συμβουλευτείτε τη δικτυακή πύλη [Let's Speak Asylum](#) του EUAA.

Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την παροχή πληροφοριών, ανατρέξτε στο έγγραφο του EUAA [Practical Guide on Information Provision – in the Asylum Procedure](#), Δεκέμβριος 2024.

Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο χρήσης τεχνικών επικοινωνίας για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς, συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 3. «Συμπεριληπτική επικοινωνία και δημιουργία ασφαλών χώρων».

## 1.2. Ο αντίκτυπος του πολιτιστικού, κοινωνικού και γλωσσικού υπόβαθρου

Το κοινωνικό, πολιτιστικό και **γλωσσικό υπόβαθρο** του αιτούντος μπορεί να επηρεάσει την εξέταση των περιπτώσεων που αφορούν θέματα SOGIESC με διάφορους τρόπους.

Ο αιτών μπορεί **να μην ξέρει πώς να εκφράσει με λέξεις** προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Οι αιτούντες συχνά προέρχονται από γλωσσικά περιβάλλοντα όπου μπορεί να μην υπάρχουν ουδέτεροι ή συγκεκριμένοι όροι για να περιγράψουν θέματα SOGIESC ή μπορεί να έχουν εσωτερικεύσει τους υποτιμητικούς όρους που χρησιμοποιούνται από άλλα άτομα στην κοινωνία ή στον πολιτισμό τους για να περιγράψουν στοιχεία SOGIESC και να τους

χρησιμοποιούν για τον εαυτό τους. Αυτό μπορεί επίσης να οδηγήσει σε έλλειψη ακρίβειας στις δηλώσεις τους. Οι αιτούντες μπορεί επίσης να χρησιμοποιούν λανθασμένα ορισμένους όρους ή με διαφορετικές σημασίες στο πλαίσιο της ίδιας αφήγησης, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει την αντίληψη σχετικά με τη συνοχή των δηλώσεών τους. Μπορείτε να βρείτε οδηγίες για το πώς να ενεργήσετε σε αυτό το σενάριο στην ενότητα [«Προσαρμόστε το επικοινωνιακό σας ύφος»](#) (ενότητα 2.3).

Επιπλέον, το **κοινωνικό και πολιτιστικό υπόβαθρο** μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο αυτοπροσδιορίζεται ένα άτομο. Για παράδειγμα, ένα άτομο μπορεί να κάνει λόγο για ομοφυλοφιλική έλξη ή ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές δραστηριότητες, αλλά να μη θεωρεί τον εαυτό του αμφιφυλόφιλο ή ομοφυλόφιλο. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο στίγμα και στην ντροπή που συνδέονται με αυτές τις ταμπέλες, αλλά και σε διάφορους άλλους λόγους, όπως για παράδειγμα στο ποιος θεωρείται ομοφυλόφιλος στη χώρα καταγωγής του αιτούντος. Ανατρέξτε επίσης στο ενημερωτικό σημείωμα [Practical Guide on Applicants with Diverse SOGIESC – Information note](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC – Ενημερωτικό σημείωμα), κεφάλαιο 1. «SOGIESC terms and concepts» (Όροι και έννοιες SOGIESC).

Η περιθωριοποίηση, οι διακρίσεις ή ακόμη και η ποινικοποίηση των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων στη χώρα καταγωγής οδηγεί συχνά σε **ελλιπή αναφορά και καταγραφή** των κακοποιήσεων σε βάρος των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων. Ως εκ τούτου, συγκεκριμένες ΠΧΚ είναι συχνά περιορισμένες ή και ανύπαρκτες. Επιπλέον, τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα μπορεί να είναι απρόθυμα να καταγγείλουν περιστατικά στις αρχές, ακόμη και αν δεν σχετίζονται με θέματα SOGIESC, λόγω φόβου ή για άλλους λόγους. Επίσης, οι αρχές μπορεί να μην είναι πρόθυμες να εκδώσουν αναφορές συμβάντων σχετικά με ζητήματα που πιστεύουν ότι είναι ιδιωτικά και/ή αποτελούν κοινωνικό ταμπού.

Στο πλαίσιο της **καταχώρισης και της προσωπικής συνέντευξης**, είναι σημαντικό να αφήσετε τους αιτούντες να χρησιμοποιήσουν τις δικές τους λέξεις για να προσδιορίσουν ή να περιγράψουν προσωπικά στοιχεία SOGIESC και να χρησιμοποιήσετε τις ίδιες λέξεις. Ρωτήστε τον αιτούντα σχετικά με τη σημασία των όρων που χρησιμοποιεί και τους λόγους για τους οποίους τους χρησιμοποιεί, ιδίως εάν οι όροι σας φαίνονται απροσδόκητοι ή ασαφείς. Βεβαιωθείτε ότι ο διερμηνέας χρησιμοποιεί τις ίδιες λέξεις με αυτές που χρησιμοποιεί ο αιτών. Εάν είναι απαραίτητο, σημειώστε τις λέξεις που χρησιμοποιούνται στη γλώσσα του αιτούντος (και όχι τη μετάφρασή τους). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διερμηνεία για ΛΟΑΤΚΙ άτομα, βλ. EUAA, [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#), Φεβρουάριος 2024, ενότητα 4.3.4. «Interpreting for LGBTIQ persons».

Κατά την προετοιμασία και τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης και κατά τη διάρκεια της **αξιολόγησης της αξιοπιστίας**, εξοικειωθείτε με τις πτυχές του γλωσσικού, κοινωνικού και πολιτιστικού υποβάθρου του αιτούντος που σχετίζονται με θέματα SOGIESC <sup>(17)</sup>, με βάση τις πληροφορίες που έχετε στη διάθεσή σας σε αυτό το στάδιο. Για παράδειγμα, αναζητήστε πληροφορίες σχετικά με τους όρους που χρησιμοποιούνται στη γλώσσα του αιτούντος όταν γίνεται αναφορά σε ΛΟΑΤΚΙ άτομα. Συλλέξτε πρόσθετες πληροφορίες, εάν είναι απαραίτητο, για παράδειγμα μέσω ΠΧΚ, γλωσσικών εμπειρογνομώνων, εμπειρογνομώνων χωρών ή μέσω των πληροφοριών που υπάρχουν στον φάκελο του αιτούντος. Βλ. επίσης ενότητα [4.1.2. «Συμβουλευτείτε τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής»](#).

<sup>(17)</sup> Άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 13 παράγραφος 7 στοιχείο α) του ΚΔΑ.



Λάβετε υπόψη σας ότι η κατανόηση που έχετε όσον αφορά το υπόβαθρο του αιτούντος μπορεί να είναι περιορισμένη και ότι οι τοπικές ή προσωπικές πρακτικές μπορεί να διαφέρουν. Πριν καταλήξετε σε συμπέρασμα, βεβαιωθείτε στο μέτρο του δυνατού ότι πιθανά ζητήματα αξιοπιστίας καλύφθηκαν κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης και ότι ο αιτών είχε την ευκαιρία να δώσει εξηγήσεις ή διευκρινίσεις. Βεβαιωθείτε ότι τα εν λόγω ζητήματα αξιοπιστίας δεν ήταν απλώς αποτέλεσμα πολιτισμικών, γλωσσικών ή κοινωνικών διαφορών.

### 1.3. Ο αντίκτυπος του στιγματισμού, της ντροπής, της δυσπιστίας και του φόβου

Οι αιτούντες μπορεί να προέρχονται από κοινωνίες στις οποίες τα άτομα με ποικίλο SOGIESC αντιμετωπίζονται γενικά, ή ακόμη και αποκλειστικά, με αρνητικό και υποτιμητικό τρόπο, και/ή από κοινωνίες στις οποίες οι σχέσεις μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου ή οι ταυτότητες φύλου που δεν ανταποκρίνονται στα κοινωνικά πρότυπα αποτελούν αντικείμενο διακρίσεων ή ακόμη και αξιόποινη πράξη. Εκτός από το εχθρικό κοινωνικό κλίμα, ο αιτών μπορεί επίσης να έχει προσωπικές εμπειρίες αποδοκιμασίας ή διακρίσεων στο οικογενειακό ή φιλικό περιβάλλον ή στην κοινότητά του ή ακόμη και εμπειρίες σωματικής βίας ή κακοποίησης. Αυτό θα μπορούσε επίσης να ισχύει για τη χώρα διέλευσης και/ή τη χώρα υποδοχής. Ο στιγματισμός και οι διαφορετικές εμπειρίες βλάβης μπορεί να έχουν δημιουργήσει συναισθήματα **ντροπής, ενοχής**, ή ακόμη και **εσωτερικευμένης ομοφοβίας/αμφιφοβίας/τρανσφοβίας/ιντερσεξφοβίας**.

Επιπλέον, λόγω παλαιότερων ή τωρινών εμπειριών περιθωριοποίησης, διακρίσεων, βίας ή ποινικοποίησης από την κοινωνία ή τις αρχές, οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί επίσης να αισθάνονται **δυσπιστία** προς τις αρχές, τους διερμηνείς και/ή άλλους ανθρώπους στη χώρα ασύλου. Λόγω του στίγματος, της ντροπής, του φόβου και της έλλειψης εμπιστοσύνης, ο αιτών μπορεί (να προσπαθήσει) να αποφύγει την αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC. Ακόμα κι αν ο αιτών έχει αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC, μπορεί να δυσκολεύεται να αποκαλύψει πληροφορίες και λεπτομέρειες σχετικά με τα στοιχεία αυτά, εμπειρίες ή άλλες πτυχές της αίτησης.

Μπορείτε να ελαχιστοποιήσετε τον κίνδυνο οι πτυχές αυτές να επηρεάσουν αρνητικά τη **συνέντευξη** ενημερώνοντας και καθησυχάζοντας τον αιτούντα, ακόμη και περισσότερες από μία φορές, σχετικά με την εμπιστευτικότητα της διαδικασίας ασύλου (βλ. ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#)). Θα μπορούσατε επίσης να υπενθυμίζετε στον αιτούντα ότι μπορεί να μιλήσει ελεύθερα χωρίς να φοβάται ότι θα κριθεί. Συμπεριφερθείτε με ενσυναίσθηση προς τον αιτούντα και εξηγήστε ότι γνωρίζετε την ευαίσθητη φύση του θέματος και ότι είναι κατανοητό ότι μπορεί να αισθάνεται ανασφαλής ή άβολα να το συζητήσει. Σε κάθε περίπτωση, δώστε προσοχή στη στάση σας και παραμείνετε ουδέτεροι, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι το ίδιο ισχύει και για τον διερμηνέα (βλ. ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#)). Οι όροι που χρησιμοποιείτε και ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνετε και δομείτε τις ερωτήσεις σας κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ρόλο στον μετριασμό αυτού του κινδύνου (βλ. ενότητα [4.3. «Διεξαγωγή της συνέντευξης»](#)). Έχετε υπόψη ότι, κατά συνέπεια, η ακρίβεια της διερμηνείας είναι πολύ σημαντική. Εάν χρειαστεί, βεβαιωθείτε ότι ο διερμηνέας γνωρίζει επίσης τη σημασία της ακρίβειας. Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τη διερμηνεία σε

αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 4. «Διερμηνεία».



#### Σχετική έκδοση των EUAA-IGC

Για καθοδήγηση σχετικά με τη διερμηνεία στο πλαίσιο των συνεντεύξεων ασύλου, συμβουλευτείτε τον πρακτικό οδηγό των EUAA-IGC, [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#), Φεβρουάριος 2024.

Όσον αφορά την **αξιολόγηση της αξιοπιστίας**, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το στίγμα και η ντροπή ενδέχεται να επηρεάσουν το πώς οι αιτούντες αντιλαμβάνονται προσωπικά στοιχεία SOGIESC και το επίπεδο λεπτομέρειας, εξειδίκευσης και συνοχής που μπορείτε εύλογα να αναμένετε στις δηλώσεις τους. Κατά την εξέταση του βαθμού λεπτομέρειας και ακρίβειας που θα μπορούσατε να αναμένετε προκειμένου να αποδεχθείτε ως αξιόπιστα τα εν λόγω σχετικά περιστατικά, ενδέχεται να πρέπει να λάβετε υπόψη διάφορα στοιχεία. Αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, αν ο αιτών δυσκολεύτηκε να αποδεχτεί στοιχεία SOGIESC που τον αφορούν, καθώς επίσης αν και πόσο συχνά και ανοιχτά μίλησε γι' αυτό με άλλα άτομα. Πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη και άλλες πτυχές που ενδέχεται να επηρεάζουν την εξέταση και τις προσωπικές περιστάσεις, όπως το μορφωτικό επίπεδο και η εν γένει ευγλωττία του αιτούντος.

## 1.4. Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων

Τα στερεότυπα, οι υποθέσεις και οι προκαταλήψεις μπορεί να διαδραματίσουν ρόλο κατά τα στάδια της καταχώρισης, της προσωπικής συνέντευξης και της αξιολόγησης αποδεικτικών στοιχείων. Μπορεί να επηρεάσουν τον υπάλληλο αρμόδιο για την καταγραφή και/ή τον χειριστή της υπόθεσης. **Τα στερεότυπα που αφορούν άτομα με ποικίλο SOGIESC** είναι ευρέως διαδεδομένα και μπορεί να σχετίζονται με διάφορες πτυχές.

Υπάρχουν στερεότυπα που σχετίζονται με ιδιότητες ή χαρακτηριστικά που αφορούν τη συμπεριφορά, τη στάση ή την εμφάνιση. Ένα παράδειγμα είναι το στερεότυπο ότι οι ομοφυλόφιλοι άνδρες θα πρέπει να εμφανίζουν χαρακτηριστικά ή συμπεριφορές που θεωρούνται γενικά θηλυκού χαρακτήρα ή ότι οι λεσβίες γυναίκες θα πρέπει να εμφανίζουν χαρακτηριστικά ή συμπεριφορές που θεωρούνται γενικά αρσενικού χαρακτήρα.

Οι υποθέσεις και τα στερεότυπα μπορεί επίσης να σχετίζονται με τις επιθυμίες, τα αισθήματα, τα συναισθήματα, τις εσωτερικές διεργασίες ή τις εμπειρίες ενός ατόμου. Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα:

- Η υπόθεση ότι τα τρανς άτομα επιθυμούν να υποβληθούν σε χειρουργική επέμβαση και θεραπεία επαναπροσδιορισμού φύλου. Στην πραγματικότητα, αυτό δεν ισχύει για όλα τα τρανς άτομα. Επιπλέον, ένα άτομο μπορεί να επιθυμεί να υποβληθεί σε ορισμένες θεραπείες αλλά όχι σε άλλες.



- Η υπόθεση ότι τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα έχουν περάσει από μια διαδικασία εσωτερικής πάλης όσον αφορά τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους. Στην πραγματικότητα, αυτό μπορεί να ισχύει, μπορεί και να μην ισχύει.
- Η υπόθεση ότι τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα έχουν περάσει από μια διαδικασία αυτοστοχασμού. Ο βαθμός στον οποίο ο αιτών είναι σε θέση να εκφράσει αυτοστοχασμό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ατομικές περιστάσεις.
- Η υπόθεση ότι ένα ΛΟΑΤΚΙ άτομο θα συμμετείχε σε δραστηριότητες/εκδηλώσεις/οργανώσεις ΛΟΑΤΚΙ. Αυτό ενδέχεται να μην ισχύει.

Οι υποθέσεις μπορεί επίσης να αφορούν τις σεξουαλικές, ερωτικές και/ή συζυγικές σχέσεις των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων. Ορισμένα ΛΟΑΤΚΙ άτομα μπορεί να έχουν ήδη βιώσει ερωτικές ή σεξουαλικές σχέσεις, ενώ άλλα όχι. Ορισμένα ενδέχεται να επιδιώκουν ενεργά ερωτικές ή σεξουαλικές σχέσεις, ενώ άλλα όχι <sup>(18)</sup>. Ορισμένα ΛΟΑΤΚΙ άτομα μπορεί επίσης να είναι ή να ήταν σε κάποια στιγμή της ζωής τους σε σχέση ή γάμο με το αντίθετο φύλο (βλ. ενότητα [4.3.2. «Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν»](#)).

Οι υποθέσεις μπορεί επίσης να σχετίζονται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό των τρανς ατόμων. Η ταυτότητα και η έκφραση φύλου είναι διαφορετική και χωριστή από τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Τα τρανς άτομα μπορεί να έχουν διαφορετικούς σεξουαλικούς προσανατολισμούς όπως και τα φυλοαμετάβατα (σις-τζέντερ) άτομα (δηλαδή τα άτομα των οποίων η ταυτότητα φύλου αντιστοιχεί στο φύλο που τους αποδόθηκε κατά τη γέννηση). Για παράδειγμα, μια τρανς γυναίκα μπορεί να ελκύεται από φυλοαμετάβατες (σις-τζέντερ) γυναίκες ή φυλοαμετάβατους (σις-τζέντερ) άντρες ή από άλλα τρανς άτομα.

Καθ' όλη τη διάρκεια της **καταχώρισης και της προσωπικής συνέντευξης**, είναι σημαντικό να αποφύγετε να εκφράσετε προφορικά ή μη προφορικά κρίσεις σχετικά με τη φυσική εμφάνιση, τη συμπεριφορά ή τη στάση του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένης της ένδυσης, του χτενίσματος, του μακιγιάζ ή του τρόπου συμπεριφοράς του, οι οποίες μπορεί να βασίζονται σε υποθέσεις ή στερεότυπα. Θα πρέπει να προσπαθείτε να αποφεύγετε κάθε αρνητική στάση απέναντι σε οποιοδήποτε άτομο ή ομάδα και να συμπεριφέρεστε με σεβασμό, ανοιχτό πνεύμα και επαγγελματισμό <sup>(19)</sup>. Θα πρέπει να αντιλαμβάνεστε πιθανές δικές σας προκαταλήψεις και να έχετε υπόψη ότι οι αιτούντες μπορεί να έχουν τις δικές τους προκαταλήψεις ή να κάνουν τις δικές τους υποθέσεις σχετικά με τον ρόλο των αρμόδιων για το άσυλο αρχών. Μπορεί επίσης να αισθάνονται κατά κάποιο τρόπο την υποχρέωση να επιδείξουν ορισμένες στερεοτυπικές συμπεριφορές ή χαρακτηριστικά κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, προκειμένου να σας πείσουν για προσωπικά στοιχεία SOGIESC.

Κατά τη διάρκεια της **αξιολόγησης της αξιοπιστίας**, δεν θα πρέπει να καταλήγετε σε συμπεράσματα με βάση την αντίληψή σας για την εξωτερική εμφάνιση, τη συμπεριφορά ή τη στάση του αιτούντος. Όταν εξετάζετε την αξιοπιστία των δηλώσεων του αιτούντος, μη θεωρείτε ότι οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ θα αποφεύγουν πάντα ορισμένους κινδύνους. Για παράδειγμα, εάν ένας αιτών που ισχυρίζεται ότι είναι ομοφυλόφιλος λέει ότι είχε μια συνάντηση με έναν άλλο άνδρα σε κεντρικό ξενοδοχείο της πόλης του, όπου κινδύνευαν να

<sup>(18)</sup> Βλ. ενότητα [4.3.2. στοιχείο γ\) «Σχέσεις, είδη έλξης, επαφές ή άλλες μορφές αλληλεπίδρασης»](#).

<sup>(19)</sup> Το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι στερεοτυπικές αντιλήψεις συνδεδεμένες με τους ομοφυλόφιλους δεν παρέχουν στις αρχές τη δυνατότητα να λάβουν υπόψη την ατομική κατάσταση και τις προσωπικές περιστάσεις του εκάστοτε αιτούντος. Βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 2014, [Α, Β και C κατά Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie](#), συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-148/13 έως C-150/13, ECLI:EU:C:2014:2406, σκέψεις 61-63. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του EUAA](#).

γίνουν αντιληπτοί, δεν θα πρέπει να υποθέσετε ότι η δήλωση αυτή δεν είναι αξιόπιστη μόνο και μόνο επειδή ήταν δυνητικά επικίνδυνο. Τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα παίρνουν ρίσκα όπως όλοι οι άνθρωποι.

Η αξιολόγηση της αξιοπιστίας δεν θα πρέπει να βασίζεται στην εκπλήρωση και την επιβεβαίωση (ή την έλλειψη) προκαταλήψεων, στερεοτύπων ή υποθέσεων σχετικά με τα άτομα με ποικίλο SOGIESC. Για να το αποφύγετε αυτό, να έχετε επίγνωση των δικών σας υποθέσεων και στερεοτύπων και να βασίζετε την αξιολόγησή σας στους δείκτες αξιοπιστίας και όχι στο αν αιτών ταιριάζει ή όχι σε στερεοτυπικές αντιλήψεις. Βλ. ενότητα 5.2. «Αξιολόγηση της αξιοπιστίας» και το ενημερωτικό σημείωμα [Practical Guide on Applicants with Diverse SOGIESC – Information note](#), ενότητα 2.1. «Norms and biases».



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης είναι ζωτικής σημασίας για τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, καθώς αυτό διευκολύνει την εθελούσια αποκάλυψη.
- Ακολουθούν συστάσεις που μπορεί να βοηθήσουν στη διευκόλυνση της εθελούσιας αποκάλυψης και στη δημιουργία ενός ανοικτού και συμπεριληπτικού περιβάλλοντος:
  - Δώστε προσοχή στη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία σας.
  - Χρησιμοποιήστε το όνομα και την ανωνυμία που χρησιμοποιεί ο αιτών για τον εαυτό του.
  - Διασφαλίστε και τονίστε την ουδετερότητα και την αμεροληψία.
  - Διασφαλίστε και τονίστε την εμπιστευτικότητα.
  - Δώστε πληροφορίες σχετικά με την ελευθερία έκφρασης προσωπικών στοιχείων SOGIESC κατά τη διαδικασία ασύλου.
  - Μεριμνήστε ώστε ο χώρος της καταχώρισης ή της συνέντευξης να χαρακτηρίζεται από ευαισθησία σε θέματα SOGIESC.
  - Διασφαλίστε ότι η γνώμη των παιδιών ακούγεται δεόντως.
  - Δώστε πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ασύλου.
- Στις πτυχές που ενδέχεται να επηρεάσουν την εξέταση των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC περιλαμβάνονται τα εξής:
  - το πολιτιστικό, κοινωνικό και γλωσσικό υπόβαθρο·
  - το στίγμα, η ντροπή, η καχυποψία και ο φόβος·
  - τα στερεότυπα, οι υποθέσεις και οι προκαταλήψεις του χειριστή υποθέσεων.
- Η επίγνωση του τρόπου με τον οποίο αυτές οι πτυχές επηρεάζουν τη διαδικασία εξέτασης είναι σημαντική, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους στη συνέντευξη, στην αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων και στο συνολικό αποτέλεσμα της διαδικασίας.



## 2. Ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις



Ορισμένοι αιτούντες διεθνή προστασία, συμπεριλαμβανομένων των αιτούντων ΛΟΑΤΚΙ, παρουσιάζουν συγκεκριμένες ατομικές περιστάσεις που μπορεί να τους θέσουν σε ιδιαίτερα ευάλωτη θέση. Ενδέχεται να χρειάζονται ειδική βοήθεια και υπηρεσίες για να συμμετάσχουν ουσιαστικά στη διαδικασία ασύλου και να απολαύσουν τα δικαιώματα που δικαιούνται <sup>(20)</sup>.

Το παρόν κεφάλαιο επικεντρώνεται στα εξής:

- στον προσδιορισμό ειδικών αναγκών σε περιπτώσεις ατόμων τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC.
- στην παροχή των απαραίτητων ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης, από την καταχώριση μέχρι την προσωπική συνέντευξη και την αξιολόγηση της αίτησης, ώστε να δημιουργηθούν οι αναγκαίες συνθήκες για την αποτελεσματική πρόσβαση και συμμετοχή τους στη διαδικασία ασύλου.

### 2.1. SOGIESC και ειδικές ανάγκες

Ορισμένοι αιτούντες διεθνή προστασία ενδέχεται να αντιμετωπίζουν προσωπικές περιστάσεις που τους θέτουν σε **ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση** όσον αφορά την αποτελεσματική πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου και την τεκμηρίωση της αίτησής τους.

Τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα αντιμετωπίζουν γενικά μια σειρά από κοινωνικές, οικονομικές και νομικές προκλήσεις που μπορεί να τα καθιστούν πιο ευάλωτα από τον γενικό πληθυσμό. Πολλοί αιτούντες (που θεωρούνται) ΛΟΑΤΚΙ έχουν υποστεί διακρίσεις, στιγματισμό και λεκτική ή σωματική κακοποίηση στις χώρες καταγωγής τους ή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, από κρατικές αρχές, τις οικογένειές τους και/ή την κοινωνία γενικότερα. Επιπλέον, μπορεί να έχουν εκτεθεί σε εγκλήματα μίσους και βία ή να έχουν υποστεί (εξωδικαστικές) τιμωρίες, όπως φυλάκιση ή αυστηρές σωματικές τιμωρίες. Ενδέχεται επίσης να έχουν αντιμετωπίσει διακρίσεις ή απειλές ακόμη και μετά την άφιξή τους στη χώρα υποδοχής. Οι εμπειρίες αυτές μπορεί να έχουν προκαλέσει ψυχικό τραύμα, ντροπή, εσωτερικευμένη ομοφοβία/αμφιφοβία/τρανσφοβία/ιντερσεξφοβία, δυσπιστία απέναντι στις κρατικές αρχές, αισθήματα απομόνωσης, καθώς και δυσκολίες στην ανάπτυξη αισθήματος ασφάλειας και αποδοχής, στην αυτοαποδοχή και την αυτογνωσία, και στην αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC.

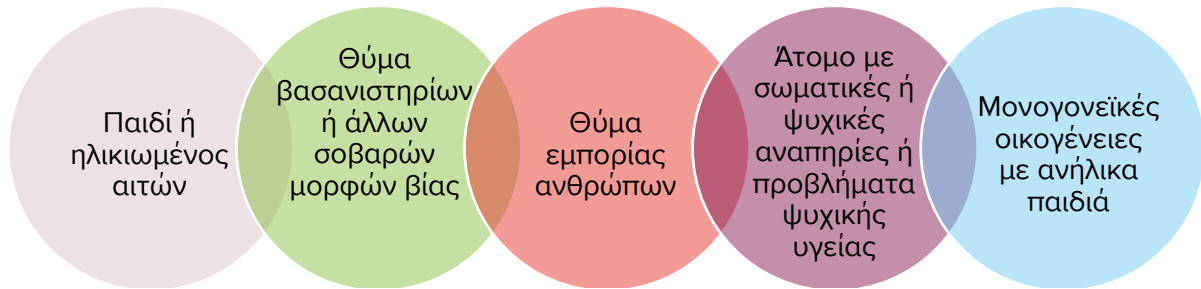
Άτομα με σχετικές προσωπικές περιστάσεις ή που έχουν βιώσει τέτοια μεταχείριση ή γεγονότα μπορεί να χρήζουν **ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων**. Αυτό θα τους επιτρέψει να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στη διαδικασία ασύλου και να επικαλεστούν τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους για διεθνή προστασία <sup>(21)</sup>.

<sup>(20)</sup> Άρθρο 2 στοιχείο δ), άρθρο 24 παράγραφοι 1 και 3 της ΟΔΑ (αναδιτύπωση)- αιτιολογική σκέψη 17, άρθρο 3 σημείο 14) και άρθρο 21 του ΚΔΑ.

<sup>(21)</sup> Αιτιολογική σκέψη 29 της ΟΔΑ (αναδιτύπωση)- αιτιολογική σκέψη 20 του ΚΔΑ.

Οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί επίσης να έχουν άλλες **διασταυρούμενες ειδικές ανάγκες** πέραν εκείνων που σχετίζονται με προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Οι εν λόγω διασταυρούμενες ανάγκες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται προκειμένου να παρέχεται στον αιτούντα κατάλληλη βοήθεια και ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις, εάν είναι απαραίτητο.

### Διάγραμμα 2. Καταστάσεις που καθορίζουν πιθανές διασταυρούμενες ειδικές ανάγκες



Στο παραπάνω διάγραμμα παρουσιάζονται ορισμένα χαρακτηριστικά που καθορίζουν την πιθανή ύπαρξη διαφορετικών διασταυρούμενων ειδικών αναγκών που μπορεί να χρειαστεί να ληφθούν υπόψη. Για παράδειγμα, οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί επίσης να είναι ασυνόδευτα παιδιά ή να έχουν εμπειρίες βίας ή εμπορίας ανθρώπων. Αυτό μπορεί να τους θέτει σε ιδιαίτερα ευάλωτη θέση και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων για να υποβάλουν την αίτησή τους.

Τα προφίλ που παρουσιάζονται στο διάγραμμα δεν είναι εξαντλητικά και κάθε περίπτωση πρέπει να αξιολογείται χωριστά για να προσδιορίζονται όλες οι πιθανές ειδικές ανάγκες. Να θυμάστε ότι το γεγονός ότι ο αιτών είναι ΛΟΑΤΚΙ δεν σημαίνει αυτόματα ότι βρίσκεται σε ιδιαίτερα ευάλωτη θέση. Επομένως, δεν χρήζουν απαραίτητα όλοι οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων.

Η διατομεακότητα, οι διασταυρούμενες ταυτότητες και οι προκλήσεις που δημιουργούν για τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα εξετάζονται λεπτομερέστερα στον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC – Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 2. «Διατομεακότητα στο άσυλο».

## 2.2. Προσδιορισμός ειδικών αναγκών

Οι αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων θα πρέπει να **εντοπίζονται το συντομότερο δυνατό**, προκειμένου να εξασφαλίζεται η άμεση παροχή επαρκούς υποστήριξης <sup>(22)</sup>.

Ανάλογα με το προφίλ και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος, η ανάγκη για ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις μπορεί να απορρέει από προσωπικά στοιχεία SOGIESC (βλ. ενότητα [2.1. «SOGIESC και ειδικές ανάγκες»](#)). Οι κοινωνικές διακρίσεις, ο στιγματισμός, τα ψυχικά τραύματα και η εσωτερικευμένη ομοφοβία/αμφιφοβία/τρανσφοβία/ιντερσεξφοβία, οι δυσκολίες ως προς την αυτεπίγνωση ή την αυτοαποδοχή ενός ατόμου σε σχέση με προσωπικά στοιχεία SOGIESC και την αποκάλυψή τους μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την ικανότητα του αιτούντος να παρουσιάσει τους λόγους στους οποίους βασίζεται η αίτησή

<sup>(22)</sup> Άρθρο 24 παράγραφοι 1 και 3 της ΟΔΑ (αναδιτύπωση)· αιτιολογικές σκέψεις 17, 18, 20 και άρθρο 20 του ΚΔΑ.



του. Επίσης, εάν δεν εφαρμόζονται οι απαραίτητες ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις, οι παράγοντες αυτοί μπορούν να επηρεάσουν την ικανότητά τους να συνεργαστούν με την αρχή καταχώρισης ή την αποφαινόμενη αρχή όσον αφορά την αίτησή τους για διεθνή προστασία (βλ. [2.3. «Παροχή ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων»](#)).

Είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί επίσης να έχουν άλλες διασταυρούμενες ειδικές ανάγκες, οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ώστε να παρέχεται στον αιτούντα επαρκής βοήθεια και ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις, εάν είναι απαραίτητο (βλ. περισσότερα στην ενότητα [2.1. «SOGIESC και ειδικές ανάγκες»](#)). Οι διασταυρούμενες ειδικές ανάγκες μπορεί να προκύψουν σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να παρατηρείτε και να εξετάζετε προληπτικά τις δηλώσεις, τα έγγραφα, τις συμπεριφορές του αιτούντος και τα συναισθήματα που εκδηλώνει ή εκφράζει σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου για τα οποία είστε υπεύθυνοι (καταχώριση, προσωπική συνέντευξη κ.λπ.) και να είστε προσεκτικοί για να αντιληφθείτε κάθε ένδειξη πιθανών διασταυρούμενων ειδικών αναγκών.

Εάν προσδιορίσετε ειδικές ανάγκες κατά τη διάρκεια της καταχώρισης, είναι σημαντικό να τις **καταγράψετε** στο έντυπο καταχώρισης ή σε σχετικές βάσεις δεδομένων ή πλατφόρμες, ανάλογα με το εθνικό σας πλαίσιο, και να τις λάβετε αμέσως υπόψη. Είναι ζωτικής σημασίας οι πληροφορίες αυτές να κοινοποιούνται στην αποφαινόμενη αρχή που είναι υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης με τη συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης του αιτούντος, έτσι ώστε οι ανάγκες αυτές να μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση της αίτησης.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας προσδιορισμού, είναι επίσης σημαντικό κατά τη διάρκεια της **προσωπικής συνέντευξης** να εξετάζετε ενεργά τις δηλώσεις του αιτούντος και άλλα αποδεικτικά στοιχεία που μπορεί να προσκομίσει. Παρατηρήστε τη συμπεριφορά του καθ' όλη τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης για να εντοπίσετε πιθανούς δείκτες ειδικών αναγκών. Η συνεκτίμηση τυχόν ειδικών αναγκών του αιτούντος ως ΛΟΑΤΚΙ ατόμου, καθώς και ο προσδιορισμός τυχόν άλλων διασταυρούμενων ειδικών αναγκών θα σας βοηθήσει να προετοιμάσετε, να διεξαγάγετε και να ολοκληρώσετε κατάλληλα τη συνέντευξη κατά τρόπο που θα επιτρέψει καλύτερα στο εν λόγω πρόσωπο να αποκαλύψει τους λόγους για τους οποίους χρήζει προστασίας.

Ο προσδιορισμός ειδικών αναγκών και η παροχή ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων είναι μια **συνεχής διαδικασία** καθ' όλη τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, από την προετοιμασία έως την ολοκλήρωση. Εκτείνεται ακόμη και πέραν της συνέντευξης, για παράδειγμα μέσω της παραπομπής σε εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι υπεύθυνοι για την υποδοχή του αιτούντος ή οι κοινωνικοί λειτουργοί. Σε περίπτωση που οι πληροφορίες πρέπει να κοινοποιηθούν σε εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, απαιτείται η συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης του αιτούντος όσον αφορά την αρχή της εμπιστευτικότητας.

Να θυμάστε ότι αιτών ΛΟΑΤΚΙ δεν σημαίνει απαραίτητα άτομο που έχει ειδικές ανάγκες. Το αν ο αιτών με ποικίλο SOGIESC έχει άλλες διασταυρούμενες ειδικές ανάγκες εξαρτάται από τις ατομικές περιστάσεις του.

**Σχετικό εργαλείο του ΕΥΑΑ**

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό ειδικών αναγκών και τον τρόπο αντιμετώπισής τους σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ασύλου, συμβουλευτείτε το εργαλείο του ΕΥΑΑ [Εργαλείο για την αναγνώριση των ατόμων με ειδικές ανάγκες](#).

**Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ**

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το καθήκον έρευνας του χειριστή υποθέσεων, βλ. ΕΥΑΑ, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 1.1.1. στοιχείο β) «Fulfil the case officer's duty to investigate» (Εκπληρώστε το καθήκον του χειριστή της υπόθεσης να ερευνήσει).

## 2.3. Παροχή ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων

Αφού προσδιορίσετε τυχόν ειδικές ανάγκες, βεβαιωθείτε ότι παρέχετε στον αιτούντα την κατάλληλη υποστήριξη που χρειάζεται σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και παραπέμπετε τον για περαιτέρω αξιολόγηση ή υποστήριξη <sup>(23)</sup>. Σε κάθε στάδιο θα πρέπει να εξετάζονται διάφορες ενέργειες.

### Διάγραμμα 3. Παροχή ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων

Λάβετε υπόψη το βιολογικό φύλο των ατόμων που εμπλέκονται στη διαδικασία

Ορίστε χειριστή υπόθεσης που διαθέτει κατάλληλη κατάρτιση

Προσαρμόστε το επικοινωνιακό σας ύφος

Επικοινωνήστε με τα αρμόδια ενδιαφερόμενα μέρη και ενημερώστε τον αιτούντα σχετικά με περαιτέρω υποστήριξη/βοήθεια

Εξετάστε το ενδεχόμενο να προγραμματίσετε και/ή να επιτρέψετε την παρουσία (και άλλου) ατόμου που παρέχει υποστήριξη

Διασφαλίστε ότι η παροχή πληροφοριών είναι προσαρμοσμένη στις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος

Παρατείνετε τη συνέντευξη, εάν είναι απαραίτητο

Μεριμνήστε για τις δέουσες προσαρμογές της διαδικασίας

Αποφύγετε, στο μέτρο του δυνατού, τη διεξαγωγή συνεντεύξεων εξ αποστάσεως

<sup>(23)</sup> Άρθρο 24 παράγραφος 3 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- αιτιολογική σκέψη 20, άρθρα 20 και 21 του ΚΔΑ.



## Λάβετε υπόψη το βιολογικό φύλο των ατόμων που εμπλέκονται στη διαδικασία

Ενημερώστε τον αιτούντα ότι έχει το δικαίωμα **να ζητήσει συγκεκριμένου φύλου διερμηνέα, υπάλληλο αρμόδιο για την καταγραφή ή χειριστή υποθέσεων** για τη συνέντευξη καταχώρισης, καθώς και για τη μετέπειτα προσωπική του συνέντευξη. Τα αιτήματα αυτά θα πρέπει να εξετάζονται ευνοϊκά εάν βασίζονται σε τυχόν δυσκολίες του αιτούντος να παρουσιάσει με ολοκληρωμένο τρόπο τους λόγους της αίτησής του <sup>(24)</sup>.

Ενημερώστε τον αιτούντα ότι το αίτημά του ενδέχεται να μην ικανοποιηθεί σε ορισμένες περιπτώσεις λόγω πρακτικών περιορισμών (π.χ. περιορισμένη διαθεσιμότητα χειριστών υποθέσεων ή διερμηνέων του ζητούμενου φύλου).

Εάν είναι απαραίτητο και πρακτικά εφικτό (π.χ. ανάλογα με τη διαθεσιμότητα), θα πρέπει να είναι δυνατή η αλλαγή του χειριστή της υπόθεσης που διενεργεί τη συνέντευξη ή του διερμηνέα. Εάν παρατηρήσετε ότι αυτό δεν έχει γίνει πριν από τη συνέντευξη, ενημερώστε σχετικά τους αρμόδιους συναδέλφους ή τις μονάδες της εθνικής σας διοικητικής αρχής.

## Ορίστε χειριστή υπόθεσης που διαθέτει κατάλληλη κατάρτιση

Όλοι οι χειριστές υποθέσεων πρέπει να διαθέτουν τα προσόντα για να συνεκτιμήσουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου του αιτούντος όσον αφορά την αίτηση ασύλου του <sup>(25)</sup>. Αποτελεί καλή πρακτική η προσωπική συνέντευξη να διεξάγεται από χειριστή υποθέσεων ο οποίος έχει **λάβει κατάρτιση** ή διαθέτει **ειδικό επαγγελματικό υπόβαθρο ή πείρα σε θέματα SOGIESC** και στη σημασία τους όσον αφορά τη διαδικασία ασύλου. Στο εθνικό σας σύστημα, μπορεί να υπάρχουν χειριστές υποθέσεων που ειδικεύονται στην αντιμετώπιση υποθέσεων που σχετίζονται με θέματα SOGIESC. Αναλογιστείτε τις δικές σας ικανότητες και δυνατότητες για τη διεξαγωγή της συνέντευξης και, εάν είναι απαραίτητο, μεριμνήστε ώστε η συνέντευξη να μεταφερθεί σε άλλον χειριστή υποθέσεων. Η ανάγνωση του παρόντος οδηγού αποτελεί ήδη μια καλή αρχή για τη διεύρυνση των ικανοτήτων σας στο μέλλον. Αποτελεί επίσης καλή πρακτική να συνεργάζεστε με διερμηνείς που έχουν εκπαιδευτεί σε θέματα SOGIESC ή έχουν σημαντική επαγγελματική πείρα στις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τη διερμηνεία σε αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC – Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 4. «Διερμηνεία».

## Προσαρμόστε το επικοινωνιακό σας ύφος

Προσαρμόστε τη γλώσσα και το ύφος επικοινωνίας σας, ώστε να εκφράσετε ενσυναίσθηση και να οικοδομήσετε εμπιστοσύνη με τον αιτούντα. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#).

Όπου είναι δυνατόν, **χρησιμοποιήστε την ορολογία που χρησιμοποιεί ο αιτών**, ζητώντας να σας **εξηγήσει τη σημασία** που έχουν για τον ίδιο οι όροι αυτοί. Ωστόσο, εάν ο αιτών χρησιμοποιήσει **υποτιμητικούς όρους** για να περιγράψει τον εαυτό του, μην τον διορθώσετε, αλλά προσπαθήστε να αποφύγετε την επανάληψη των όρων αυτών. Εξηγήστε ότι θα αποφεύγατε να χρησιμοποιήσετε τον όρο που ανέφερε επειδή στη γλώσσα σας έχει αρνητική

<sup>(24)</sup> Άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχεία β) και γ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)· άρθρο 13 παράγραφος 9 του ΚΔΑ.

<sup>(25)</sup> Άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)· άρθρο 13 παράγραφος 7 στοιχείο α) του ΚΔΑ.

χροιά. Ζητήστε να σας εξηγήσει τι εννοεί με αυτόν τον όρο και αν υπάρχει κάποιος άλλος όρος που θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει. Εάν ο αιτών δεν γνωρίζει κανέναν άλλο μη υποτιμητικό όρο ή εάν δεν υπάρχει άλλος όρος που θα χρησιμοποιούσε για τον εαυτό του, μην επιβάλετε τη χρήση κάποιου όρου. Είναι πάντα προτιμότερο να επιτρέπετε στους αιτούντες να αυτοπροσδιορίζονται. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εισάγετε στη συζήτηση όρους που θα είχαν ως αποτέλεσμα να χαρακτηρίσετε την ταυτότητα ή την εμπειρία του αιτούντος με λέξεις διαφορετικές από αυτές που χρησιμοποίησε. Θα μπορούσατε αντ' αυτού να αναφερθείτε στην εξήγηση που έδωσε για τον όρο. Για παράδειγμα, εάν ένας αιτών χρησιμοποιήσει υποτιμητικό όρο για τον «ομοφυλόφιλο» και το εξηγήσει ως εξής: «Χρησιμοποίησα αυτόν τον όρο επειδή είμαι άνδρας και μου αρέσουν οι άνδρες», μπορείτε να διατυπώσετε τις ερωτήσεις σας λέγοντας: «Μου είπες ότι είσαι άνδρας που του αρέσουν οι άνδρες». Ως έσχατη λύση, εάν ο αιτών δεν μπορεί να εξηγήσει τον όρο ή εάν δεν μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μια τέτοια εξήγηση, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον υποτιμητικό όρο ξεκαθαρίζοντας ότι τον χρησιμοποιείτε επειδή το έκανε εκείνος. Μπορείτε επίσης να γράψετε ένα επεξηγηματικό σημείωμα όπου θα καταγράφετε αυτές τις πληροφορίες.

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, απευθυνθείτε στον αιτούντα χρησιμοποιώντας την **αντωνυμία** που χρησιμοποιεί για τον εαυτό του. Απευθυνθείτε στον αιτούντα χρησιμοποιώντας **το όνομα ή το ψευδώνυμο** που έχει επιλέξει, ακόμη και αν αυτό δεν ταιριάζει με τα έγγραφα ταυτότητας ή με το όνομα που είναι επίσημα καταχωρισμένο (βλ. επίσης ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#)).

Η συμπεριληπτική επικοινωνία και γλώσσα εξετάζονται λεπτομερέστερα στον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 3. «Συμπεριληπτική επικοινωνία και δημιουργία ασφαλών χώρων».

### **Επικοινωνήστε με τα αρμόδια ενδιαφερόμενα μέρη και ενημερώστε τον αιτούντα σχετικά με περαιτέρω υποστήριξη/βοήθεια**

Δώστε προσοχή σε όλες τις ειδικές ανάγκες που μπορεί να έχει ο αιτών. Είναι σημαντικό αυτές οι ανάγκες και άλλες σχετικές παρατηρήσεις που κάνετε στο στάδιο της καταχώρισης ή κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης **να καταγράφονται και να κοινοποιούνται στα αρμόδια ενδιαφερόμενα μέρη**, τα οποία μπορεί να είναι σε θέση να παράσχουν συγκεκριμένη βοήθεια και υπηρεσίες. Στο πλαίσιο αυτό, λάβετε υπόψη την αρχή της εμπιστευτικότητας. Ανάλογα με τις εθνικές σας πρακτικές και τις δικές σας αρμοδιότητες εντός της αρχής σας, δώστε τις απαραίτητες πληροφορίες στα αρμόδια εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη. Σε αυτά θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται οι υπεύθυνοι για την υποδοχή του αιτούντος και οι κοινωνικοί λειτουργοί. Η κοινοποίηση πληροφοριών σε εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να πραγματοποιείται μόνο με τη συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης του αιτούντος.

Ενημερώστε τον αιτούντα ότι έχει δικαίωμα νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης σε όλα τα στάδια της διαδικασίας <sup>(26)</sup>. Βλ. επίσης [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), ενότητα 5.1.2. «Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία και νομική συνδρομή».

<sup>(26)</sup> Άρθρο 22 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση): αιτιολογική σκέψη 16 και άρθρο 15 του ΚΔΑ.



Ανάλογα με τις εθνικές πρακτικές στη χώρα σας και τις αρμοδιότητές σας εντός της αρχής στην οποία εργάζεστε, προσφέρετε στον αιτούντα πληροφορίες για κατάλληλη στέγαση, π.χ. ένα κέντρο υποδοχής που προσφέρει ειδικά καταλύματα ή χωριστές εγκαταστάσεις για αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ (συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC – Υποδοχή](#), κεφάλαιο 1. «Παροχή συνθηκών υποδοχής», πίνακας «Στέγαση – Ειδικές παράμετροι SOGIESC»). Μπορείτε επίσης να παράσχετε πληροφορίες σχετικά με τυχόν εθνικές ή τοπικές οργανώσεις για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ ή ομάδες υποστήριξης που εργάζονται με ΛΟΑΤΚΙ άτομα, ιδίως στο πλαίσιο της μετανάστευσης / του ασύλου. Η παροχή αυτών των πληροφοριών μέσω φυλλαδίων ή επαγγελματικών καρτών αποτελεί καλή πρακτική, εφόσον γίνεται με διακριτικό τρόπο που δεν αποκαλύπτει τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος σε άλλους, γεγονός που θα μπορούσε ενδεχομένως να τον εκθέσει σε βία ή διακρίσεις. Εάν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία και εάν είναι απαραίτητο στην περίπτωση του αιτούντος, για παράδειγμα σε περίπτωση ψυχικού τραύματος, δώστε πληροφορίες σχετικά με εξειδικευμένους ψυχολόγους ή ψυχοθεραπευτές που εργάζονται γενικά με αιτούντες ή ειδικά με αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ.

### **Εξετάστε το ενδεχόμενο να προγραμματίσετε και/ή να επιτρέψετε την παρουσία ατόμου που παρέχει υποστήριξη**

Λάβετε υπόψη ότι οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να αντιμετωπίσουν πρόσθετες προκλήσεις όσον αφορά την αποκάλυψη της αίτησης ή των αιτήσεών τους κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης και μπορεί να έχουν άλλες διασταυρούμενες ανάγκες (βλ. ενότητα [2.1. «SOGIESC και ειδικές ανάγκες»](#)). Συνεπώς, μπορεί να επωφεληθούν από την παρουσία ενός ατόμου υποστήριξης, όπως ένας κοινωνικός λειτουργός.

Εάν το εθνικό σας πλαίσιο επιτρέπει την παρουσία **ατόμων υποστήριξης** κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, συναντηθείτε με τον αιτούντα σε διμερή βάση πριν από τη συνέντευξη, για να επιβεβαιώσετε ότι συναινεί στην παρουσία του ατόμου υποστήριξης στη συνέντευξη. Ενημερώστε τον αιτούντα ότι η αρχή της εμπιστευτικότητας δεσμεύει όλους τους παρόντες. Για να μπορέσει να δώσει συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης, βεβαιωθείτε ότι ο αιτών γνωρίζει τον ρόλο του ατόμου υποστήριξης κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, καθώς και ότι η προσωπική συνέντευξη μπορεί να υπεισέλθει σε λεπτομέρειες και να θίξει ευαίσθητα θέματα σχετικά με την υπόθεση, τα οποία ο αιτών μπορεί να μην έχει μοιραστεί και/ή να μη θέλει να μοιραστεί με το άτομο υποστήριξης.

### **Διασφαλίστε ότι η παροχή πληροφοριών είναι προσαρμοσμένη στις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος**

Κατά την ενημέρωση, **λάβετε υπόψη τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος**. Αυτό περιλαμβάνει τα επίπεδα εκπαίδευσης και αλφαριθμητισμού του και τυχόν **ειδικές ανάγκες** που μπορεί να επηρεάσουν την κατανόησή του, όπως είναι για παράδειγμα η ηλικία, οι τραυματικές εμπειρίες και τα προβλήματα σωματικής και/ή ψυχικής υγείας.

Για λεπτομερέστερη καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο οικοδόμησης εμπιστοσύνης και την παροχή πληροφοριών, βλ. ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#) και ενότητα [4.2. «Έναρξη της συνέντευξης»](#).

## Παρατείνετε τη συνέντευξη, εάν είναι απαραίτητο

Οι συνεντεύξεις στις υποθέσεις που αφορούν θέματα SOGIESC ενδέχεται να απαιτούν **περισσότερο χρόνο** από ό,τι για άλλου είδους αιτήσεις. Σε αυτή την περίπτωση, φροντίστε ώστε να υπάρχει δυνατότητα για μεγαλύτερη διάρκεια της συνέντευξης ή για μια δεύτερη συνέντευξη, ανάλογα με το τι είναι εφικτό για εσάς στην εθνική σας αρχή. Η μέριμνα για τη διαθεσιμότητα του ίδιου διερμηνέα, εάν είναι δυνατόν, θα επιτρέψει τη συνέχιση της συνέντευξης χωρίς να απαιτείται πρόσθετος χρόνος ή προσπάθεια για τη δημιουργία σχέσης επικοινωνίας με τον αιτούντα και τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης.

## Μεριμνήστε για τις δέουσες προσαρμογές της διαδικασίας

Ανάλογα με τις ατομικές περιστάσεις του αιτούντος και τις ανάγκες για ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις που προκύπτουν από τυχόν καταστάσεις ευαλωτότητας, ενδέχεται να απαιτούνται διαδικαστικές προσαρμογές. Η εξέταση της αίτησής του μπορεί να τεθεί σε προτεραιότητα <sup>(27)</sup> ή, αντίθετα, μπορεί να του δοθεί περισσότερος χρόνος. Εάν ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, θα πρέπει να εξαιρείται από τις ταχείες διαδικασίες και/ή τις διαδικασίες στα σύνορα εάν δεν είναι δυνατόν να του παρασχεθεί επαρκής υποστήριξη <sup>(28)</sup>.

Για παράδειγμα, η αίτηση ενός ασυνόδευτου ΛΟΑΤΚΙ παιδιού μπορεί να έχει προτεραιότητα, εάν αυτό είναι προς το βέλτιστο συμφέρον του. Αντιθέτως, στην περίπτωση αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC όπου ο αιτών έχει επίσης (άλλες) διασταυρούμενες ανάγκες, για παράδειγμα εάν πρόκειται για ΛΟΑΤΚΙ με προηγούμενες εμπειρίες εμπορίας ανθρώπων, μπορεί να απαιτείται περισσότερος χρόνος ή υποστήριξη για να μπορέσει ο αιτών να συμμετάσχει αποτελεσματικά στη διαδικασία ασύλου. Εάν δεν είναι δυνατόν να παρασχεθεί η υποστήριξη που χρειάζεται από την άποψη των ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, ο αιτών θα πρέπει να εξαιρεθεί από τις ταχείες διαδικασίες και/ή τις διαδικασίες στα σύνορα.

Ανάλογα με τις εθνικές πρακτικές, θα χρειαστεί να λάβετε τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσετε την **προτεραιοποίηση της αίτησης** ήδη από τη διαδικασία καταχώρισης. Διασφαλίστε σε αυτό το στάδιο ότι οι αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC διοχετεύονται σωστά προς την κατάλληλη διαδικασία. Ωστόσο, θα πρέπει να έχετε υπόψη ότι το να δοθεί προτεραιότητα σε μια αίτηση δεν είναι πάντα η καλύτερη επιλογή. Ο αιτών μπορεί να χρειαστεί χρόνο για να προετοιμαστεί για την προσωπική συνέντευξη και να λάβει υποστήριξη, για παράδειγμα ιατρική ή ψυχολογική βοήθεια <sup>(29)</sup>.

## Αποφύγετε, στο μέτρο του δυνατού, τη διεξαγωγή συνεντεύξεων εξ αποστάσεως

Οι εξ αποστάσεως συνεντεύξεις ενδέχεται να **δημιουργούν προκλήσεις**. Σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, για παράδειγμα, μπορεί να χρειαστεί μια μακροσκελής συνέντευξη ή μπορεί να δυσκολευτείτε να αναπτύξετε σχέση επικοινωνίας με τον αιτούντα. Ως εκ τούτου, το περιβάλλον της τηλεδιάσκεψης μπορεί να μην είναι κατάλληλο <sup>(30)</sup>. Σε άλλες περιπτώσεις, η εξ αποστάσεως προσωπική συνέντευξη μπορεί να είναι επωφελής για τους αιτούντες με ειδικές ανάγκες, καθώς μπορεί να είναι ευκολότερο για αυτούς να

<sup>(27)</sup> Άρθρο 31 παράγραφος 7 στοιχείο β) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)· άρθρο 34 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΔΑ.

<sup>(28)</sup> Αιτιολογική σκέψη 30 και άρθρο 24 παράγραφος 3 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)· αιτιολογική σκέψη 20 και άρθρο 21 του ΚΔΑ.

<sup>(29)</sup> Αιτιολογική σκέψη 29 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)· αιτιολογική σκέψη 20 του ΚΔΑ.

<sup>(30)</sup> Αιτιολογική σκέψη 15 του ΚΔΑ.



παρουσιάσουν ευαίσθητες πληροφορίες ή επειδή μπορεί να αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά τις μετακινήσεις. Σε τέτοιες περιπτώσεις συνιστάται να πραγματοποιείται κατά περίπτωση αξιολόγηση. Εφόσον είναι εφικτό στο εθνικό πλαίσιο, θεωρείται καλή πρακτική να ζητείται η συγκατάθεση του αιτούντος για τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης εξ αποστάσεως.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή προσωπικών συνεντεύξεων εξ αποστάσεως, βλ. ΕΑΣΟ, [Practical recommendations on conducting the personal interview remotely](#), Μάιος 2020.



#### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Ορισμένοι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να έχουν υποστεί βία, διακρίσεις, απειλές, εγκλήματα μίσους και τιμωρία, καταστάσεις οι οποίες μπορεί να έχουν προκαλέσει ψυχικά τραύματα και/ή αισθήματα ντροπής, δυσπιστίας και απομόνωσης. Αυτό, με τη σειρά του, μπορεί να σημαίνει ότι οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων για να μπορέσουν να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στη διαδικασία ασύλου και να προσκομίσουν τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους.
- Ορισμένοι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί επίσης να έχουν άλλες διασταυρούμενες ειδικές ανάγκες, όπως το να είναι:
  - παιδιά ή ηλικιωμένα άτομα·
  - θύματα βασανιστηρίων ή άλλων σοβαρών μορφών βίας·
  - θύματα εμπορίας ανθρώπων·
  - άτομα με σωματικές ή ψυχικές αναπηρίες ή προβλήματα ψυχικής υγείας·
  - μονογονείς με ανήλικα παιδιά.
- Δεν χρήζουν κατ' ανάγκη όλοι οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων. Αυτό εξαρτάται από τις ατομικές περιστάσεις της εκάστοτε υπόθεσης.
- Είναι σημαντικό να εντοπίζονται όσο το δυνατόν νωρίτερα οι αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων και/ή έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής. Η διαδικασία καταχώρισης είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση του έγκαιρου προσδιορισμού των αναγκών αυτών.
- Θα πρέπει να συλλέγετε πληροφορίες σχετικά με τις πιθανές ειδικές ανάγκες του αιτούντος όσο το δυνατόν νωρίτερα κατά τη διαδικασία. Θα πρέπει να λαμβάνονται αμέσως υπόψη κατά τη διαδικασία καταχώρισης και καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης.



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Ο προσδιορισμός των ειδικών αναγκών και η παροχή ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων είναι μια συνεχής διαδικασία καθ' όλη τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, από την προετοιμασία έως την ολοκλήρωση της συνέντευξης, και ακόμη και πέραν αυτής, για παράδειγμα μέσω παραπομπής.
- Η παροχή ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων για άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, βάσει των ατομικών τους περιστάσεων, μπορεί να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
  - Λάβετε υπόψη το βιολογικό φύλο των ατόμων που εμπλέκονται στη διαδικασία.
  - Ορίστε χειριστή υπόθεσης που διαθέτει κατάλληλη κατάρτιση.
  - Προσαρμόστε το επικοινωνιακό σας ύφος.
  - Επικοινωνήστε με τα αρμόδια ενδιαφερόμενα μέρη και ενημερώστε τον αιτούντα σχετικά με περαιτέρω υποστήριξη/βοήθεια.
  - Εξετάστε το ενδεχόμενο να προγραμματίσετε και/ή να επιτρέψετε την παρουσία ατόμου που παρέχει υποστήριξη.
  - Διασφαλίστε ότι η παροχή πληροφοριών είναι προσαρμοσμένη στις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος.
  - Παρατείνετε τη συνέντευξη, εάν είναι απαραίτητο.
  - Μεριμνήστε για τις δέουσες προσαρμογές της διαδικασίας.
  - Αποφύγετε, στο μέτρο του δυνατού, τη διεξαγωγή συνεντεύξεων εξ αποστάσεως.



### 3. Καταχώριση



Το παρόν κεφάλαιο επικεντρώνεται στην καταχώριση αιτήσεων διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται για λόγους SOGIESC και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το πώς μπορεί ο υπάλληλος αρμόδιος για την καταγραφή:

- να εντοπίζει αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC εξετάζοντας τα αποδεικτικά στοιχεία ή το υλικό που παρέχεται από τον αιτούντα ή άλλα μέρη·
- να καταγράφει τους λόγους της αίτησης, εφόσον αυτό συνάδει με την εθνική πρακτική·
- να διεκπεραιώνει κατάλληλα την καταχώριση των τρανς, μη δυαδικών ως προς το φύλο ή ίντερσεξ ατόμων που υποβάλλουν αίτηση.

Στο παρόν κεφάλαιο, οι όροι «καταχώριση» και «διαδικασία καταχώρισης» αναφέρονται τόσο στην καταχώριση της υποβολής όσο και στην κατάθεση της αίτησης. Ανάλογα με την εθνική πρακτική, αυτά τα βήματα μπορούν να πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα και να συγχωνευτούν σε ένα βήμα.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για ολοκληρωμένη καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία καταχώρισης στις διαδικασίες ασύλου, βλ. ΕΑΣΟ, [Πρακτικός οδηγός καταχώρισης — Κατάθεση αιτήσεων διεθνούς προστασίας](#), Νοέμβριος 2021.

#### 3.1. Έγκαιρος εντοπισμός των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC

Οι αιτούντες αναμένεται, καταρχήν, να παρουσιάσουν όλους τους λόγους για τους οποίους ζητούν διεθνή προστασία. Ωστόσο, να θυμάστε ότι οι αιτούντες ενδέχεται να μη γνωρίζουν ότι τα πραγματικά ή θεωρούμενα προσωπικά στοιχεία SOGIESC αποτελούν λόγο χορήγησης διεθνούς προστασίας, ενδέχεται να μην αισθάνονται δυνατοί ή ασφαλείς να αποκαλύψουν τα δικά τους προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο ή σεβασμό της ιδιωτικότητας για να το πράξουν. Τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC συχνά έχουν υποστεί καταστάσεις διακρίσεων, μίσους και βίας στις χώρες καταγωγής, διέλευσης ή ακόμη και στη χώρα ασύλου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρχές της χώρας καταγωγής είναι ο φορέας που διαπράττει τις εν λόγω πράξεις βίας ή διάκρισης. **Η ικανότητα του αιτούντος να παρουσιάσει τους λόγους στους οποίους βασίζεται η αίτησή του**, καθώς και η αυτογνωσία ως προς τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC, μπορεί να επηρεαστεί σημαντικά από αυτές τις αρνητικές εμπειρίες, όπως και από τυχόν ψυχικά τραύματα, ντροπή ή εσωτερικευμένη ομοφοβία/αμφιφοβία/τρανσφοβία/ίντερσεξφοβία που μπορεί να έχει βιώσει.

**Ενδείξεις για τα πιθανά προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος** κατά το στάδιο της καταχώρισης θα μπορούσαν επίσης να προέρχονται από άλλα αποδεικτικά στοιχεία που παρέχονται από τον ίδιο ή από άλλες αρχές ή υπηρεσίες. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει

ιατρικές ή ψυχολογικές/ψυχοκοινωνικές γνωματεύσεις ή πληροφορίες που παρέχονται από τις αρχές υποδοχής, τους νομικούς συμβούλους ή τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που έχουν ήδη έρθει σε επαφή με τον αιτούντα. Οι γνωματεύσεις αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν πληροφορίες όπως είναι οι βιολογικές/ιατρικές πτυχές της μετάβασης ενός τρανς ατόμου, η ίντερσεξ κατάσταση του αιτούντος ή η βία που έχει υποστεί το εν λόγω άτομο, η οποία θα μπορούσε να σχετίζεται με τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος (για παράδειγμα, στην περίπτωση θύματος ομοφοβικής/αμφιφοβικής/τρανσφοβικής/ίντερσεξφοβικής βίας ή «διορθωτικού» βιασμού).

Υπάρχουν ορισμένοι τύποι αποδεικτικών στοιχείων που δεν θα πρέπει να συλλέγονται ή να γίνονται αποδεκτοί και συνεπώς δεν μπορούν να ζητηθούν από τον αιτούντα. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συνάφεια των διαφόρων ειδών αποδεικτικών εγγράφων και τα απαγορευμένα αποδεικτικά στοιχεία, βλ. κεφάλαιο [5. «Αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων»](#) και συγκεκριμένα την ενότητα [5.1.1. στοιχείο β\) «Συλλογή εγγράφων και άλλων ειδών αποδεικτικών στοιχείων»](#).

## 3.2. Καταχώριση των λόγων της αίτησης

Ενώ όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν (χώρες της ΕΕ+) καταχωρίζουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των αιτούντων κατά τη διάρκεια του σταδίου της καταχώρισης, ο **λόγος ή οι λόγοι της αίτησης που υποβάλλει το άτομο** δεν καταγράφονται συχνά σε αυτό το στάδιο.

Η καταχώριση του λόγου ή των λόγων που σχετίζονται με θέματα SOGIESC σε αρχικό στάδιο επιτρέπει στην αρχή ασύλου να προετοιμαστεί κατάλληλα για την προσωπική συνέντευξη. Αυτό περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση των πιθανών ειδικών αναγκών που μπορεί να έχει ο αιτών, τη διασφάλιση των απαραίτητων διαδικαστικών εγγυήσεων, συμπεριλαμβανομένων της χρήσης τεχνικών συνέντευξης που βοηθούν τον αιτούντα να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με την αίτησή του ή της ανάθεσης της υπόθεσης σε ειδικά καταρτισμένο ή εξειδικευμένο χειριστή υποθέσεων <sup>(31)</sup>. Συνιστάται να ακολουθήσετε αυτή την πορεία δράσης, εάν συνάδει με την εθνική νομοθεσία και τις κατευθυντήριες γραμμές της χώρας σας.

Καταγράψτε **με ακρίβεια** τους λόγους για τους οποίους ο αιτών χρήζει προστασίας, καθώς και τους φόβους που διατυπώνει, συμπεριλαμβανομένων προσωπικών στοιχείων SOGIESC, σημειώνοντας επακριβώς τις λέξεις που χρησιμοποιεί. Για παράδειγμα, αν μια αιτούσα λέει ότι κοιμήθηκε με μια γυναίκα, αυτό δεν συνεπάγεται πως η αιτούσα καταγράφεται ως λεσβία. Θα πρέπει επίσης να δίνεται στον αιτούντα η ευκαιρία να σχολιάσει και να αποσαφηνίσει τυχόν εσφαλμένες μεταφράσεις, παρεξηγήσεις ή σφάλματα που ενδέχεται να εντοπίσει στο αρχείο καταχώρισης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για να αποφευχθούν τυχόν παρανοήσεις και/ή ασυνέπειες μεταξύ των δηλώσεων του αιτούντος στην καταχώρισή του και στην προσωπική συνέντευξη, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του. Λάβετε υπόψη σας ότι οι αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC μπορεί να προέρχονται όχι μόνο από τα ίδια τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος, αλλά και από τα αποδιδόμενα προσωπικά στοιχεία SOGIESC που του καταλογίζει η κοινωνία ή η οικογένειά του, για παράδειγμα.

<sup>(31)</sup> Άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 13 παράγραφος 7 στοιχείο α) και άρθρο 13 παράγραφος 8 στοιχείο α) του ΚΔΑ.



### 3.3. Καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τρανς, μη δυαδικών ως προς το φύλο ή ίντερσεξ ατόμων που υποβάλλουν αίτηση

Τα εθνικά νομικά πλαίσια και οι εθνικές κατευθυντήριες γραμμές και πρακτικές ενδέχεται να διαφέρουν ως προς τον **τρόπο καταχώρισης** των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των **τρανς, μη δυαδικών ως προς το φύλο ή ίντερσεξ ατόμων που υποβάλλουν αίτηση**, ιδίως όταν η ταυτότητα φύλου του ατόμου δεν συνάδει με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (όνομα, βιολογικό/κοινωνικό φύλο) που καταγράφονται στα επίσημα έγγραφα ταυτότητάς του.

Κατά την καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εν λόγω ατόμων, εξοικειωθείτε πρώτα με τις πρακτικές και τις κατευθυντήριες γραμμές της χώρας σας.

Εάν αυτό συνάδει με τους εθνικούς κανονισμούς και τις πρακτικές της χώρας σας, καταχωρίστε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του ατόμου που υποβάλλει αίτηση (όνομα, βιολογικό/κοινωνικό φύλο) όπως παρουσιάστηκαν από αυτό.

Σε περίπτωση που το εθνικό νομικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του εν λόγω ατόμου όπως παρουσιάζονται από αυτό, συνιστάται:

- να καταγράψετε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (όνομα, βιολογικό/κοινωνικό φύλο) που αναφέρει ο αιτών ως στοιχεία ψευδώνυμου στη βάση δεδομένων, για παράδειγμα εισάγοντας τα στην ενότητα «σχόλια» της αντίστοιχης καταχώρισης, εάν υπάρχει αυτή η δυνατότητα στην εθνική σας αρχή.
- να εξηγήσετε στο άτομο που υποβάλλει αίτηση τους λόγους για τους οποίους τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που παρουσίασε δεν μπορούν επί του παρόντος να καταχωριστούν ως πρωτογενή και επίσημα.
- να παράσχετε στο άτομο που υποβάλλει αίτηση περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη νομική αναγνώριση του κοινωνικού φύλου στη χώρα σας.

Βεβαιωθείτε ότι προσεγγίζετε το άτομο που υποβάλλει αίτηση με ευαισθησία. Κατά τη συνέντευξη καταχώρισης, θυμηθείτε να **σεβαστείτε την ταυτότητα φύλου του ατόμου που υποβάλλει αίτηση** χρησιμοποιώντας τις ανωνυμίες και το όνομα που χρησιμοποιεί για να αναφερθεί στον εαυτό του, ανεξάρτητα από το αν το όνομα και το κοινωνικό φύλο με τα οποία αυτοπροσδιορίζεται μπορούν να καταχωριστούν στη βάση δεδομένων έτσι. Επιδιώξτε να δημιουργήσετε ένα κλίμα εμπιστοσύνης και δεκτικότητας, αναπτύξτε θετική σχέση επικοινωνίας και εκφράστε ενσυναίσθηση προς το άτομο που υποβάλλει αίτηση. Εξηγήστε στον αιτούντα τα διάφορα στάδια της διαδικασίας καταχώρισης και βεβαιωθείτε ότι κατανοεί για ποιον λόγο καταχωρίζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Για λεπτομερέστερη καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο οικοδόμησης εμπιστοσύνης και παροχής πληροφοριών σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, βλ. ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#).



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Σε κάποιες περιπτώσεις, οι αιτούντες μπορεί αρχικά να μην αισθάνονται αρκετά άνετα να αποκαλύψουν προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Κατά τη διάρκεια της καταχώρισης, μπορεί να εντοπίσετε ενδείξεις ότι ο αιτών έχει λόγους SOGIESC στους οποίους μπορεί να βασιστεί η αίτηση, μεταξύ άλλων από ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που έχετε στη διάθεσή σας ή σας υπέβαλε.
- Εάν στο εθνικό σας πλαίσιο οι λόγοι της αίτησης καταγράφονται στο στάδιο της καταχώρισης, σημειώστε με ακρίβεια τους λόγους που προβάλλει ο αιτών.
- Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης καταχώρισης, απευθυνθείτε στο άτομο που υποβάλλει αίτηση με την ανωνυμία που χρησιμοποιεί για τον εαυτό του.
- Εξοικειωθείτε με τις εθνικές οδηγίες σχετικά με τον τρόπο καταγραφής του ονόματος, του βιολογικού φύλου ή του κοινωνικού φύλου του ατόμου που υποβάλλει αίτηση, όταν η ταυτότητα φύλου του δεν συνάδει με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που καταγράφονται στα επίσημα έγγραφα ταυτότητάς του. Εάν αυτό συνάδει με την εθνική σας πρακτική, καταγράψτε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του εν λόγω ατόμου (όνομα, βιολογικό/κοινωνικό φύλο) όπως παρουσιάστηκαν από αυτό. Σε κάθε περίπτωση, εξηγήστε στο άτομο που υποβάλλει αίτηση πώς θα καταγραφούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του.



## 4. Προσωπική συνέντευξη



Το παρόν κεφάλαιο επικεντρώνεται στην προσωπική συνέντευξη με άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

- πώς να προετοιμαστείτε αποτελεσματικά για την προσωπική συνέντευξη με άτομο το οποίο υποβάλλει αίτηση που βασίζεται σε λόγους SOGIESC.
- την παροχή πληροφοριών κατά το εναρκτήριο στάδιο της προσωπικής συνέντευξης.
- βασικά ζητήματα σχετικά με τον τρόπο προσέγγισης και διεξαγωγής της προσωπικής συνέντευξης.
- τις διαφορετικές διαστάσεις και θέματα που μπορεί να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν όσον αφορά τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC.
- πώς να ολοκληρώσετε την προσωπική συνέντευξη.

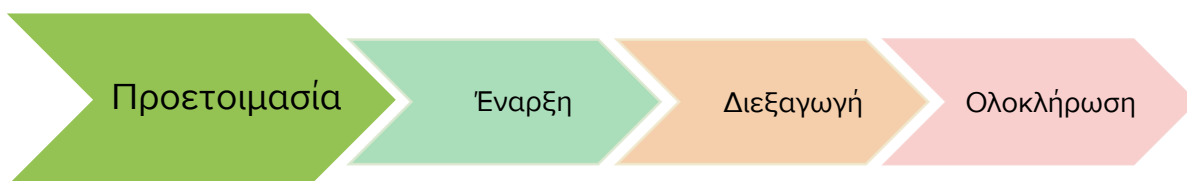


### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για περισσότερες γενικές πληροφορίες σχετικά με την προσωπική συνέντευξη και τα διάφορα στάδιά της, βλ. ΕΑΣΟ, [Πρακτικός οδηγός της ΕΑΣΟ: Προσωπική συνέντευξη](#), Δεκέμβριος 2014.

### 4.1. Προετοιμασία της συνέντευξης

**Διάγραμμα 4. Στάδια της προσωπικής συνέντευξης: προετοιμασία της συνέντευξης**



Η κατάλληλη προετοιμασία σας παρέχει, ως χειριστή της υπόθεσης, τη δυνατότητα να εξοικειωθείτε με την υπόθεση, να προσδιορίσετε ορισμένα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και βασικά στοιχεία του προφίλ του αιτούντος, να προγραμματίσετε αναλόγως τη συνέντευξη και να διενεργήσετε εκ των προτέρων τη σχετική έρευνα ΠΧΚ. Η προσεκτική προετοιμασία είναι επίσης απαραίτητη για να διασφαλιστεί ο προσδιορισμός των ειδικών αναγκών και η παροχή πιθανών ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων.

#### 4.1.1. Εξοικείωση με τον φάκελο της υπόθεσης

Πριν από την προσωπική συνέντευξη, είναι σημαντικό να εξοικειωθείτε με όλο το σχετικό υλικό και τις πληροφορίες που είναι ήδη διαθέσιμες στον φάκελο του αιτούντος <sup>(32)</sup>.

<sup>(32)</sup> Άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 13 παράγραφος 7 στοιχείο α) του ΚΔΑ.

## Έντυπο καταχώρισης και απομαγνητοφωνημένα κείμενα ή αρχεία προηγούμενων συνεντεύξεων

Δώστε προσοχή στις προηγούμενες δηλώσεις του αιτούντος, ιδίως όσον αφορά την οικογενειακή κατάσταση, τη σχέση ή τις σχέσεις και τους αρχικούς λόγους για τους οποίους αναχώρησε από τη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής.

Αναζητήστε ενεργά τυχόν ενδείξεις για τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος. Οι λόγοι που σχετίζονται με θέματα SOGIESC θα μπορούσαν να προκύψουν ως «θέματα που αποκρύπτονται», πράγμα που σημαίνει ότι μπορούν να αναδειχθούν ως θέματα που κρύβονται κάτω από την επιφάνεια της αφήγησης του αιτούντος. Μπορεί να εκδηλωθούν ως κενά στην αφήγηση ή ο αιτών μπορεί να έχει επιχειρήσει να αποκαλύψει με έμμεσο τρόπο προσωπικά στοιχεία SOGIESC.

## Γραπτές εκθέσεις τρίτων μερών

Εκθέσεις τρίτων μερών που μπορούν να υποβληθούν σε υποθέσεις οι οποίες βασίζονται σε λόγους SOGIESC μπορεί να είναι, για παράδειγμα, ιατρικές γνωματεύσεις και άλλες γραπτές εκθέσεις από κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή άλλες ομάδες υποστήριξης, νομικούς συμβούλους ή άτομα υποστήριξης.

Οι ιατρικές γνωματεύσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, πληροφορίες σχετικά με βία που έχει υποστεί ο αιτών κατά το παρελθόν λόγω προσωπικών στοιχείων SOGIESC, την ίντερσεξ κατάσταση του εν λόγω ατόμου, ιατρικές επεμβάσεις ή θεραπείες στις οποίες έχει υποβληθεί ένα ίντερσεξ άτομο που έχει υποβάλει αίτηση ή βιολογικές/ιατρικές πτυχές της μετάβασης στην περίπτωση τρανς ατόμου. Οι εν λόγω γνωματεύσεις μπορούν να γίνουν δεκτές εάν υποβληθούν από τον αιτούντα, αλλά δεν είναι υποχρεωτικές. Να θυμάστε, ωστόσο, ότι δεν θα πρέπει να απαιτείται ιατρική γνωμάτευση και δεν μπορεί ποτέ να χρησιμεύσει από μόνη της ως απόδειξη του σεξουαλικού προσανατολισμού του αιτούντος <sup>(33)</sup>. Οι ψυχολογικές γνωματεύσεις που ισχυρίζονται ότι προσδιορίζουν τον σεξουαλικό προσανατολισμό του αιτούντος δεν μπορούν να ζητηθούν ή να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας της αίτησης <sup>(34)</sup>. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα αποδεκτά αποδεικτικά έγγραφα σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, βλ. ενότητα [5.1.1. στοιχείο β\) «Συλλογή εγγράφων και άλλων ειδών αποδεικτικών στοιχείων»](#).

## Άλλα αποδεικτικά έγγραφα (εάν υπάρχουν)

Στα πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, ηχητικό (οπτικό) υλικό που σχετίζεται με την οικογενειακή ζωή του αιτούντος, τη σχέση / τις

<sup>(33)</sup> Στην απόφαση του ΔΕΕ, 2014, [Α, Β, C](#), ό.π. υποσημείωση 19, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η αποδοχή από τις αποφαινόμενες αρχές πιθανών «τεστ» που προσκομίζουν οι αιτούντες για να αποδείξουν την ομοφυλοφιλία τους θα συνιστούσε παράβαση του άρθρου 7 του [Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) (ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 391) (στο εξής: Χάρτης) και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να αποκλείεται· η UNHCR αναφέρει ότι ο ιατρικός έλεγχος του σεξουαλικού προσανατολισμού των αιτούντων θα πρέπει να αποτελεί πρακτική προς αποφυγή, καθώς παραβιάζει τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, βλ. UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9: για την εξέταση των αιτημάτων ασύλου που στηρίζονται στο σεξουαλικό προσανατολισμό και/ή την ταυτότητα του γένους \(φύλου\) στο πλαίσιο του άρθρου 1 Α \(2\) της Σύμβασης του 1951 και/ή του Πρωτοκόλλου του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων](#), 23 Οκτωβρίου 2012, HCR/GIP/12/09.

<sup>(34)</sup> ΔΕΕ, [F κατά Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal](#) (πρώην [Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal](#)), C-473/16, ECLI:EU:C:2018:36, σκέψεις 71-72. Το ΔΕΕ αντιτέθηκε στη χρήση ψυχολογικής γνωμάτευσης για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του δηλωθέντος σεξουαλικού προσανατολισμού του αιτούντος.



σχέσεις του, τη συμμετοχή του σε ομάδες υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ ή τον ακτιβισμό ΛΟΑΤΚΙ. Να θυμάστε, ωστόσο, ότι ορισμένα είδη αποδεικτικών στοιχείων ενδέχεται να παραβιάζουν τα θεμελιώδη δικαιώματα του αιτούντος και δεν μπορούν να γίνουν δεκτά ως αποδεικτικά στοιχεία στο πλαίσιο της εξακρίβωσης του σεξουαλικού προσανατολισμού του αιτούντος [για παράδειγμα φωτογραφίες ή βιντεοσκοπημένες λήψεις που δείχνουν σεξουαλικές δραστηριότητες ή ερωτικές συνενυρέσεις <sup>(35)</sup>]. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό, βλ. ενότητα [5.1.1. στοιχείο β\) «Συλλογή εγγράφων και άλλων ειδών αποδεικτικών στοιχείων»](#).

### Πληροφορίες από άλλες σχετικές πηγές

Ανάλογα με τις εθνικές σας πρακτικές, συμβουλευτείτε τις σχετικές εθνικές βάσεις δεδομένων ή τα εθνικά συστήματα και πληροφορίες ανοικτής πηγής, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, εφόσον σχετίζονται με την αξιολόγηση της αίτησης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση αυτών των αποδεικτικών στοιχείων κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας, βλ. ενότητα [5.2.2. στοιχείο β\) «Περιεχόμενο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης»](#).

Αφού εξοικειωθείτε με τον φάκελο της υπόθεσης, και με βάση τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες σε αυτό το σημείο, **επιχειρήστε να προσδιορίσετε τα σχετικά ουσιώδη πραγματικά περιστατικά** της αίτησης και τα σχετικά θέματα ή τις σχετικές διαστάσεις που θα ήταν σκόπιμο να διερευνήσετε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Για περισσότερες οδηγίες σχετικά με τον προσδιορισμό και τη διατύπωση των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, βλ. ενότητα [5.1.2. «Προσδιορισμός και διατύπωση ουσιωδών πραγματικών περιστατικών»](#).

## 4.1.2. Συμβουλευτείτε τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής

Πριν από την προσωπική συνέντευξη, **συμβουλευτείτε τις ΠΧΚ** σχετικά με τη μεταχείριση των (θεωρούμενων) ΛΟΑΤΚΙ ατόμων στη σχετική χώρα και, εάν είναι δυνατόν και διατίθενται πληροφορίες, σχετικά με ειδικότερα θέματα που ενδέχεται να σχετίζονται με την υπό εξέταση υπόθεση (π.χ. με τη μεταχείριση των τρανς ατόμων στη χώρα καταγωγής).

Μπορεί, ακόμη και ύστερα από ενδελεχή έρευνα, να βρείτε ελάχιστες έως και καθόλου σχετικές ΠΧΚ. Να θυμάστε ότι η **έλλειψη ή ανεπάρκεια ΠΧΚ** δεν υποδηλώνει ότι οι αιτούντες SOGIESC δεν θα διέτρεχαν κίνδυνο στην εν λόγω χώρα καταγωγής. Η έλλειψη πληροφοριών θα μπορούσε να εξηγηθεί από την κοινωνική στάση απέναντι στα (θεωρούμενα) ΛΟΑΤΚΙ άτομα στην εν λόγω χώρα, την ελλιπή αναφορά των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που σχετίζονται με θέματα SOGIESC ή τις περιορισμένες δυνατότητες των φορέων ανθρωπίνων δικαιωμάτων να παρακολουθούν και να καταγράφουν τις παραβιάσεις αυτές <sup>(36)</sup>.

Επιπλέον, πρέπει να γνωρίζετε ότι οι διαθέσιμες ΠΧΚ μπορεί να είναι **περιορισμένης εμβέλειας**. Μερικές φορές γενικεύουν την κατάσταση των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων σε μια συγκεκριμένη χώρα, χωρίς να παρέχουν σαφή παραδείγματα ή πληροφορίες για συγκεκριμένα μέρη της χώρας εκτός της πρωτεύουσας. Ενώ οι πηγές ΠΧΚ μπορεί να χρησιμοποιούν έναν ευρύ ορισμό των ΛΟΑΤΚΙ, οι πληροφορίες που αναφέρονται μπορεί να

<sup>(35)</sup> ΔΕΕ, 2014, [Α, Β, C](#), ό.π. υποσημείωση 19. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΔΑ](#).

<sup>(36)</sup> ΕΥΔΑ, [Country of Origin Information: Research Guide on LGBTIQ](#), Φεβρουάριος 2023, σ. 18.

μην αφορούν όλα τα άτομα που καλύπτονται από τον γενικό όρο, αλλά να καλύπτουν μόνο ορισμένες ομάδες, συνηθέστερα τους ομοφυλόφιλους άνδρες <sup>(37)</sup>. Οι διαθέσιμες ΠΧΚ συχνά δεν είναι αρκετά λεπτομερείς ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές ατομικές περιστάσεις και οι διασταυρούμενες ειδικές ανάγκες (π.χ. βιολογικό φύλο, κοινωνικό φύλο, αναπηρία, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, θρησκεία, γεωγραφία, κοινωνικό δίκτυο ή οικογενειακές συμπεριφορές) και ο αντίκτυπός τους στην κατάσταση των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων. Ως εκ τούτου, κατά την ανάλυση των ΠΧΚ στο πλαίσιο της προετοιμασίας της συνέντευξης, είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές περιστάσεις και οι διασταυρούμενες ανάγκες του αιτούντος που ενδέχεται να είχαν αντίκτυπο στη ζωή του ως (θεωρούμενου) ΛΟΑΤΚΙ ατόμου στη χώρα καταγωγής του και ενδεχομένως στον κίνδυνο κατά την επιστροφή του.

Στη συνέχεια παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος των πηγών ΠΧΚ που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για την αναζήτηση πληροφοριών επιπλέον των σχετικών εκθέσεων ΠΧΚ που είναι διαθέσιμες σε εθνικό επίπεδο.

### Χρήσιμες πηγές ΠΧΚ

- Οι εκθέσεις ΠΧΚ του ΕΥΑΑ περιλαμβάνουν επίσης πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων <sup>(38)</sup>.
- Η ετήσια έκθεση της Διεθνούς Ένωσης Λεσβίων, Ομοφυλόφιλων, Αμφιφυλόφιλων, Τρανς και Ίντερσεξ Ατόμων (ILGA) για την κρατικά υποστηριζόμενη ομοφοβία <sup>(39)</sup> παρέχει μια παγκόσμια επισκόπηση της νομοθεσίας που σχετίζεται με θέματα SOGIESC και αποτελεί χρήσιμο σημείο εκκίνησης. Συνιστάται επίσης να ερευνήσετε απευθείας τον ποινικό κώδικα της εν λόγω χώρας. Βλ. επίσης τον [παγκόσμιο χάρτη της ILGA σχετικά με τους νόμους περί σεξουαλικού προσανατολισμού](#).
- Διάφορες οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κυβερνητικές υπηρεσίες, όπως η μη κυβερνητική οργάνωση Freedom House, το Υπουργείο Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και η Διεθνής Αμνηστία, δημοσιεύουν ετήσιες εκθέσεις και άρθρα, τα οποία συνήθως περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων.
- Οι εθνικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (εάν υπάρχουν) μπορεί επίσης να έχουν δημοσιεύσει πρόσφατα άρθρα ή εκθέσεις. Σημειώστε ότι σε ορισμένες χώρες οι οργανώσεις αυτές μπορεί να λαμβάνουν τη μορφή οργανώσεων παροχής γενικότερων υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικής πρόνοιας.
- Μπορείτε επίσης να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ και τις σχετικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα καταγωγής μέσω μηχανών αναζήτησης με τη χρήση απλών λέξεων-κλειδιών, όπως «ομοφυλοφιλία στη [χώρα]» ή «δικαιώματα ομοφυλόφιλων/λεσβίων/τρανς/ΛΟΑΤ(Κ)Ι στη [χώρα]».

<sup>(37)</sup> ΕΥΑΑ, [Country of Origin Information: Research Guide on LGBTIQ](#), Φεβρουάριος 2023, σ. 18.

<sup>(38)</sup> Όλες οι εκθέσεις ΠΧΚ του ΕΥΑΑ είναι διαθέσιμες στη [δικτυακή πύλη ΠΧΚ του ΕΥΑΑ](#).

<sup>(39)</sup> ILGA world, [State-Sponsored Homophobia – Global legislation overview update](#), επικαιροποιημένη έκδοση, 2020.

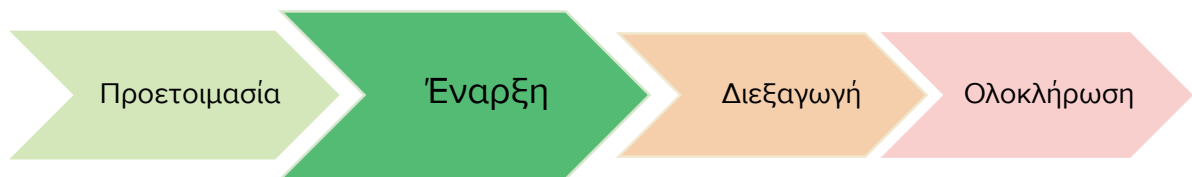


### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για περισσότερες πληροφορίες και πρακτικές συμβουλές σχετικά με την έρευνα για ΠΧΚ σχετικά με διάφορα θέματα SOGIESC, συμβουλευτείτε τον οδηγό του ΕΥΑΑ [Country of Origin Information: Research Guide on LGBTIQ](#), 2023.

## 4.2. Έναρξη της συνέντευξης

### Διάγραμμα 5. Στάδια της προσωπικής συνέντευξης: έναρξη της συνέντευξης



Η καλή έναρξη της προσωπικής συνέντευξης είναι ιδιαίτερα σημαντική και μπορεί να επηρεάσει θετικά τόσο την ποσότητα όσο και την ποιότητα των πληροφοριών που λαμβάνονται. Για συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης, βλ. ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#).

### 4.2.1. Παροχή πληροφοριών

Κατά την έναρξη της συνέντευξης, είναι σημαντικό να παρέχετε **πληροφορίες** σχετικά με το τι σημαίνει **διεθνής προστασία**, συμπεριλαμβανομένων των λόγων που μπορούν να αποτελέσουν λόγους υποβολής αίτησης ασύλου, εκτός εάν οι πληροφορίες αυτές έχουν παρασχεθεί στον αιτούντα σε προηγούμενα στάδια <sup>(40)</sup>. Στο τελευταίο σενάριο, επαληθεύστε κατά τα εισαγωγικά στάδια της συνέντευξης ότι ο αιτών τις κατανοεί. Εξηγήστε τον σκοπό της συνέντευξης. Εξηγήστε στον αιτούντα ότι πρέπει να συγκεντρώσετε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους **λόγους** για τους οποίους υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι λόγοι για τους οποίους υποβάλλουν αίτηση σχετίζονται με το (αποδιδόμενο) SOGIESC, ενημερώστε τους ότι ο βάσιμος φόβος δίωξης λόγω SOGIESC μπορεί να αποτελέσει λόγο υποβολής αίτησης ασύλου.

Ενημερώστε τον αιτούντα για τα **δικαιώματα και τις υποχρεώσεις** του και εξηγήστε τη **δομή της συνέντευξης** και τι μπορεί να αναμένει ο αιτών <sup>(41)</sup>. Ενημερώστε επίσης το εν λόγω άτομο για την **εμπιστευτικότητα** των πληροφοριών που κοινοποιούνται, καθώς και για τα μέσα και τον σκοπό της **αναφοράς και της καταγραφής** της συνέντευξης, κατά περίπτωση.

Δώστε οδηγίες που είναι **σαφείς, συνοπτικές και εύκολα κατανοητές**. Βεβαιωθείτε ότι ο αιτών κατανοεί τις πληροφορίες που παρέχετε.

Ο αιτών ενδέχεται να μην έχει προηγούμενη εμπειρία προσωπικής συνέντευξης. Τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC μπορεί να αισθάνονται

<sup>(40)</sup> ΕΥΑΑ, [Practical Guide on Information Provision in the Asylum Procedure](#), Δεκέμβριος 2024, σ. 57-58.

<sup>(41)</sup> Άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 8 παράγραφος 2 του ΚΔΑ.

ιδιαίτερο άγχος λόγω της ευαίσθητης φύσης και του άκρως προσωπικού χαρακτήρα ορισμένων πτυχών που θα πρέπει να αποκαλύψουν και να αναπτύξουν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Η κοινοποίηση των ανωτέρω πληροφοριών μπορεί να βοηθήσει να μειωθεί το άγχος που ίσως νιώθει ο αιτών και να τον προετοιμάσει καλύτερα για να συμμετάσχει στη συνέντευξη.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για γενικότερες πληροφορίες σχετικά με την έναρξη της συνέντευξης, συμβουλευτείτε τον οδηγό της ΕΑΣΟ, [Πρακτικός οδηγός της ΕΑΣΟ: Προσωπική συνέντευξη](#), Δεκέμβριος 2014.

### 4.3. Διεξαγωγή της συνέντευξης

#### Διάγραμμα 6. Στάδια της προσωπικής συνέντευξης: διεξαγωγή της συνέντευξης



Όπως και με άλλες αιτήσεις, ενδείκνυται η χρήση μιας **δομημένης συνέντευξης** και της **μεθόδου του χωνιού** <sup>(42)</sup>. Επιτρέπει την **ελεύθερη αφήγηση** εκ μέρους του αιτούντος κατά τα αρχικά στάδια της συνέντευξης και στη συνέχεια τη διερεύνηση από τον χειριστή της υπόθεσης κάθε προσδιορισμένου (ή δυνητικού) ουσιώδους πραγματικού περιστατικού στο **διερευνητικό στάδιο**. Οι **ερωτήσεις ανοιχτού τύπου** προτιμώνται γενικά σε σχέση με τις ερωτήσεις κλειστού τύπου, ενώ η χρήση ερωτήσεων ανοιχτού τύπου που προοδευτικά γίνονται πιο εστιασμένες μπορεί να σας βοηθήσει να λάβετε αναλυτικότερες πληροφορίες εάν δεν παρέχονται αυθόρμητα από τον αιτούντα. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ερωτήσεις κλειστού τύπου για να ελέγξετε αν καταλαβαίνετε την αφήγηση του αιτούντος ή για να λάβετε συγκεκριμένες πληροφορίες.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τις τεχνικές συνέντευξης, συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό της ΕΑΣΟ: Προσωπική συνέντευξη](#), Δεκέμβριος 2014.

#### 4.3.1. Ευέλικτη προσέγγιση

Μια πρόκληση που χαρακτηρίζει τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC είναι η **εγγενώς προσωπική διάσταση** του πυρήνα της αίτησης. Κατά συνέπεια, ο αιτών μπορεί να αντιμετωπίζει δυσκολίες ή να διστάζει να αποκαλύψει πλήρως και να μοιραστεί τις εμπειρίες του. Ορισμένες πτυχές της ιστορίας του μπορεί να είναι ευαίσθητες ή μπορεί ο αιτών να μην

<sup>(42)</sup> ΕΑΣΟ, [Πρακτικός οδηγός της ΕΑΣΟ: Προσωπική συνέντευξη](#), Δεκέμβριος 2014.



έχει μιλήσει ποτέ με κάποιο άλλο άτομο στο παρελθόν για προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Ενδέχεται να έχουν αντιμετωπίσει αρνητικές συνέπειες μετά την αποκάλυψη. Εσείς, από την άλλη πλευρά, μπορεί να δυσκολεύεστε να κάνετε ερωτήσεις σχετικά με αυτές τις πτυχές, οι οποίες μπορεί να θεωρείτε ότι αφορούν μια ιδιαίτερα προσωπική πτυχή της ζωής ή ότι μπορεί να φαίνονται δυσνόητες.

Να θυμάστε πάντα ότι πρέπει **να επιδεικνύετε ευελιξία**. Τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC μπορεί να βρεθούν σε διάφορες καταστάσεις και να έχουν πολύ διαφορετικές αφηγήσεις. Δώστε προσοχή στις ιδιαιτερότητες του κάθε αιτούντος και της κάθε υπόθεσης και προσαρμόστε ανάλογα τη συνέντευξη. Θα πρέπει να εξετάζετε την προσωπική κατάσταση του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένων της ηλικίας του, της κοινωνικοοικονομικής κατάστασής του, του επιπέδου εκπαίδευσής του και των επιπτώσεων πιθανών τραυματικών εμπειριών.

Λάβετε υπόψη ότι ορισμένοι αιτούντες μπορεί να **δυσκολεύονται να δώσουν περισσότερες πληροφορίες** για προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή να αναπτύξουν και να διατυπώσουν με λόγια μια σκέψη σχετικά με το ποιο είναι και τι τους συνέβη. Για κάποιους μπορεί επίσης να είναι δύσκολο να αφηγηθούν με χρονολογική σειρά όσα συνέβησαν.

Θα πρέπει να **προσαρμόσετε τις ερωτήσεις σας στις αφηγήσεις και στις εμπειρίες του αιτούντος**. Κάποιοι αιτούντες μπορεί να είχαν συντρόφους, ενώ άλλοι μπορεί να μην είχαν ποτέ σχέση. Κάποιοι μπορεί να είναι άγαμοι, άλλοι μπορεί να βρίσκονται σε ετεροφυλόφιλο γάμο, άλλοι σε ομοφυλοφιλική συμβίωση. Κάποιοι μπορεί να έχουν μόλις πρόσφατα αρχίσει να αμφισβητούν την ταυτότητα φύλου ή τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό, ενώ άλλοι μπορεί να τα γνωρίζουν εδώ και πολύ καιρό. Κάποιοι μπορεί να έχουν αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC σε άλλα άτομα στο παρελθόν, ενώ άλλοι μπορεί να μην το έχουν κάνει (ακόμα). Ορισμένοι αιτούντες μπορεί να μην αποκαλύψουν αμέσως ότι τα προσωπικά τους στοιχεία SOGIESC αποτελούν τον βασικό λόγο της αίτησής τους για άσυλο και μπορεί να χρειαστεί χρόνος —και προσπάθεια εκ μέρους σας να δημιουργήσετε μια ευνοϊκή ατμόσφαιρα— για να νιώσουν ότι εμπιστεύονται εσάς και το σύστημα αρκετά ώστε να το κάνουν.

Ορισμένοι αιτούντες φοβούνται ότι θα υποστούν δίωξη λόγω των προσωπικών τους στοιχείων SOGIESC, ενώ άλλοι μπορεί να κινδυνεύουν λόγω στοιχείων SOGIESC που τους καταλογίζουν άλλοι. Ορισμένοι αιτούντες μπορεί να έχουν υποστεί σοβαρές αρνητικές συνέπειες λόγω πραγματικών ή αποδιδόμενων προσωπικών στοιχείων SOGIESC, ενώ άλλοι μπορεί να έχουν υποστεί ηπιότερες ή καθόλου συνέπειες. Αυτές και πολλές άλλες διαφορές μπορεί να επηρεάσουν τους λόγους στους οποίους θα βασιστεί η αίτηση και τον τρόπο με τον οποίο θα διατυπωθούν.

Όταν η συνέντευξη θίγει **αισθήματα και συναισθήματα**, σκεφτείτε ότι, ανεξάρτητα από το υπόβαθρό τους, δεν είναι όλα τα άτομα εξίσου ικανά να αυτοστοχαστούν και να μιλήσουν γι' αυτά. Θα πρέπει επίσης να αποφεύγετε τις προκαταλήψεις σχετικά με τα συναισθήματα που θα πρέπει να νιώθει ο αιτών σε μια δεδομένη κατάσταση.

Ενώ ορισμένοι αιτούντες μπορεί να λένε ότι ένιωσαν υπερηφάνεια ή ανακούφιση για κάποιες από τις εμπειρίες τους, να γνωρίζετε ότι μπορεί επίσης να χρησιμοποιούν λέξεις που συνδέονται με την ντροπή, το στίγμα, τη διαφορετικότητα ή άλλες εκφράσεις για να

εξηγήσουν αυτό που ένιωσαν ή βίωσαν (ανατρέξτε επίσης στην ενότητα [1.4. «Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων»](#)).

Σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, η **ηλικία του ατόμου που υποβάλλει την αίτηση** μπορεί να επηρεάσει τον βαθμό αυτογνωσίας του και την ικανότητά του να εκφράζει σκέψεις και συναισθήματα σχετικά με τα δικά του προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Ο τρόπος με τον οποίο το κοινωνικό φύλο και η σεξουαλικότητα συζητούνται —ή δεν συζητούνται— και γίνονται αντιληπτά σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο αναμένεται να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο ένα παιδί αντιλαμβάνεται τη δική του σεξουαλικότητα ή ταυτότητα φύλου. Επιπλέον, μην κάνετε υποθέσεις σχετικά με την ηλικία κατά την οποία ένα άτομο θα πρέπει ή δεν θα πρέπει να έχει ερωτικές ή σεξουαλικές σχέσεις, να έχει συνειδητοποιήσει προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή να τα έχει αποκαλύψει. Μολονότι η εφηβεία είναι η περίοδος της ζωής που (σε πολλούς πολιτισμούς) θεωρείται συνήθως ότι συνδέεται με την ανακάλυψη και την αφύπνιση της σεξουαλικότητας και της ταυτότητας, οι σχετικές διαδικασίες και εξελίξεις μπορούν να πραγματοποιηθούν σε μικρότερη αλλά και σε μεγαλύτερη ηλικία. Όταν καθορίζετε τη σειρά ερωτήσεων κατά τη διάρκεια της **συνέντευξης**, να εξετάζετε τα παραπάνω. Θα χρειαστεί επίσης να χρησιμοποιείτε γλώσσα που επιδεικνύει ευαισθησία ως προς το παιδί, κατά περίπτωση, ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο ωριμότητας του αιτούντος. Πρέπει επίσης να προσαρμόσετε ανάλογα τη στάθμιση των δεικτών **αξιοπιστίας** στην ανάλυση αξιοπιστίας σας.

**Περιοριστείτε στους όρους που χρησιμοποιεί ο αιτών** αντί να χρησιμοποιείτε νέες λέξεις στη συνέντευξη, ώστε να αποφύγετε τον κίνδυνο να χαρακτηρίσετε την εμπειρία του. Για οδηγίες σχετικά με το τι πρέπει να κάνετε όταν ο αιτών χρησιμοποιεί προσβλητικούς ή υποτιμητικούς όρους για να αναφερθεί στον εαυτό του, βλ. [«Προσαρμόστε το επικοινωνιακό σας ύφος»](#) στην ενότητα 2.3.



#### Σχετική έκδοση των EUAA-IGC

Για καθοδήγηση σχετικά με τη διερμηνεία στο πλαίσιο των συνεντεύξεων ασύλου, συμβουλευτείτε τον πρακτικό οδηγό των EUAA-IGC [Practical Guide on Interpretation in the Asylum Procedure](#), Φεβρουάριος 2024.

Ο τρόπος επικοινωνίας σας θα πρέπει να εκφράζει **ουδετερότητα, ενσυναίσθηση και να συμβάλλει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης** με τον αιτούντα.

Εάν στα αρχικά στάδια της συνέντευξης δώσετε τη δυνατότητα στον αιτούντα να μοιραστεί μέσω **ελεύθερης αφήγησης** <sup>(43)</sup> τους λόγους για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία, θα μπορέσετε να διαμορφώσετε μια πρώτη εικόνα για το προφίλ και τις εμπειρίες του. Θα αποκτήσετε επίσης μια ιδέα για την ικανότητά του να λεκτικοποιεί, να περιγράφει, να αφηγείται και να οργανώνει τις σκέψεις του. Αυτό είναι απαραίτητο για να οικοδομήσετε το υπόλοιπο της συνέντευξης λαμβάνοντας υπόψη όσα έχει ήδη αναφέρει ο αιτών.

Μπορούν να εφαρμοστούν διαφορετικές προσεγγίσεις για τη διάρθρωση της συνέντευξής σας στο **στάδιο διερεύνησής** της και για την επιλογή της γραμμής της συνέντευξης.

<sup>(43)</sup> EASO, [Πρακτικός οδηγός της EASO: Προσωπική συνέντευξη](#), Δεκέμβριος 2014, σ. 11-12.



Τα **θέματα** ή οι **διαστάσεις** που πρέπει να διερευνηθούν εξαρτώνται από τις ιδιαιτερότητες κάθε μεμονωμένης περίπτωσης. Η ικανότητα του αιτούντος να αναπτύξει τη μία ή την άλλη διάσταση μπορεί επίσης να διαφέρει ανάλογα με το άτομο. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος διερεύνησής τους κατά τη διάρκεια της συνέντευξης θα εξαρτηθεί επίσης από το προφίλ και τις περιστάσεις του αιτούντος. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο πρέπει να είστε ευέλικτοι όταν προσεγγίζετε μια συνέντευξη για μια υπόθεση με αίτηση που βασίζεται σε λόγους SOGIESC (βλ. ενότητα [4.3.2. «Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν»](#)).

Μια προσέγγιση που ακολουθεί την **πορεία της ζωής του αιτούντος** όπως την παρουσιάζει στην ελεύθερη αφήγηση μπορεί να είναι μια καλή επιλογή σε περιπτώσεις όπου ο αιτών καταφέρνει να παρουσιάσει μια αφήγηση με χρονολογική ροή γεγονότων. Θα μπορούσατε να διερευνήσετε τις εμπειρίες που επικαλείται ακολουθώντας τη σειρά των γεγονότων που παρουσιάζονται σε σχέση με την πορεία της ζωής του.

Εν προκειμένω, δεν δίνεται κατ' ανάγκη έμφαση στη χρονολογική σειρά των γεγονότων και στις ακριβείς ημερομηνίες τους. Το πλεονέκτημα αυτής της μεθόδου είναι ότι μπορεί να σας βοηθήσει να αντιληφθείτε την αλληλεπίδραση διαφόρων στοιχείων και φάσεων της ζωής του αιτούντος, μεταξύ άλλων πώς τα γεγονότα και οι εμπειρίες επηρέασαν ενδεχομένως το ένα το άλλο, την αυτοαντίληψη του ατόμου ή την έκφραση προσωπικών στοιχείων SOGIESC ή την αντίληψη που είχαν οι άλλοι γι' αυτό με την πάροδο του χρόνου.

Λάβετε υπόψη ότι ο αιτών μπορεί να μην παρέχει απαραίτητα μια γραμμική ακολουθία στην αφήγηση της ζωής του. Τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC μπορεί να είναι ρευστά και να εξελίσσονται. Οι σχέσεις μεταξύ του αιτούντος και της οικογένειας ή της κοινότητάς του, καθώς και άλλες πτυχές που σχετίζονται με θέματα SOGIESC, μπορεί επίσης να εξελιχθούν κατά τρόπο που δεν είναι γραμμικός.

Σε άλλες περιπτώσεις, ορισμένοι αιτούντες μπορεί να δυσκολεύονται να παράσχουν πληροφορίες με δομημένο τρόπο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μπορεί να προτιμήσετε να δομήσετε τη συνέντευξή σας και να οργανώσετε τις ερωτήσεις σας **ανά θέμα**.

Να θυμάστε ότι τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, όπως τα δικαιώματα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, πρέπει να γίνονται σεβαστά. Οι αιτούντες δεν θα πρέπει να υποβάλλονται σε λεπτομερείς ανακρίσεις σχετικά με τις σεξουαλικές πρακτικές τους <sup>(44)</sup>.



**ΔΕΕ, 2014, Α, Β, C <sup>(45)</sup>**

Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι τα ερωτήματα που αφορούν τις λεπτομέρειες των σεξουαλικών πρακτικών του αιτούντος είναι αντίθετα προς τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής που κατοχυρώνεται στον Χάρτη. Το Δικαστήριο σημείωσε επίσης ότι η υποβολή εξετάσεων ή αποδεικτικών στοιχείων για την απόδειξη της ομοφυλοφιλίας δεν έχει καμία αποδεικτική αξία και θα παραβίαζε το άρθρο 1 του Χάρτη (ανθρώπινη αξιοπρέπεια).

<sup>(44)</sup> Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 42 του ΚΑΑ.

<sup>(45)</sup> ΔΕΕ, 2014, [Α, Β, C](#), ό.π. υποσημείωση 19, σκέψη 72. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΔΑ](#).

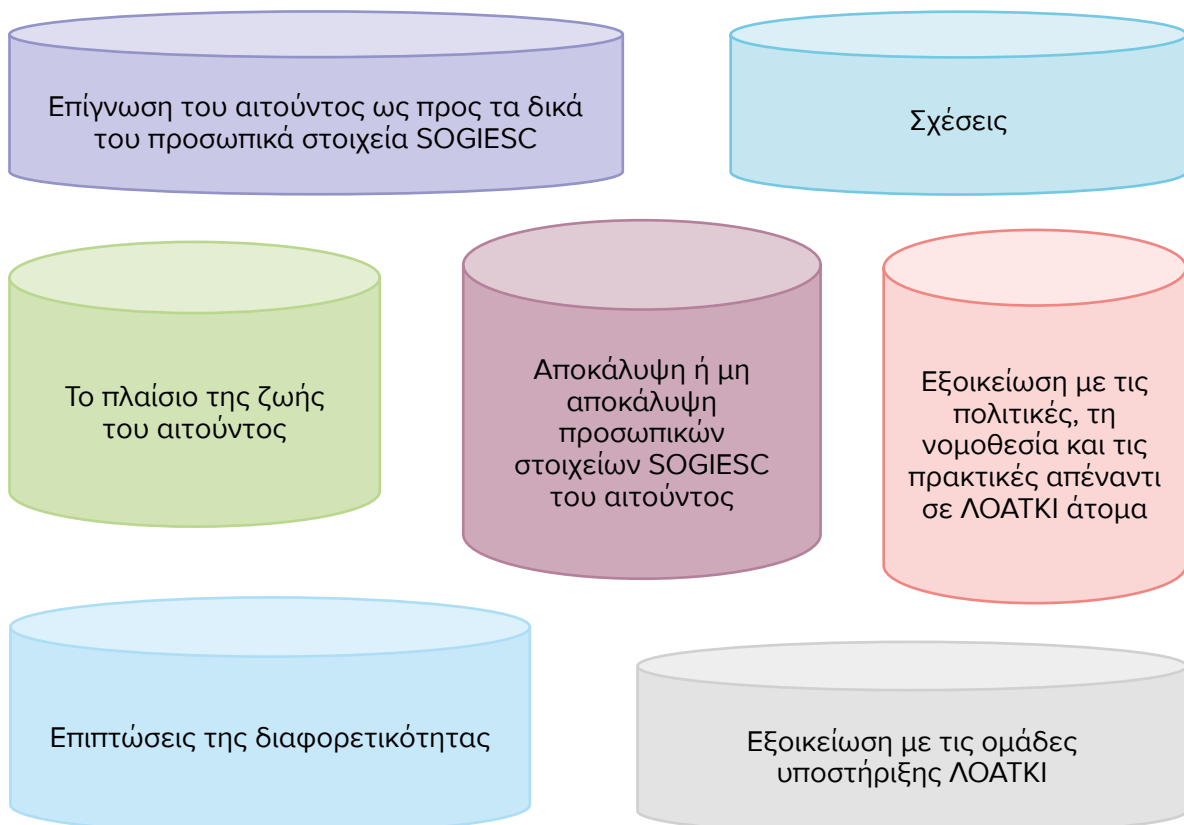
#### 4.3.2. Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν

Υπάρχουν θέματα που είναι συνήθως σημαντικό να διερευνηθούν σε αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC. Ωστόσο, όπως έχει ήδη αναφερθεί, πρέπει να προσδιορίσετε ποιες διαστάσεις είναι σημαντικές και κατάλληλες για διερεύνηση ανάλογα με την αφήγηση του αιτούντος και τις περιστάσεις της μεμονωμένης περίπτωσης.

Ο κατάλογος των διαστάσεων που παρουσιάζεται στην παρούσα ενότητα δεν είναι εξαντλητικός και δεν είναι όλες οι διαστάσεις σχετικές με όλες τις περιπτώσεις. Κατά τη διερεύνηση αυτών των διαστάσεων, συλλέξτε όσο το δυνατόν περισσότερες συγκεκριμένες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των τοποθεσιών, των χρόνων και των εμπλεκόμενων ατόμων. Θα μπορούσε να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν τα θέματα αυτά σε σχέση με τη χώρα καταγωγής, διέλευσης ή ασύλου.

Εξερευνήστε, εφόσον αυτό είναι σχετικό με την εκάστοτε υπόθεση, και άλλες πτυχές που δεν αφορούν ειδικά θέματα SOGIESC και μπορεί να έχουν σχέση με οποιαδήποτε αίτηση, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειας, της καταγωγής, της εκπαίδευσης, των συνθηκών αναχώρησης και του ταξιδιού προς τη χώρα ασύλου.

##### Διάγραμμα 7. Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν





## α) Το πλαίσιο της ζωής του αιτούντος

### Βασικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Είναι σημαντικό να διερευνηθεί το πλαίσιο στο οποίο ο αιτών ζούσε στη χώρα καταγωγής του, προκειμένου να κατανοηθεί πλήρως η πορεία της ζωής του και οι εμπειρίες του ως ΛΟΑΤΚΙ ατόμου, ως ατόμου που θεωρείται ΛΟΑΤΚΙ ή ως ατόμου που έχει συνάψει σχέσεις με άτομα του ίδιου φύλου.

Η αποσαφήνιση του πλαισίου της ζωής και των εμπειριών του αιτούντος θα σας επιτρέψει να κατανοήσετε το πλαίσιο μέσα στο οποίο εξελίχθηκε η ζωή του και έλαβαν χώρα τα διάφορα γεγονότα που σχετίζονται με την αίτησή του.

### Τι χρήζει διερεύνησης

Ανάλογα με την αίτηση, μπορεί να είναι σκόπιμο να διερευνηθεί το περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσε και ζούσε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων της οικογένειάς του, της σύνθεσής της, των σπιτιών και των τοποθεσιών όπου διέμενε, της σχολικής του εκπαίδευσης, των (διαφόρων) εργασιακών περιβαλλόντων του, της κοινωνικής του ζωής κ.λπ.

Κάντε ερωτήσεις σχετικά με πραγματικά στοιχεία, συγκεκριμένα πλαίσια και τις διαστάσεις που αφορούν τη ζωή του αιτούντος. Για παράδειγμα, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της υπόθεσης, μπορεί να είναι σημαντικό να ρωτήσετε τον αιτούντα σχετικά με τη σύνθεση του νοικοκυριού του με την πάροδο του χρόνου, τις σχέσεις που είχε ο αιτών με διάφορα μέλη της οικογένειάς του ή άλλα σημαντικά άτομα στη ζωή του. Μπορεί επίσης να είναι σκόπιμο να κάνετε ερωτήσεις σχετικά με τη γειτονιά ή τις γειτονιές και το κοινωνικό ή κοινοτικό πλαίσιο στο οποίο ο αιτών έζησε καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του.

Η κατανόηση όσον αφορά την εκπαιδευτική πορεία του αιτούντος και τα εργασιακά περιβάλλοντα που αντιμετώπισε θα μπορούσε να είναι χρήσιμη εάν ορισμένες από τις εμπειρίες που ισχυρίζεται ότι έχει αποκτήσει σχετίζονται με αυτά τα πλαίσια. Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση του αιτούντος, οι συνήθειες και η ζωή του στο κοινωνικό σύνολο ή στους στενούς του κύκλους με την πάροδο των ετών μπορεί επίσης να έχουν σημασία. Μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διερευνηθούν οι σχέσεις του αιτούντος με το στενότερο δίκτυό του (οικογενειακό, φιλικό, εργασιακό ή άλλο περιβάλλον), για παράδειγμα προκειμένου να γίνει αντιληπτό πώς ένιωθε ο αιτών όταν τα πρόσωπα αυτά συμπεριφέρονταν με συγκεκριμένο τρόπο απέναντί του ή όταν σκεφτόταν να τους αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC.

Στο πλαίσιο αυτό, η διερεύνηση των εμπειριών οι οποίες σχετίζονται με την αίτηση που έχει υποβληθεί από τον αιτούντα είναι σημαντική.

### Συνάφεια

Η διάσταση αυτή μπορεί ενδεχομένως να είναι σημαντική για οποιοδήποτε είδος αίτησης αφορά θέματα SOGIESC, παρά το γεγονός ότι η αίτηση μπορεί να σχετίζεται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την έκφραση φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου.

**β) Επίγνωση του αιτούντος ως προς τα δικά του προσωπικά στοιχεία SOGIESC****Βασικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη**

Η αυτογνωσία είναι η αναγνώριση των προσωπικών στοιχείων SOGIESC ενός ατόμου.

Η αυτογνωσία μπορεί να έχει δύο διαστάσεις: μια εσωτερική διάσταση, υπό την έννοια της εσωτερικής αυτοαναγνώρισης, και μια εξωτερική, η οποία περιλαμβάνει τον τρόπο με τον οποίο η συνειδητοποίηση προσωπικών στοιχείων SOGIESC του ατόμου σχετίζεται με το περιβάλλον του.

Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι η αυτογνωσία ως προς τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC είναι κάτι πολύ προσωπικό και μπορεί να βιώνεται πολύ διαφορετικά ανάλογα με το άτομο. Για παράδειγμα, ο αιτών μπορεί να αναφέρει ότι έχει επίγνωση προσωπικών στοιχείων SOGIESC από τότε που θυμάται τον εαυτό του. Ή μπορεί να έχει ζήσει μεγάλο μέρος της ζωής του μην έχοντας καμία επίγνωση τέτοιου είδους στοιχείων και να άρχισε να τα συνειδητοποιεί σε μεγαλύτερη ηλικία. Η δυσκολία να κατανοήσει και να αποδεχτεί προσωπικά στοιχεία SOGIESC, ή οι αμφιβολίες που μπορεί να είχε ο αιτών σχετικά με αυτά κατά την πάροδο του χρόνου, μπορεί να του προκάλεσαν σύγχυση και να εμποδίσαν την αυτεπίγνωση. Σε άλλες περιπτώσεις, ο αιτών μπορεί να έχει συνδέσει τη συνειδητοποίηση προσωπικών στοιχείων SOGIESC κυρίως με θετικά συναισθήματα (για παράδειγμα αγάπη, πόθο, αυτοέκφραση, αυθεντικότητα κ.λπ.), με αποτέλεσμα να μην τα βλέπει ή να μην τα περιγράφει ως εσωτερική πάλη. Ορισμένα άτομα αισθάνονται ότι πάντα γνώριζαν τα προσωπικά τους στοιχεία SOGIESC και, ως εκ τούτου, δεν βίωσαν μια συνειδητή διαδικασία αυτογνωσίας, ενώ άλλα άτομα μπορεί να ακολούθησαν μια διαδικασία ποικίλης διάρκειας. Ενδέχεται να υπήρξε μια κρίσιμη στιγμή που ήταν καθοριστική για τον αιτούντα όσον αφορά τη συνειδητοποίηση και την κατανόηση του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας φύλου ή των χαρακτηριστικών του φύλου του. Σε άλλες περιπτώσεις, αυτή η συνειδητοποίηση και κατανόηση μπορεί να ήταν μια σταδιακή διαδικασία με εναλλαγές, πισωγυρίσματα και βήματα προόδου. Η αυτογνωσία μπορεί να επέλθει στη χώρα καταγωγής, αλλά και κατά τη διέλευση ή στη χώρα ασύλου. Επιπλέον, τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC ενός ατόμου μπορεί να είναι ρευστά.

Να έχετε υπόψη σας ότι κάθε εσωτερική εμπειρία είναι μοναδική. Η αυτογνωσία μπορεί να εξελιχθεί με πολύ διαφορετικούς τρόπους και μέσα από διάφορα στάδια που ποικίλλουν από άτομο σε άτομο.

Όταν ο αιτών σας μεταφέρει προσωπικές εμπειρίες και αντιλήψεις που σχετίζονται με προσωπικά στοιχεία SOGIESC, θα πρέπει να θυμάστε ότι οι άνθρωποι μπορεί να μη χρησιμοποιούν συγκεκριμένη ορολογία για να περιγράψουν προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή να μη συσχετίζουν τον εαυτό τους με αυτούς τους όρους. Αντιθέτως, μπορεί να περιγράφουν απλώς τα συναισθήματα της συνειδητοποίησης ότι ήταν «διαφορετικοί».



### Τι χρήζει διερεύνησης

Ενώ θα πρέπει να αποφεύγονται οι προκαταλήψεις οι οποίες συνδέονται με την ηλικία που ο αιτών απέκτησε αυτογνωσία ή με τα συναισθήματα του αιτούντος καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτογνωσίας, υπάρχουν αρκετές πτυχές της αυτογνωσίας του αιτούντος που μπορούν να διερευνηθούν.

Σχετικές πτυχές που θα μπορούσαν να εξεταστούν είναι μεταξύ άλλων καταστάσεις στις οποίες ο αιτών αμφισβήτησε ή ανακάλυψε προσωπικά στοιχεία SOGIESC, καθώς και συναφή ζητήματα, όπως οι περιστάσεις ή οι παράγοντες που πυροδότησαν τέτοιες καταστάσεις, οι αντιδράσεις του αιτούντος κ.λπ.

Λάβετε υπόψη ότι ορισμένοι αιτούντες δεν μπορούν να προσδιορίσουν συγκεκριμένες στιγμές ή καταστάσεις κατά τις οποίες αμφισβήτησαν προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή τα συνειδητοποίησαν (π.χ. επειδή είχαν πάντα αυτεπίγνωση). Σε αυτές τις περιπτώσεις, μπορεί να είναι ή να μην είναι σε θέση να αναλύσουν λεπτομερώς τις στιγμές ή τις καταστάσεις στις οποίες προβληματίστηκαν ή συνειδητοποίησαν προσωπικά στοιχεία SOGIESC.

### Συνάφεια

Η διάσταση αυτή μπορεί δυνητικά να έχει σημασία για αιτήσεις που σχετίζονται με οποιαδήποτε στοιχεία SOGIESC, με ορισμένες ιδιαιτερότητες ανάλογα με τα προβαλλόμενα στοιχεία SOGIESC. Ειδικότερα, πρέπει να γνωρίζετε ότι για τα ίντερσεξ άτομα ο τρόπος με τον οποίο ανακάλυψαν ότι τα σεξουαλικά χαρακτηριστικά τους δεν ανταποκρίνονταν στα κοινωνικά πρότυπα μπορεί να είναι σημαντικό να διερευνηθεί, λαμβανομένου υπόψη ότι τα ίντερσεξ χαρακτηριστικά μπορεί να είναι ήδη εμφανή κατά τη γέννηση, να γίνουν ορατά μόνο κατά την εφηβεία ή να μην είναι καθόλου εμφανή.

Λάβετε υπόψη ότι ορισμένες αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC δεν αφορούν απαραίτητως πραγματικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος, αλλά μάλλον προσωπικά στοιχεία SOGIESC όπως τα αντιλαμβάνονται οι άλλοι. Στη δεύτερη περίπτωση, η διερεύνηση της αυτογνωσίας σχετικά με τα πραγματικά προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος μπορεί να μην είναι σημαντική.

## γ) Σχέσεις, είδη έλξης, επαφές ή άλλες μορφές αλληλεπίδρασης

### Βασικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Στις περισσότερες περιπτώσεις, θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθούν οι συναφείς σχέσεις που μπορεί να έχει ή να είχε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων μακροχρόνιων ή βραχυχρόνιων σχέσεων, ειδών έλξης, επαφών ή άλλων μορφών αλληλεπίδρασης.

Ο όρος «σχέση» χρησιμοποιείται εδώ με μια ευρεία σημασία, η οποία μπορεί να πάρει διάφορες μορφές και να περιλαμβάνει διαφορετικά στοιχεία: μπορεί να εμπεριέχει μια ερωτική ή συναισθηματική συνιστώσα, μια πιο σωματική ή σεξουαλική, ή και τις δύο.

Θα πρέπει πάντα να έχετε επίγνωση των υποθέσεων και των στερεοτυπικών αντιλήψεων που μπορεί να έχετε για τις σχέσεις: μπορεί να περιμένετε να ακούσετε μια αφήγηση την οποία ο αιτών δεν θα παράσχει ακριβώς επειδή δεν έχει ζήσει τη σχέση ή τις σχέσεις του με τον τρόπο που εσείς ή άλλοι υποθέτουν ότι θα είχε ζήσει ή θα έπρεπε να έχει ζήσει. Οι υποθέσεις περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, έννοιες που σχετίζονται με την ύπαρξη τόσο ερωτικής όσο και σεξουαλικής συνιστώσας σε μια σχέση ή με τη σημασία που θα πρέπει να έχει καθεμία από αυτές τις συνιστώσες ή τη «συνήθη» σημασία που έχει.

Κάποιοι άνθρωποι μπορεί να αποδίδουν μεγαλύτερη σημασία στη μία ή την άλλη συνιστώσα στις σχέσεις τους, αλλά μπορεί και το ίδιο άτομο να βιώνει διαφορετικές σχέσεις με μεταβαλλόμενο βαθμό ερωτικής, συναισθηματικής ή σεξουαλικής έλξης. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα σημαντικό να το θυμάστε όταν εξετάζετε αιτήσεις ασεξουαλικών ατόμων, δηλαδή ατόμων που μπορεί να βιώσουν ερωτική ή συναισθηματική έλξη, αλλά που γενικά δεν βιώνουν σεξουαλική έλξη (βλ. περισσότερα στην ενότητα [1.4. «Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων»](#)).

Λάβετε υπόψη σας ότι οι αιτούντες που δηλώνουν λεσβίες ή ομοφυλόφιλοι ή ισχυρίζονται ότι έλκονται από άτομα του ίδιου φύλου μπορεί να είχαν σε όλη τους τη ζωή ή να εξακολουθούν να έχουν σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου. Μπορεί να είναι (ή να ήταν) παντρεμένοι με άτομα διαφορετικού φύλου και να έχουν παιδιά. Μπορεί να έχουν ήδη τερματίσει τη σχέση, μπορεί να επιθυμούν να την τερματίσουν ή μπορεί να θέλουν να παραμείνουν σε αυτή.

Οι ομοφυλόφιλοι και οι λεσβίες μπορεί να συνάπτουν σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου, και μερικές φορές επιθυμούν να τις διατηρήσουν, για διάφορους λόγους και λόγω ποικίλων καταστάσεων. Θα ήταν σημαντικό να διερευνήσετε αυτούς τους λόγους και τις καταστάσεις κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Για παράδειγμα, ο σεξουαλικός προσανατολισμός ενός αιτούντος μπορεί να έχει εξελιχθεί και αναπτυχθεί με την πάροδο του χρόνου· ή η κοινωνική πίεση για γάμο με άτομο διαφορετικού φύλου μπορεί να ήταν τόσο διάχυτη στη ζωή του αιτούντος ώστε, παρά το γεγονός ότι είναι ομοφυλόφιλος ή λεσβία, να σύναπτε ή να συνάπτει σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου. Μπορεί επίσης ένα άτομο να έχει συνάψει ετεροφυλόφιλες σχέσεις ως μηχανισμό προστασίας και αυτοδιατήρησης ή ως μέσο για την απόκρυψη του σεξουαλικού προσανατολισμού του.



Ορισμένοι αιτούντες μπορεί να έχουν εργαστεί ως σεξεργάτες ή μπορεί να μετείχαν σε σεξουαλικές πράξεις για λόγους επιβίωσης (προσφορά σεξουαλικών υπηρεσιών με αντάλλαγμα την κάλυψη άμεσων αναγκών, όπως στέγη ή τροφή). Αυτό μπορεί να περιλάμβανε σεξουαλικές επαφές μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου. Ο αιτών μπορεί επίσης να είχε καταστασιακή σεξουαλική δραστηριότητα με άτομα του ίδιου φύλου, κάτι το οποίο μπορεί να συμβεί λόγω ορισμένων κοινωνικών συνθηκών (σχολεία αρρένων ή θηλέων, στρατός, φυλάκιση κ.λπ.), όπου τα άτομα μπορεί να επιλέξουν να έχουν ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές επαφές [για τον ορισμό της καταστασιακής σεξουαλικής δραστηριότητας συμβουλευτείτε το ενημερωτικό σημείωμα [Practical Guide on Applicants with Diverse SOGIESC – Information note](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC – Ενημερωτικό σημείωμα), κεφάλαιο 1. «SOGIESC terms and concepts» (Όροι και έννοιες SOGIESC)].

Το γεγονός ότι κάποιος είχε ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές επαφές ή σχέσεις δεν σημαίνει από μόνο του ότι είναι ομοφυλόφιλος ή λεσβία, ωστόσο θα μπορούσε να σημαίνει ότι μπορεί να γίνει αντιληπτός ως τέτοιος. Οι δραστηριότητες ή οι σχέσεις αυτές, από μόνες τους και ανεξάρτητα από το γιατί έλαβαν χώρα, ενδέχεται επίσης να προκαλέσουν κίνδυνο δίωξης κατά την επιστροφή.

Κατά τη διερεύνηση τέτοιων γεγονότων και καταστάσεων, έχετε υπόψη ότι ο αιτών μπορεί να έχει υποστεί ψυχικό τραύμα ως αποτέλεσμα των εμπειριών του. Το τραύμα μπορεί να επηρεάσει σοβαρά τον τρόπο λειτουργίας της μνήμης, περιορίζοντας την ικανότητα του αιτούντος να ανακαλεί και να αφηγείται τα γεγονότα με συνεκτικό, συνεπή και/ή λεπτομερή τρόπο. Η εισαγωγή στα θέματα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης πριν υποβάλετε ερωτήσεις σχετικά με αυτά είναι μια τεχνική που μπορεί να βοηθήσει τη μνήμη του αιτούντος ώστε το άτομο να συγκεντρωθεί και να ανακαλέσει τις απαραίτητες πληροφορίες. Λάβετε επίσης υπόψη ότι ο αιτών μπορεί να μην εμπιστεύεται τις αρχές (βλ. περισσότερα στην ενότητα [1.3. «Ο αντίκτυπος του στιγματισμού, της ντροπής, της δυσπιστίας και του φόβου»](#)).

### Τι χρήζει διερεύνησης

Εάν ο αιτών είχε οποιεσδήποτε σχέσεις, είναι σκόπιμο να τις διερευνήσετε και να του κάνετε ερωτήσεις σχετικά με τις συνθήκες και την εξέλιξη αυτών των εμπειριών (ή μέρους αυτών). Έχετε υπόψη ότι θα πρέπει πάντα να είστε ευέλικτοι και να προσαρμόζεστε σε κάθε περίπτωση. Σε περίπτωση που ο αιτών είχε πολλές σχέσεις, θα μπορούσατε να επικεντρωθείτε σε εκείνες που είναι πιο σχετικές με την υπόθεση, ανάλογα με τα στοιχεία που αναφέρθηκαν από τον αιτούντα στην αφήγησή του. Για την αίτηση, οι βραχυχρόνιες σχέσεις θα μπορούσαν να είναι εξίσου σημαντικές με τις μακροχρόνιες σχέσεις (ή επαφές). Θα πρέπει να είστε προσεκτικοί ώστε να μην απαξιώσετε τις βραχυχρόνιες σχέσεις με τον τρόπο που διατυπώνετε τις ερωτήσεις σας.

Μπορεί να είναι σημαντικό να διερευνηθούν οι σχέσεις που αναπτύχθηκαν όχι μόνο στη χώρα καταγωγής, αλλά και στο πλαίσιο της διέλευσης και στη χώρα ασύλου.

Να λαμβάνετε πάντα υπόψη ότι ο αιτών μπορεί να μην είχε καμία σχέση στη ζωή του. Σε αυτές τις περιπτώσεις, θα μπορούσατε να επικεντρωθείτε στα είδη έλξης ή σε μικρής διάρκειας επαφές, εάν έχει αναφέρει κάτι τέτοιο.

Μολονότι πρέπει να αποφεύγονται οι ερωτήσεις σχετικά με λεπτομέρειες για τις σεξουαλικές πρακτικές, υπάρχουν ενδεχομένως αρκετές πτυχές των σχέσεων του αιτούντος που μπορούν να διερευνηθούν. Ενδέχεται να είστε σε θέση να συγκεντρώσετε αρκετές πληροφορίες θέτοντας στον αιτούντα ερωτήσεις ανοιχτού τύπου σχετικά με τις σχέσεις του και ενθαρρύνοντας την ελεύθερη αφήγηση. Σχετικές πτυχές που θα μπορούσαν να διερευνηθούν είναι, μεταξύ άλλων, πληροφορίες σχετικά με το άλλο πρόσωπο (ή τα άλλα πρόσωπα) στη σχέση, πώς γνωρίστηκαν με τον αιτούντα, πώς προέκυψε ή αναπτύχθηκε η σχέση τους, πώς αντιμετωπίστηκε αυτή η σχέση από το οικογενειακό ή κοινωνικό τους περιβάλλον και τυχόν επιπτώσεις που είχε η σχέση αυτή για τον αιτούντα όσον αφορά την ασφάλειά του ή την αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC.

Όταν διερευνάτε τις σχέσεις τις οποίες οι αιτούντες που ισχυρίζονται ότι είναι ομοφυλόφιλοι ή λεσβίες έχουν ή είχαν με άτομα διαφορετικού φύλου, κάντε το με ανοιχτό μυαλό, χωρίς υποθέσεις ή στερεότυπα και με μη επικριτικό τρόπο (βλ. επίσης την ενότητα [1.4. «Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων»](#)). Θα μπορούσατε να διερευνήσετε, για παράδειγμα και εφόσον είναι σχετικό, πώς προέκυψε η σχέση, γιατί ο αιτών μπήκε σε μια σχέση που δεν ανταποκρινόταν στον σεξουαλικό προσανατολισμό του (αν είχε ήδη επίγνωση αυτού), την εξέλιξη της σχέσης, πώς ήταν ή είναι για τον ίδιο (πρακτικά και συναισθηματικά) να βρίσκεται σε αυτή τη σχέση, αν ο/η σύντροφός του γνώριζε τον σεξουαλικό προσανατολισμό του και πώς ο/η σύντροφος διαχειρίστηκε αυτή τη γνώση και τη σχέση ή πώς ο αιτών χειρίζεται τη σχέση χωρίς ο/η σύντροφος να γνωρίζει τον σεξουαλικό προσανατολισμό του και πώς ο αιτών αντιμετωπιζόταν από την οικογένειά του, την κοινότητα ή την κοινωνία.

### **Μη θέτετε ερωτήσεις σχετικά με τις σεξουαλικές πρακτικές!**

Για λόγους σεβασμού της αξιοπρέπειας του αιτούντος και του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, όπως αποφάνθηκε το ΔΕΕ, δεν θα πρέπει να υποβάλλονται ερωτήσεις που αφορούν τις λεπτομέρειες των σεξουαλικών πρακτικών <sup>(46)</sup>.

Όταν ο αιτών αναφέρει αυθόρμητα λεπτομέρειες που αφορούν σεξουαλικές πρακτικές, θα πρέπει να παραμένετε ουδέτεροι στη μη λεκτική σας στάση και να εξηγείτε στον αιτούντα ότι αυτές οι λεπτομέρειες δεν είναι απαραίτητες. Προτείνεται στη συνέχεια να ανακατευθύνετε τη συνέντευξη σε άλλα θέματα ή, εάν είναι σχετικό, να διερευνήσετε τις συνθήκες των επαφών που αφηγείται ο αιτών αντί για τις λεπτομέρειες των σεξουαλικών πρακτικών.

<sup>(46)</sup> ΔΕΕ, 2014, [Α, Β, C](#), ό.π. υποσημείωση [19](#), σκέψη 64. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΑΑ](#). βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 42 του ΚΑΑ.



## Συνάφεια

Αυτή η διάσταση μπορεί δυνητικά να είναι σημαντική για αιτήσεις που αφορούν οποιοδήποτε θέμα SOGIESC και όχι μόνο για αιτούντες που ισχυρίζονται ότι έλκονται από άτομα του ίδιου φύλου ή ότι είχαν σχέσεις με άτομα του ίδιου φύλου. Για παράδειγμα, οι δηλώσεις σχετικά με τις σχέσεις που είχαν τα αιτούντα άτομα που είναι τρανς ή ίντερσεξ μπορεί να αποτελούν σχετικές πληροφορίες για να διαπιστωθεί η αξιοπιστία της ταυτότητας ή των σεξουαλικών χαρακτηριστικών που ισχυρίζονται πως έχουν, καθώς και για να εκτιμηθεί ενδεχομένως ο κίνδυνος κατά την επιστροφή.

## 6) Αποκάλυψη ή μη αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος

### Βασικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθεί η αποκάλυψη ή η μη αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος σε τρίτους.

Λάβετε υπόψη ότι προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος μπορεί να έχουν γίνει γνωστά σε τρίτους με άλλους τρόπους και όχι μόνο μέσω της οικειοθελούς και άμεσης αποκάλυψης από τον αιτούντα. Μπορεί να έχουν γίνει γνωστά με βάση φήμες ή υποψίες, ή ακούσια εάν ο αιτών βρέθηκε σε μια κατάσταση ή επέδειξε κάποια συμπεριφορά η οποία ερμηνεύθηκε ότι αποκαλύπτει ή υποδηλώνει προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Μπορεί επίσης να έχουν γίνει γνωστά επειδή κάποιο τρίτο πρόσωπο αποκάλυψε προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος ενάντια στη θέλησή του. Ανάλογα με το πώς γίνεται η αποκάλυψη πληροφοριών, θα πρέπει να προσαρμόσετε τη σειρά των ερωτήσεών σας ώστε να καλύψετε τις πιο σχετικές πτυχές.

Σκεφτείτε ότι η αποκάλυψη έχει μια εσωτερική διάσταση (πώς ο αιτών βίωσε τη διαδικασία της αποκάλυψης εσωτερικά, συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως της διαδικασίας της απόφασης να αποκαλύψει τις πληροφορίες αυτές και τους λόγους για τους οποίους το έκανε, ή την αντίδρασή του στην αποκάλυψη, αν δεν ήταν δική του ενέργεια). Έχει επίσης μια εξωτερική διάσταση (πώς ο αιτών το βίωσε και το διαχειρίστηκε με το περιβάλλον του, συμπεριλαμβανομένων, ανάλογα με την περίπτωση, της οικογένειας, των φίλων, των συναδέλφων, της κοινότητας, των αρχών κ.λπ.).

Να θυμάστε ότι η αποκάλυψη μπορεί να έχει γίνει στη χώρα καταγωγής του αιτούντος, καθώς και στις χώρες διέλευσης ή στη χώρα ασύλου, ανάλογα με την περίπτωση.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αποκάλυψη μπορεί να μην έχει γίνει ακόμη, και ο αιτών μπορεί να αναφέρει προσωπικά στοιχεία SOGIESC για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Οι λόγοι μπορεί να είναι ποικίλοι και δεν υπάρχει κανένας σωστός ή λανθασμένος λόγος αυτός καθαυτός. Λάβετε υπόψη ότι σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να είναι ιδιαίτερα δύσκολο για τον αιτούντα να μιλήσει ανοιχτά και να απαντήσει στις ερωτήσεις σας. Οι συνεντεύξεις αυτές πρέπει να αντιμετωπίζονται με μεγάλη ευαισθησία. Δώστε στον αιτούντα αρκετό χρόνο και χώρο για να νιώσει άνετα να σας μιλήσει για προσωπικά στοιχεία SOGIESC.

### Τι χρήζει διερεύνησης

Εάν ο αιτών δηλώσει ότι τρίτα πρόσωπα έμαθαν προσωπικά του στοιχεία SOGIESC, θα ήταν σκόπιμο να διερευνήσετε με ποιον τρόπο και σε ποιο πλαίσιο έγιναν τα στοιχεία αυτά γνωστά και ποιες ήταν οι συνέπειες για τον αιτούντα.

Ίσως μπορέσετε να συγκεντρώσετε αρκετές πληροφορίες θέτοντας στον αιτούντα ανοιχτές ερωτήσεις σχετικά με την αποκάλυψη προσωπικών του στοιχείων SOGIESC σε τρίτους. Σχετικές πτυχές που θα μπορούσαν να διερευνηθούν είναι, μεταξύ άλλων, βάσει ποιας διαδικασίας αποφάσισε να αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC, για ποιους λόγους έγινε η αποκάλυψη τη δεδομένη χρονική στιγμή ή υπό ποιες περιστάσεις αποκαλύφθηκαν ή έγιναν με άλλο τρόπο γνωστά προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή πότε προέκυψαν φήμες σχετικά με ένα αποδιδόμενο προσωπικό στοιχείο SOGIESC. Οι επιπτώσεις και οι συνέπειες που είχε η αποκάλυψη, καθώς και η αντίδραση του αιτούντος σε αυτή, μπορεί επίσης να έχουν σημασία ως προς τη διερεύνηση.

Εάν ο αιτών δεν έχει αποκαλύψει ακόμη προσωπικά στοιχεία SOGIESC, θα μπορούσατε να διερευνήσετε τους λόγους γι' αυτό. Να έχετε ανοιχτό μυαλό και ανεκτική στάση.

### Συνάφεια

Η διάσταση αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει σημασία για τυχόν αιτήσεις που σχετίζονται με τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC ενός ατόμου. Ωστόσο, για αιτήσεις που βασίζονται στα αποδιδόμενα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος, το ζήτημα της αποκάλυψης των προσωπικών στοιχείων SOGIESC του ατόμου κανονικά δεν θα είχε σημασία. Αντ' αυτού, μπορεί να είναι σκόπιμο να διερευνηθεί η έκθεση των αποδιδόμενων προσωπικών στοιχείων SOGIESC, για παράδειγμα πώς συνέβη ο αιτών να άρχισε να θεωρείται ότι έχει κάποια συγκεκριμένα προσωπικά στοιχεία SOGIESC, από ποιον και αν η αντίληψη αυτή έχει εξαπλωθεί ή κοινοποιηθεί σε άλλους.

## ε) Επιπτώσεις της διαφορετικότητας

### Βασικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Σε όλες τις κοινωνίες, υπάρχουν κανόνες που είναι επικρατέστεροι ή οι πιο αποδεκτοί από τα μέλη τους. Στο πλαίσιο αυτών των κανόνων συχνά δεν γίνεται αποδεκτό, ανεκτό ή δεν συμπεριλαμβάνεται το ποικίλο SOGIESC. Ως αποτέλεσμα, οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ συχνά θεωρούνται ότι δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες που ρυθμίζουν το κοινωνικό, θρησκευτικό ή πολιτικό πλαίσιο από το οποίο προέρχονται ή στο οποίο ζουν. Τα άτομα με ποικίλο SOGIESC και τα μη ΛΟΑΤΚΙ άτομα που συνάπτουν σχέσεις με άτομα του ίδιου φύλου μπορεί συχνά να θεωρηθούν ότι δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα. Αυτό σημαίνει ότι πολλές φορές η οικογένεια, η κοινότητα ή η κοινωνία δεν ανέχεται το ποικίλο SOGIESC που δεν ανταποκρίνεται στους επικρατούντες ή αποδεκτούς κανόνες.



Κατά συνέπεια, οι αιτούντες μπορεί να παρουσιάσουν εμπειρίες μεγάλης δυσκολίας που απορρέουν από την έλλειψη αποδοχής, τις διακρίσεις από την οικογένεια, την κοινότητα και την κοινωνία τους ή από την ποινικοποίηση από τις αρχές της χώρας καταγωγής.

Το γεγονός ότι ένα άτομο θεωρείται πως δεν ανταποκρίνεται στα πρότυπα μπορεί να το καταστήσει θύμα επιβλαβών πράξεων, οι οποίες μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές. Αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν σωματική ή ψυχολογική βία, χλευασμό, παρενόχληση, ταπείνωση, στιγματισμό, εξοστρακισμό, διακρίσεις, αναγκαστικές ιατρικές παρεμβάσεις ή θεραπείες, κράτηση κ.λπ. Μπορούν να εκδηλωθούν σε πολλά πλαίσια, όπως στον οικογενειακό κύκλο, στη γειτονιά, στην εργασία, στις δημόσιες υπηρεσίες, από τις κρατικές αρχές, σε θρησκευτικές κοινότητες ή σε ιατρικά ιδρύματα. Οι συνέπειες αυτών των συμπεριφορών είναι επίσης ποικίλες και μπορεί να περιλαμβάνουν σωματικές βλάβες, ψυχικά τραύματα, κοινωνικό αποκλεισμό, οικονομικές δυσκολίες και προβλήματα υγείας. Μπορεί να έχουν συγκεκριμένες επιπτώσεις στη ζωή του αιτούντος, όπως το να αναγκαστεί να τερματίσει την επαγγελματική του δραστηριότητα, να αναγκαστεί να μετακομίσει από το σπίτι του ή να αποκλειστεί από την οικογενειακή ή θρησκευτική του κοινότητα.

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, θα πρέπει να είστε προσεκτικοί κατά τη διατύπωση των ερωτήσεων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος σχετίζονται με τους ηθικούς, θρησκευτικούς ή κοινωνικούς κώδικες τους οποίους τηρεί. Βεβαιωθείτε ότι διατυπώνετε τις ερωτήσεις με τρόπο που να μην μπορεί να θεωρηθεί ότι αμφισβητούν την ηθική, δεοντολογική ή θρησκευτική υπόσταση των προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν προσεγγίζετε τις θρησκευτικές πεποιθήσεις του ατόμου. Ανάλογα με τη διατύπωση της ερώτησης, οι ερωτήσεις που διερευνούν την αποδοκιμασία των προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος από τη θρησκευτική του κοινότητα μπορεί να δώσουν την εντύπωση ότι ο χειριστής της υπόθεσης συμφωνεί με την εν λόγω θρησκευτική αποδοκιμασία.

Δώστε ιδιαίτερη προσοχή κατά τη διατύπωση ερωτήσεων που αφορούν την αποδοκιμασία. Εξετάστε το ενδεχόμενο να παρουσιάσετε στον αιτούντα μια δήλωση αποποίησης ευθύνης, στην οποία θα αναφέρετε ότι οι ερωτήσεις σας δεν αποσκοπούν στην άσκηση κριτικής. Λάβετε επίσης υπόψη ότι, ενώ μπορεί να είναι ενδιαφέρον να κατανοήσετε πώς αντιλαμβάνεται σε προσωπικό επίπεδο ο αιτών την αλληλεπίδραση μεταξύ των στοιχείων SOGIESC και της θρησκείας που ασπάζεται, πώς τη βιώνει ή τη βίωσε και πώς τη χειρίζεται ή τη χειρίστηκε, η πτυχή αυτή μπορεί να είναι σημαντική σε ορισμένες περιπτώσεις ενώ σε άλλες όχι.

### Τι χρήζει διερεύνησης

Η αντιμετώπιση από τους άλλους ή η απλή γνώση και κατανόηση ότι τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του ατόμου δεν είναι ή δεν θα γινόταν αποδεκτά από τους άλλους, μπορεί να έχει αντίκτυπο στα συναισθήματα και τις συμπεριφορές του ατόμου. Μπορεί να είναι σκόπιμο να διερευνήσετε τι σήμαινε ή τι σημαίνει για τον αιτούντα να θεωρηθεί ότι δεν ανταποκρίνεται στα πρότυπα και τον αντίκτυπο που είχε αυτό το γεγονός σε αυτόν και στις συμπεριφορές, τις ενέργειες ή τις αποφάσεις του.

Θα μπορούσε επίσης να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν οι σκέψεις και οι προβληματισμοί του αιτούντος σχετικά με το τι θα σήμαινε η διαβίωση ή η επιστροφή σε αυτό το περιβάλλον για τον ίδιο, τις σχέσεις του (εάν υπάρχουν) και τη δυνατότητα να ζήσει τη ζωή του αυθεντικά.

Οι δυσχέρειες ή οι εμπειρίες βλάβης που υπέστη ο αιτών θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθούν, όχι μόνο για να διαπιστωθεί η αξιοπιστία της αίτησής του, αλλά και για να συγκεντρωθούν χρήσιμες πληροφορίες για την εκτίμηση κινδύνου που θα χρειαστεί να διενεργήσετε. Σχετικές πτυχές που θα μπορούσαν να διερευνηθούν είναι, μεταξύ άλλων, οι συνθήκες και οι λεπτομέρειες του γεγονότος (των γεγονότων) ή των περιστατικών, τα εμπλεκόμενα άτομα, οι συνέπειες για τον αιτούντα και οι αντιδράσεις του, άλλες πιθανές συνέπειες που επήλθαν, τυχόν υποστήριξη που έλαβε κ.λπ. Εάν ο αιτών συνειδητοποίησε προσωπικά στοιχεία SOGIESC πριν εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του, θα μπορούσατε να διερευνήσετε πώς προσαρμόστηκε για να αποφύγει την αποκάλυψη και/ή να αποτρέψει προβλήματα, εάν συντρέχει κάτι τέτοιο στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Εάν η πτυχή της θρησκείας είναι σημαντική στην υπόθεση, για παράδειγμα διότι ο αιτών ή κάποιος συγγενής του έχει θρησκευτικό ρόλο, ή επειδή ο αιτών ισχυρίζεται ότι προσωπικά του στοιχεία SOGIESC επηρέασαν τη συμπεριφορά της θρησκευτικής κοινότητας απέναντί του, δεν θα πρέπει να χειριστείτε το ζήτημα αυτό αμφισβητώντας τη δυνατότητα ενός ατόμου να αскеί ή να πιστεύει σε μια θρησκεία και ταυτόχρονα να είναι ΛΟΑΤΚΙ.

Αντ' αυτού, θα μπορούσατε να διερευνήσετε, ανάλογα με την εκάστοτε υπόθεση, την κοινωνική πτυχή της θρησκευτικής πίστης υπό την έννοια της συμμετοχής του αιτούντος σε θρησκευτικές πρακτικές ή καθήκοντα εντός της κοινότητας, πιθανούς περιορισμούς στη συμμετοχή αυτή συνδεδεμένους με προσωπικά στοιχεία SOGIESC και τις επιπτώσεις τους για τον αιτούντα. Θα μπορούσατε επίσης να διερευνήσετε τις σχέσεις του αιτούντος με ομόθρησκα άτομα, την προσωπική εικόνα και το κύρος του αιτούντος στην κοινότητα και πιθανές προσπάθειες να συντηρήσει μια θετική εικόνα ανεξαρτήτως SOGIESC.

## Συνάφεια

Η διάσταση αυτή μπορεί δυνητικά να έχει σημασία για αιτήσεις που σχετίζονται με οποιοδήποτε θέμα SOGIESC. Εάν ο αιτών δεν έχει αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή δεν τον αντιλαμβάνονταν ως ΛΟΑΤΚΙ, μπορείτε να προσπαθήσετε να διερευνήσετε αν έχει αναπτύξει σκέψεις σχετικά με το πώς θα αντιδρούσε η κοινωνία, η κοινότητα, η οικογένεια ή άλλοι εάν αντιλαμβάνονταν την πτυχή αυτή.



## στ) Εξοικείωση με την τοπική ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα, ενώσεις ή ομάδες

### Βασικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Πολλοί αιτούντες δεν είναι εξοικειωμένοι με τα δίκτυα ΛΟΑΤΚΙ. Αυτό μπορεί να συμβαίνει για διάφορους λόγους, όπως ότι δεν υπήρχαν σε τοπικό επίπεδο, ότι λειτουργούσαν ανεπίσημα ή ότι ο αιτών δεν γνώριζε ή δεν είχε πρόσβαση σε αυτά. Μπορεί επίσης να αποφάσισαν να μην έχουν πρόσβαση σε αυτά, για παράδειγμα επειδή δεν ενδιαφέρονταν να τα προσεγγίσουν ή να μάθουν γι' αυτά, λόγω φόβου ή για άλλους λόγους.

Όπως και με πολλές άλλες διαστάσεις, θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί το ζήτημα αυτό σε σχέση με τη χώρα καταγωγής και τη χώρα (ή τις χώρες) διέλευσης ή ασύλου, ανάλογα με τη συγκεκριμένη περίπτωση.

### Τι χρήζει διερεύνησης

Εάν ο αιτών δεν γνωρίζει δίκτυα ΛΟΑΤΚΙ, θα μπορούσατε να διερευνήσετε τους λόγους γι' αυτό.

Εάν ο αιτών έχει κάποιο επίπεδο εξοικείωσης με τις υπάρχουσες ΛΟΑΤΚΙ κοινότητες, ενώσεις ή ομάδες υποστήριξης στο τοπικό του πλαίσιο, μπορεί να είναι σκόπιμο να διερευνηθεί γιατί και πώς εξοικειώθηκε με αυτές, τυχόν συμμετοχή του και πώς αυτό επηρέασε τον ίδιο και τη ζωή του.

### Συνάφεια

Η διάσταση αυτή μπορεί δυνητικά να έχει σημασία για αιτήσεις που σχετίζονται με οποιοδήποτε θέμα SOGIESC.

## ζ) Εξοικείωση με τις πολιτικές, τη νομοθεσία και τις πρακτικές απέναντι σε ΛΟΑΤΚΙ άτομα και ομάδες

### Βασικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

Δεν είναι όλοι οι αιτούντες απαραίτητα εξοικειωμένοι με τις πολιτικές, τις νομοθεσίες ή τις πρακτικές σε σχέση με τα θέματα SOGIESC. Ακόμη και αν είναι, το επίπεδο γνώσης και κατανόησης μπορεί να διαφέρει σημαντικά ή οι πληροφορίες που έχουν μπορεί να μην είναι απολύτως ορθές. Αυτό θα μπορούσε να συμβαίνει για διάφορους λόγους, όπως το μορφωτικό επίπεδο, ο βαθμός αλληλεπίδρασης με ομάδες υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ, η ηλικία και η αυτογνωσία του αιτούντος σε θέματα SOGIESC.

### Τι χρήζει διερεύνησης

Εάν ο αιτών έχει τουλάχιστον κάποιες γνώσεις σχετικά με τις πολιτικές, τις νομοθεσίες ή τις πρακτικές που σχετίζονται με θέματα SOGIESC, μπορείτε να τις διερευνήσετε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Πληροφορίες όπως ο τρόπος με τον οποίο έλαβαν γνώση μιας συγκεκριμένης πολιτικής, νομοθεσίας ή πρακτικής θα ήταν σημαντικές.

Σε αυτή την περίπτωση, θα μπορούσε να είναι σκόπιμο να διερευνηθεί αυτή η διάσταση σε σχέση με τη χώρα καταγωγής και τη χώρα (ή τις χώρες) διέλευσης ή ασύλου, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της υπόθεσης.

### Συνάφεια

Η διάσταση αυτή μπορεί δυνητικά να έχει σημασία για αιτήσεις που σχετίζονται με οποιοδήποτε θέμα SOGIESC.

## 4.4. Ολοκλήρωση της συνέντευξης

### Διάγραμμα 8. Στάδια της προσωπικής συνέντευξης: ολοκλήρωση της συνέντευξης



Κατά την ολοκλήρωση της συνέντευξης μιας υπόθεσης που βασίζεται σε λόγους SOGIESC, θα πρέπει να ακολουθείτε τα ίδια πρότυπα και τα ίδια βήματα που ισχύουν για κάθε προσωπική συνέντευξη.



#### Σχετική έκδοση του EUAA

Για αναλυτική καθοδήγηση σχετικά με την ολοκλήρωση της συνέντευξης, συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό της EASO: Προσωπική συνέντευξη](#), Δεκέμβριος 2014.

Θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι έχουν καλυφθεί **όλες οι σχετικές πτυχές** της αίτησης και να ρωτήσετε τον αιτούντα εάν επιθυμεί να προσθέσει κάποια πληροφορία.

Στην περίπτωση αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, ενδέχεται να είναι απαραίτητο να διαβεβαιωθεί ο αιτών σχετικά με την τήρηση της **εμπιστευτικότητας** της συνέντευξης και στα στάδια ολοκλήρωσής της. Επιπλέον, τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αίτηση που βασίζεται σε λόγους SOGIESC ενδέχεται να διστάζουν να το αποκαλύψουν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Εάν είχατε ενδείξεις κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ή από προηγούμενα στάδια της διαδικασίας ότι ο αιτών μπορεί να έχει υποβάλει αίτηση που βασίζεται σε λόγους SOGIESC, την οποία δεν έχει αποκαλύψει, η υπενθύμιση σχετικά με την εμπιστευτικότητα της συνέντευξης μπορεί να συμβάλει στη διευκόλυνση της αποκάλυψης.



Είναι σημαντικό να παρέχονται αυτές οι πληροφορίες με μη μηχανικό τρόπο και να εξηγείται σαφώς και ανοιχτά στον αιτούντα τι σημαίνει εμπιστευτικότητα.

Ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση, είναι σημαντικό να παρέχονται στον αιτούντα πληροφορίες σχετικά με ιατρικές, ψυχολογικές ή άλλες **υπηρεσίες υποστήριξης**, συμπεριλαμβανομένων των ΛΟΑΤΚΙ ενώσεων. Ανάλογα με την εθνική σας πρακτική, θα μπορούσατε να παρέχετε τις πληροφορίες αυτές απευθείας στον αιτούντα στο πλαίσιο της τυπικής παροχής πληροφοριών και/ή κατόπιν αιτήματος. Μια άλλη επιλογή είναι η επικοινωνία με τις αρχές υποδοχής ή άλλες αρμόδιες αρχές ή οργανισμούς, ώστε να παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες στον αιτούντα ή να τον παραπέμπουν στις αρμόδιες υπηρεσίες για βοήθεια. Κοινοποιήστε τυχόν ειδικές ανάγκες που θα εντοπίσετε στα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, εάν είναι απαραίτητο και μόνο με τη συγκατάθεση κατόπιν ενημέρωσης του αιτούντος, σύμφωνα με την εθνική πρακτική. Τα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την υποδοχή και τη φιλοξενία του αιτούντος, καθώς και άλλους φορείς που είναι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση και την αντιμετώπιση των αναγκών του, για παράδειγμα το αρμόδιο υγειονομικό προσωπικό και τους κοινωνικούς λειτουργούς.

Πάντα **να καταγράφετε τις ειδικές ανάγκες του αιτούντος** στις σχετικές βάσεις δεδομένων ή να τις κοινοποιείτε με άλλο τρόπο στην αποφαινόμενη αρχή, ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση της αίτησης, ιδίως κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και κατά τα στάδια λήψης αποφάσεων της διαδικασίας ασύλου.

Στην περίπτωση μη δυαδικών ως προς το φύλο, τρανς και ίντερσεξ αιτούντων, παρέχετε **πληροφορίες όσον αφορά το φύλο που θα χρησιμοποιηθεί στην απόφαση** σχετικά με την αίτησή τους για διεθνή προστασία, σύμφωνα με τους νόμους ή τους κανονισμούς που ισχύουν στη χώρα ασύλου.



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Προετοιμάστε τη συνέντευξή σας εξοικειώνοντας τον εαυτό σας με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στον φάκελο της υπόθεσης, καθώς και με τις ΠΧΚ.
- Κατά το εναρκτήριο στάδιο, προσπαθήστε να δημιουργήσετε ένα κλίμα εμπιστοσύνης. Παραθέστε με σαφήνεια όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη διεθνή προστασία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αιτούντος, καθώς και τον σκοπό και τη δομή της συνέντευξης.
- Χρησιμοποιήστε τη μέθοδο του χωνιού: δώστε χώρο στον αιτούντα να εκφράσει τον ισχυρισμό του μέσω μιας ελεύθερης αφήγησης πριν ξεκινήσετε το διερευνητικό στάδιο.
- Προσδιορίστε και χρησιμοποιήστε την κατάλληλη πορεία συνέντευξης για την εκάστοτε υπόθεση κατά το διερευνητικό στάδιο, ακολουθώντας την πορεία ζωής του αιτούντος ή την τεχνική ανά θέμα.



## Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Χρησιμοποιήστε μια ευέλικτη προσέγγιση ως εξής:
  - Να θυμάστε ότι ορισμένοι αιτούντες ενδέχεται να δυσκολεύονται να μιλήσουν για προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή να εκφράσουν με λόγια τα συναισθήματά τους.
  - Βεβαιωθείτε ότι η λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία σας εκφράζει ουδετερότητα, ενσυναίσθηση και συμβάλλει στην οικοδόμηση της εμπιστοσύνης.
  - Περιοριστείτε στους όρους που χρησιμοποιούν οι αιτούντες, προκειμένου να αποφύγετε να χαρακτηρίσετε τα εν λόγω άτομα και τις εμπειρίες τους.
  - Προσαρμόστε τις ερωτήσεις σας στις αφηγήσεις και στις εμπειρίες του αιτούντος.
- Τα ακόλουθα αποτελούν διαστάσεις ή θέματα που, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε υπόθεσης, θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα για διερεύνηση.
  - Το πλαίσιο της ζωής του αιτούντος, για παράδειγμα η οικογένεια, ο τόπος διαμονής, η σχολική εκπαίδευση, το εργασιακό περιβάλλον, η κοινωνική ζωή κ.λπ.
  - Η επίγνωση του αιτούντος ως προς τα δικά του προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Ο τρόπος και ο χρόνος κατά τον οποίο ένα άτομο αποκτά αυτογνωσία ως προς τα δικά του προσωπικά στοιχεία SOGIESC μπορεί να μην είναι γραμμικός και ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό από άτομο σε άτομο. Τα στοιχεία SOGIESC μπορεί να είναι ρευστά.
  - Οι σχέσεις που ο αιτών (ενδέχεται να) είχε ή έχει. Μπορεί να είχε πολλές ή να μην είχε καμία, μπορεί να περιλαμβάνουν μια συναισθηματική ή σεξουαλική συνιστώσα, οι λεσβίες αιτούσες και οι ομοφυλόφιλοι αιτούντες μπορεί να έχουν (είχαν) σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου και οι αιτούντες μπορεί να έχουν (είχαν) σχέσεις με άτομα του ίδιου φύλου παρά τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους, για παράδειγμα σε περίπτωση καταστασιακών σεξουαλικών δραστηριοτήτων.
  - Δεν μπορείτε να θέσετε ερωτήσεις σχετικά με τις σεξουαλικές πρακτικές.
  - Η πιθανή αποκάλυψη των προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος σε άλλους ή από άλλους. Ο αιτών μπορεί να μην έχει αποκαλύψει ακόμη προσωπικά στοιχεία SOGIESC σε τρίτους και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι σημαντικά τα στοιχεία SOGIESC που του αποδίδονται.
  - Οι επιπτώσεις της θεωρούμενης μη συμμόρφωσης με τους επικρατούντες κανόνες στην κοινωνία ή στο πλαίσιο αναφοράς.
  - Η εξοικείωση με την κοινότητα, τις ενώσεις ή τις ομάδες ΛΟΑΤΚΙ. Πολλοί αιτούντες δεν είναι εξοικειωμένοι με τέτοιους οργανισμούς.



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Εξοικείωση με τις πολιτικές, τη νομοθεσία και τις πρακτικές που αφορούν τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα. Οι διάφοροι αιτούντες έχουν διαφορετικό επίπεδο γνώσεων και ευαισθητοποίησης.
- Κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης, βεβαιωθείτε ότι έχουν καλυφθεί όλες οι σχετικές πτυχές της αίτησης, υπενθυμίστε την αρχή της εμπιστευτικότητας στον αιτούντα, εάν χρειάζεται, και καταγράψτε τυχόν ειδικές ανάγκες. Στην περίπτωση μη δυαδικού ως προς το φύλο, τρανς ή ίντερσεξ ατόμου που υποβάλλει αίτηση, ενημερώστε το για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (όνομα, κοινωνικό φύλο / βιολογικό φύλο) που θα χρησιμοποιηθούν στην απόφαση.

## 5. Αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων



Με τον όρο «αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων» νοείται η πρωτογενής μέθοδος διακρίβωσης ή αποδοχής των συναφών πραγματικών περιστατικών μιας υπόθεσης, μέσω της διαδικασίας εξέτασης και σύγκρισης των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων <sup>(47)</sup>.

Κατά τη διαδικασία ασύλου, οι αιτούντες δεν είναι συχνά σε θέση να προσκομίσουν πολλά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για να τεκμηριώσουν τους λόγους της αίτησής τους πέραν των δηλώσεών τους. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για άτομα που υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, οι οποίοι, από τη φύση τους, υπεισέρχονται στην ιδιωτική σφαίρα της ζωής ενός ατόμου και, ως εκ τούτου, μπορεί να είναι δύσκολο να εξακριβωθούν μέσω αποδεικτικών εγγράφων.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να υιοθετηθεί μια δομημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος υποκειμενικής και μεροληπτικής αξιολόγησης και να διευκολυνθεί η λήψη μιας αιτιολογημένης, ορθής και συνεκτικής απόφασης.



### Σχετική έκδοση του EUAA

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων στις αιτήσεις ασύλου, συμβουλευτείτε την έκδοση του EUAA [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα «Key elements of evidence assessment» (Βασικά στοιχεία της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων).

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο χειριστής υποθέσεων μπορεί:

- να συλλέγει αποδεικτικά στοιχεία σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής δηλώσεων με τρόπο ευαίσθητο ως προς τα στοιχεία SOGIESC και της συλλογής εγγράφων και άλλων ειδών αποδεικτικών στοιχείων σε αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC·
- να προσδιορίζει και να διατυπώνει τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC:
  - να κατανοεί γιατί είναι σημαντικό, στην περίπτωση αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, να μην εκλαμβάνει τον προσδιορισμό των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών πολύ περιοριστικά·
  - να αντιλαμβάνεται με ποιον τρόπο και για ποιον λόγο θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος·

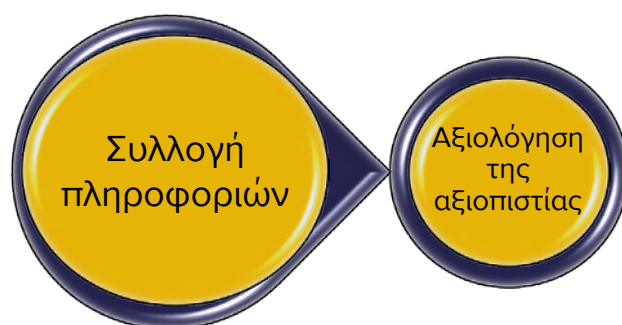
<sup>(47)</sup> EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα «Key elements of evidence assessment» (Βασικά στοιχεία της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων).



- να κατανοεί, κατά τη διατύπωση των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, τον λόγο που είναι σημαντικό να αντικατοπτρίζεται ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται από το άτομο που υποβάλλει την αίτηση·
- να αξιολογεί την αξιοπιστία των δηλώσεων του αιτούντος, των αποδεικτικών εγγράφων και των ΠΧΚ σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC.

## 5.1. Συλλογή πληροφοριών

**Διάγραμμα 9. Βασικά στάδια της αξιολόγησης αποδεικτικών στοιχείων: συλλογή πληροφοριών**



Η αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων ξεκινά με τη συλλογή πληροφοριών. Η διαδικασία της συλλογής πληροφοριών ολοκληρώνεται σε διάφορα στάδια: συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, προσδιορισμός των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών και σύνδεση όλων των αποδεικτικών στοιχείων με ένα ή περισσότερα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.

### 5.1.1. Συλλογή αποδεικτικών στοιχείων

Κατά την εξέταση μιας αίτησης, ο αιτών και η αρχή ασύλου έχουν **το καθήκον να συνεργάζονται ως εξής**: το άτομο που υποβάλλει την αίτηση **να προσκομίζει όλα τα στοιχεία** που απαιτούνται για να τεκμηριώσει τους λόγους της αίτησής του το συντομότερο δυνατόν και η αρχή **να ερευνά** και να αξιολογεί τα σχετικά στοιχεία της αίτησης.

Όσον αφορά τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, στο πλαίσιο του καθήκοντός σας να τις ερευνήσετε, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να προσδιορίσετε άμεσα τυχόν ειδικές ανάγκες σε θέματα ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων που απορρέουν από τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος ή από άλλες διασταυρούμενες ανάγκες, καθώς και να ανταποκριθείτε επαρκώς σε αυτές.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ειδικές ανάγκες, βλ. ενότητες [2.1. «SOGIESC και ειδικές ανάγκες»](#) και [2.2. «Προσδιορισμός ειδικών αναγκών»](#).

**Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ**

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το καθήκον συνεργασίας, συμβουλευτείτε την έκδοση του ΕΥΑΑ [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 1.1. «Collect evidence» (Συλλέξτε αποδεικτικά στοιχεία).

**α) Συλλογή δηλώσεων**

Οι δηλώσεις αποτελούν συνήθως την κύρια, εάν όχι τη μοναδική, πηγή αποδεικτικών στοιχείων σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC. Κατά την προετοιμασία και τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης, προκειμένου να συλλέξετε τις δηλώσεις του αιτούντος, ακολουθήστε τις οδηγίες που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο [4. «Προσωπική συνέντευξη»](#). Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να γνωρίζετε τις προκλήσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δυσκολία του αιτούντος να μοιραστεί πληροφορίες για ορισμένα ευαίσθητα θέματα. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορείτε να δημιουργήσετε μια ευνοϊκή ατμόσφαιρα, βλ. ενότητα [1.1. «Η σημασία της εμπιστοσύνης»](#). Να αντιλαμβάνεστε τις πιθανές προκαταλήψεις, υποθέσεις ή στερεότυπα και άλλους παράγοντες στρέβλωσης που ενδέχεται να σας επηρεάσουν και να έχουν αντίκτυπο στη συνέντευξη (βλ. περισσότερα στην ενότητα [5.2.4. «Παράγοντες στρέβλωσης»](#) και στην ενότητα [1.4. «Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων»](#)). Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο χρήσης τεχνικών επικοινωνίας για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς, συμβουλευτείτε τον [Πρακτικό οδηγό σχετικά με αιτούντες με ποικίλο SOGIESC — Οριζόντια στοιχεία](#), κεφάλαιο 3. «Συμπεριληπτική επικοινωνία και δημιουργία ασφαλών χώρων».

Ο αιτών έχει το καθήκον να υποβάλει όλα τα στοιχεία το συντομότερο δυνατόν <sup>(48)</sup>. Ωστόσο, ο βαθμός στον οποίο θα πρέπει να αναμένεται να εκπληρώσουν αυτό το καθήκον τα άτομα που υποβάλλουν αιτήσεις για λόγους SOGIESC όταν πρόκειται να αποκαλύψουν πληροφορίες για προσωπικά στοιχεία SOGIESC και τις σχετικές εμπειρίες τους θα πρέπει να εξετάζεται λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις προσωπικές τους περιστάσεις και την ευαισθησία του θέματος.

Επιπλέον, όπως και σε κάθε περίπτωση εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, εσείς, ως ο χειριστής της υπόθεσης που συλλέγει τα αποδεικτικά στοιχεία, θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι ο αιτών έχει αρκετές ευκαιρίες να διευκρινίσει τυχόν προφανείς ανακολουθίες, ζητήματα ευλογοφάνειας ή την έλλειψη επαρκών πληροφοριών. Τέλος, επικεντρωθείτε στον εντοπισμό της αιτίας ή των αιτιών τυχόν εναπομενουσών ανακολουθιών ή απουσίας λεπτομερειών για να προσδιορίσετε τον βαθμό στον οποίο τα προαναφερθέντα θα πρέπει να θεωρηθούν αρνητικός δείκτης αξιοπιστίας. Αυτό θα πρέπει να γίνει λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος ή οποιουδήποτε άλλους παράγοντες οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν την ικανότητα του ατόμου που υποβάλλει αίτηση να τεκμηριώσει τους λόγους της αίτησής του, ώστε να είστε σε θέση να εκτιμήσετε κατάλληλα τον αντίκτυπό τους στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας.

<sup>(48)</sup> Άρθρο 4 παράγραφος 1 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 4 παράγραφος 1 του ΚΑΑ και άρθρο 28 παράγραφος 6 του ΚΔΑ.



## β) Συλλογή εγγράφων και άλλων ειδών αποδεικτικών στοιχείων

Για την εξέταση αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ότι (στις περισσότερες περιπτώσεις) οι αιτούντες δεν μπορούν να προσκομίσουν αποδεικτικά έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με προσωπικά στοιχεία SOGIESC.

Όταν ένας αιτών προσκομίζει έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία για να τεκμηριώσει προσωπικά στοιχεία SOGIESC, υπάρχουν συγκεκριμένες παράμετροι σχετικά με το **τι είδους αποδεικτικά στοιχεία θα πρέπει να γίνουν δεκτά και να αξιολογηθούν** και ποια βαρύτητα μπορεί να δοθεί στα διάφορα είδη αποδεικτικών στοιχείων.

- Δεν μπορούν να ζητηθούν ούτε να γίνουν δεκτά από εσάς (ή οποιοδήποτε άλλο άτομο της αρχής ασύλου) ως αποδεικτικά στοιχεία **ιατρικές εξετάσεις ή αποτελέσματα εξετάσεων** που αποσκοπούν στην εξακρίβωση του σεξουαλικού προσανατολισμού ενός ατόμου· δεν μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του σεξουαλικού προσανατολισμού ενός ατόμου **ψυχολογικές γνωματεύσεις** που παρέχουν μια ένδειξη για τον σεξουαλικό προσανατολισμό του αιτούντος <sup>(49)</sup>.

Στην περίπτωση τρανς ατόμων που υποβάλλουν αίτηση και τα οποία ισχυρίζονται ότι έχουν αρχίσει ή ολοκληρώσει τη διαδικασία αλλαγής φύλου, αποδεικτικά στοιχεία ιατρικής φύσεως που επιβεβαιώνουν ότι υποβλήθηκαν σε ιατρική επέμβαση επαναπροσδιορισμού φύλου ή σε ορμονική θεραπεία μπορούν να επιβεβαιώσουν τις αφηγήσεις τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μπορείτε να δεχθείτε τα εν λόγω έγγραφα ή να διερευνήσετε αν ο αιτών τα διαθέτει. Εάν προσκομιστούν, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτά τα έγγραφα ως αποδεικτικά στοιχεία. Το ίδιο ισχύει και για τα αποδεικτικά στοιχεία ιατρικής φύσεως συγγενών παθήσεων ή βιολογικών χαρακτηριστικών ή ιατρικών παρεμβάσεων για τα ίντερσεξ άτομα που υποβάλλουν αίτηση. Ωστόσο, η έλλειψη τέτοιου είδους αποδεικτικών στοιχείων ιατρικής φύσεως δεν μπορεί, καθαυτή, να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην αξιολόγηση της αξιοπιστίας.

- Δεν μπορείτε να ζητήσετε ούτε να δεχθείτε **αποδεικτικά έγγραφα, όπως φωτογραφίες ή βιντεοσκοπημένες λήψεις ερωτικών συνευρέσεων ή γυμνού** (ανεξαρτήτως αν έχουν σαφώς σεξουαλικό περιεχόμενο), ούτε να τα χρησιμοποιήσετε για να αξιολογήσετε την αξιοπιστία του σεξουαλικού προσανατολισμού ενός ατόμου. Κάτι τέτοιο θα συνιστούσε προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Επισημαίνεται ότι «αν θεωρηθεί ότι επιτρέπεται ή κρίνεται παραδεκτή η χρήση τέτοιου είδους

<sup>(49)</sup> Στην απόφαση του ΔΕΕ, 2014, [A, B, C](#), ό.π. υποσημείωση 19, σκέψεις 59-66, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τις σεξουαλικές δραστηριότητες και τις εξετάσεις που αποσκοπούν στον προσδιορισμό του σεξουαλικού προσανατολισμού ενός ατόμου δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται από τις αρχές. Στην απόφαση του ΔΕΕ, της 25ης Ιανουαρίου 2018, [F κατά Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal \(πρώην Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal\)](#), C-473/16, ECLI:EU:C:2018:36, σκέψεις 71-72, το ΔΕΕ ομοίως αντιτέθηκε στη χρήση ψυχολογικής γνωμάτευσης για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας του δηλωθέντος σεξουαλικού προσανατολισμού του αιτούντος. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του EUAA](#). Και στις δύο αποφάσεις, το ΔΕΕ παραπέμπει στην ΕΣΔΑ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (ό.π. υποσημείωση 33), και ειδικότερα σε άρθρα όπως είναι το δικαίωμα σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (άρθρο 1 της ΕΣΔΑ· άρθρο 1 του Χάρτη), το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 8 της ΕΣΔΑ· άρθρο 7 του Χάρτη) και η γενική και απόλυτη απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρο 3 της ΕΣΔΑ· άρθρα 3 και 4 του Χάρτη). Επισημαίνεται επίσης η απόφαση ΔΕΕ, της 7ης Νοεμβρίου 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel κατά X, Y και Z κατά Minister voor Immigratie en Asiel](#), συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-199/12 έως C-201/12, ECLI:EU:C:2013:720, σκέψη 76 και απόφαση, σκέψη 3. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του EUAA](#). Η αιτιολογική σκέψη 42 του ΚΑΑ αναφέρει ότι «[...] Ειδικότερα όσον αφορά τον γενετήσιο προσανατολισμό και την ταυτότητα του φύλου, οι αιτούντες δεν θα πρέπει να υποβάλλονται σε λεπτομερείς ανακρίσεις ή δοκιμασίες σχετικά με τις σεξουαλικές πρακτικές τους».

αποδείξεων, τούτο θα αποτελέσει κίνητρο και για άλλους αιτούντες και θα ισοδυναμεί, de facto, με εξαναγκασμό των προσώπων αυτών να προσφύγουν στη χρήση τέτοιων αποδεικτικών στοιχείων» <sup>(50)</sup>.

- **Άλλα είδη φωτογραφιών ή βιντεοσκοπημένων λήψεων** (δηλαδή εικόνες που δεν προβάλλουν σεξουαλικές πράξεις ή ερωτικές συνευρέσεις) τα οποία υποβάλλονται προκειμένου να υποστηριχθεί ο σεξουαλικός προσανατολισμός ή η ταυτότητα φύλου του αιτούντος μπορούν να γίνουν δεκτά, αλλά δεν μπορούν να ζητηθούν. Εάν προσκομιστούν, το υλικό αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αξιοπιστίας.
- Ο αιτών μπορεί επίσης να υποβάλει **αναρτήσεις ή άρθρα** (π.χ. άρθρα στο διαδίκτυο ή σε εφημερίδες) για να υποστηρίξει οποιαδήποτε ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, μεταξύ άλλων, για παράδειγμα, προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή γεγονότα που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο το άτομο κατά την επιστροφή του.
- Η έρευνα σε **ανοικτές πηγές** μπορεί να σας βοηθήσει να βρείτε πληροφορίες που δεν ανέφερε ο αιτών, για παράδειγμα σχετικά με την οικογενειακή/προσωπική κατάσταση ή το ιστορικό του, προβλήματα που είχε στο παρελθόν ή τη συμμετοχή του σε δραστηριότητες που σχετίζονται με θέματα ΛΟΑΤΚΙ. Η έρευνα μπορεί επίσης να σας βοηθήσει να επαληθεύσετε ή να αποκτήσετε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με τις πληροφορίες ή τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει προσκομίσει ο αιτών.

### 5.1.2. Προσδιορισμός και διατύπωση ουσιωδών πραγματικών περιστατικών

Τα **ουσιώδη πραγματικά περιστατικά** είναι τα (προβαλλόμενα) πραγματικά περιστατικά και οι περιστάσεις που συνδέονται με ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία που περιλαμβάνει ο ορισμός του πρόσφυγα <sup>(51)</sup> ή του προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία <sup>(52)</sup> και άπτονται του πυρήνα της αίτησης <sup>(53)</sup>.

#### α) Προσδιορισμός ουσιωδών πραγματικών περιστατικών

Παρόλο που τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά πρέπει να συνδέονται με τα στοιχεία που περιλαμβάνει ο ορισμός του πρόσφυγα ή του προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία, όσον αφορά τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC είναι σημαντικό να μην εκλάβετε τον προσδιορισμό των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών πολύ περιοριστικά. Με άλλα λόγια, βεβαιωθείτε **ότι δεν παραβλέπετε περιστατικά** τα οποία μπορεί εκ πρώτης όψεως να φαίνεται ότι δεν σχετίζονται με τη διεθνή προστασία, ενώ κατόπιν πιο προσεκτικής εξέτασης μπορεί να αποδειχθεί ότι αποτελούν ουσιώδη πραγματικά περιστατικά. Για παράδειγμα, εάν τρανς άτομο δηλώνει ότι εγκατέλειψε τη χώρα του επειδή δεν μπορούσε να εξασφαλίσει τα προς το ζην, προσέξτε να μη βιαστείτε να απορρίψετε αυτό το περιστατικό με τη λογική ότι δεν θεωρείται ουσιώδες για την αίτηση, αποκλειστικά και μόνο επειδή δεν φαίνεται εκ πρώτης όψεως να σχετίζεται με τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

<sup>(50)</sup> ΔΕΕ, 2014, [Α, Β, C](#), ό.π. υποσημείωση 19, σκέψη 66. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΔΑ](#).

<sup>(51)</sup> Σύμφωνα με το άρθρο 1Α παράγραφος 2 της Σύμβασης για τους πρόσφυγες, το άρθρο 2 στοιχείο δ) της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση) και το άρθρο 3 σημείο 5) του ΚΑΑ.

<sup>(52)</sup> Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο στ), το άρθρο 15 της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση), το άρθρο 3 σημείο 6) και το άρθρο 15 του ΚΑΑ.

<sup>(53)</sup> Άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση) και άρθρο 34 παράγραφος 2 του ΚΔΑ.



Ενδέχεται να μην έχει ευκαιρίες εργασίας ή πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη και στέγαση επειδή είναι τρανς άτομο. Σε αυτή την περίπτωση, τόσο η τρανς ταυτότητα όσο και οι διακρίσεις που υφίσταται θα αποτελούν ουσιώδη πραγματικά περιστατικά <sup>(54)</sup>. Ομοίως, η προηγούμενη ή οι προηγούμενες σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου μπορεί εξίσου να αποτελούν ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, παρά το γεγονός ότι το άτομο που υποβάλλει αίτηση δεν είναι ή δεν αυτοπροσδιορίζεται ως ομοφυλόφιλο, λεσβία ή αμφιφυλόφιλο. Το γεγονός ότι έλαβαν χώρα σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου θα μπορούσε από μόνο του να προκαλέσει κίνδυνο για το άτομο κατά την επιστροφή του.

Βεβαιωθείτε ότι **εξετάζετε με κριτική διάθεση όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία** — δηλώσεις και έγγραφα— για να προσδιορίσετε ορθά ένα ουσιώδες πραγματικό περιστατικό και αποφύγετε να εξάγετε συμπεράσματα από τα περιστατικά χωρίς να τα διερευνήσετε πλήρως. Για παράδειγμα, εάν ο αιτών υποβάλει ιατρική γνωμάτευση στην οποία βεβαιώνεται ότι υποβλήθηκε σε επεμβάσεις επαναπροσδιορισμού φύλου, αυτό δεν συνεπάγεται οπωσδήποτε ότι είναι τρανς άτομο ή ότι αυτοπροσδιορίζεται ως τέτοιο. Σε ορισμένα πλαίσια, οι αιτούντες μπορεί να έχουν εξαναγκαστεί να υποβληθούν σε θεραπεία ή ιατρικές επεμβάσεις ως «διορθωτικά μέτρα» (π.χ. διορθωτική μετάβαση για ομοφυλόφιλους άνδρες ή ίντερσεξ άτομα).

Επιπλέον, κάθε περιστατικό που αναμένεται ότι θα έχει ή έχει ως αποτέλεσμα να αποδοθούν στον αιτούντα συγκεκριμένα προσωπικά στοιχεία SOGIESC, θα πρέπει να προσδιορίζεται ως ουσιώδες πραγματικό περιστατικό που αφορά την αίτηση.

Επιπροσθέτως, κατά τον προσδιορισμό των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, λάβετε υπόψη τις **προσωπικές περιστάσεις** του ατόμου που υποβάλλει αίτηση <sup>(55)</sup>. Όταν οι προσωπικές περιστάσεις μπορούν δυνητικά να εντείνουν τον κίνδυνο δίωξης ή σοβαρής βλάβης, πρέπει να προσδιοριστούν και να αναφερθούν ρητά κατά τη διατύπωση του ουσιώδους πραγματικού περιστατικού, ώστε να καταδειχθεί η συνάφειά τους και να αποτελέσουν αντικείμενο αξιολόγησης της αξιοπιστίας.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για λεπτομερέστερη καθοδήγηση σχετικά με τις προσωπικές περιστάσεις κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων, συμβουλευτείτε την έκδοση του ΕΥΑΑ [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 1.2.1. στοιχείο δ) «Consider the applicant's personal circumstances surrounding the material facts» (Λάβετε υπόψη τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος που σχετίζονται με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά).

Τέλος, έχετε υπόψη ότι ενδέχεται να επέλθουν ουσιώδη πραγματικά περιστατικά μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής (κάτι το οποίο μπορεί να καταστήσει τον αιτούντα

<sup>(54)</sup> Να θυμάστε ότι ο προσδιορισμός των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών δεν συνιστά νομική εκτίμηση. Ως εκ τούτου, το κατά πόσον οι διακρίσεις είναι τόσο σοβαρές ώστε να ισοδυναμούν με δίωξη πρέπει να αξιολογηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

<sup>(55)</sup> Άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση)- άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο δ) του ΚΔΑ.

**επιτόπου πρόσφυγα)** <sup>(56)</sup>. Ενδέχεται να προκύψουν νέα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά ακόμη και κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας και/ή της αξιολόγησης της αίτησης ασύλου. Για παράδειγμα, ο αιτών μπορεί να υποβληθεί σε επέμβαση επαναπροσδιορισμού φύλου ή να δημιουργήσει σχέση με άτομο ή άτομα του ίδιου φύλου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου. Ως εκ τούτου, εφόσον η αξιολόγηση δεν έχει ολοκληρωθεί, ενδέχεται να προσδιοριστούν νέα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, να προστεθούν στην αίτηση και να συμπεριληφθούν στην αξιολόγηση.

Στις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, είναι επίσης ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλίζετε ότι όλα τα (δυννητικά) ουσιώδη πραγματικά περιστατικά της αίτησης έχουν διερευνηθεί κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης.

### **β) Διατύπωση ουσιωδών πραγματικών περιστατικών**

Κατά τη **διατύπωση των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών**, είναι σημαντικό να αντικατοπτρίζεται ο τρόπος με τον οποίο σας τα παρουσίασε ο αιτών. Με άλλα λόγια, θα πρέπει να αποτυπώσετε πιστά την κατάσταση ή το γεγονός όπως περιγράφεται από αυτόν.

Σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, δεδομένου ότι το άτομο μπορεί να αισθάνεται και να βιώνει με ποικίλους τρόπους και πολλές διαφοροποιήσεις τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου, την έκφραση φύλου και τα χαρακτηριστικά φύλου. Ως εκ τούτου, ο τρόπος με τον οποίο αυτοπροσδιορίζεται ο αιτών και τα προσωπικά του στοιχεία SOGIESC ενδέχεται να μην εμπίπτουν σε συγκεκριμένες ή «προκαθορισμένες» κατηγορίες. Ο αιτών μπορεί επίσης να μην αυτοπροσδιορίζεται ρητά χρησιμοποιώντας την ορολογία που περιλαμβάνεται στο ακρωνύμιο ΛΟΑΤΚΙ. Αυτό θα πρέπει να αποτυπώνεται στον τρόπο με τον οποίο διατυπώνονται τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά ώστε να καθοριστεί η αναγκαία βάση για την ορθή αξιολόγηση της αξιοπιστίας.

#### **Παράδειγμα**

Ακολουθεί ένα παράδειγμα εσφαλμένης διατύπωσης που δεν αποτυπώνει πιστά τον τρόπο με τον οποίο η αιτούσα παρουσίασε το ουσιώδες πραγματικό περιστατικό και στη συνέχεια η ορθή διατύπωσή του.

#### **Περίληψη των δηλώσεων της αιτούσας**

Μια νεαρή γυναίκα από τη χώρα Χ ανέφερε στον χειριστή της υπόθεσης ότι διατηρεί σεξουαλική σχέση με άλλη γυναίκα. Αυτή είναι η μοναδική σχέση που είχε ποτέ. Σε κανένα σημείο της συνέντευξης η αιτούσα δεν αυτοπροσδιορίστηκε με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό της.

#### **Διατύπωση πραγματικών περιστατικών**

- ☐ Η αιτούσα είναι λεσβία.
- ☒ Η αιτούσα είναι γυναίκα που διατηρεί σεξουαλική σχέση με άλλη γυναίκα.

<sup>(56)</sup> Άρθρο 5 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)· άρθρο 5 του ΚΑΑ.



## 5.2. Αξιολόγηση της αξιοπιστίας

**Διάγραμμα 10. Βασικά στάδια της αξιολόγησης αποδεικτικών στοιχείων: αξιολόγηση της αξιοπιστίας**



Η αξιολόγηση της αξιοπιστίας είναι η διαδικασία **ανάλυσης όλων των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων** με τη χρήση ειδικών κριτηρίων και δεικτών προκειμένου να διαπιστωθεί με εξατομικευμένο, αμερόληπτο και αντικειμενικό τρόπο ποια ουσιώδη πραγματικά περιστατικά μπορούν να γίνουν δεκτά σε μια αίτηση χορήγησης διεθνούς προστασίας. Τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβάνουν κυρίως τις δηλώσεις του αιτούντος, τα αποδεικτικά έγγραφα και τις ΠΧΚ.



### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση της αξιοπιστίας εν γένει, συμβουλευτείτε την έκδοση του ΕΥΑΑ [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 2. «Step 2. Credibility Assessment» (Βήμα 2. Αξιολόγηση της αξιοπιστίας).

### 5.2.1. Αξιολόγηση των δηλώσεων του αιτούντος

Η αξιολόγηση της αξιοπιστίας των δηλώσεων του αιτούντος για υποθέσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC πραγματοποιείται με βάση τους ίδιους **δείκτες αξιοπιστίας** που εφαρμόζονται και για οποιονδήποτε άλλον ισχυρισμό: τον βαθμό λεπτομέρειας και ακρίβειας των δηλώσεων του ατόμου, την εσωτερική συνοχή, τη συνεκτικότητα και την ευλογοφάνεια, καθώς και τη συνέπεια των δηλώσεων αυτών με όλα τα άλλα αποδεικτικά στοιχεία που συνδέονται με το εξεταζόμενο ουσιώδες πραγματικό περιστατικό (εσωτερική αξιοπιστία), όπως επίσης τη συνέπειά τους με τις ΠΧΚ (εξωτερική αξιοπιστία).

Η ευλογοφάνεια μπορεί επίσης να εφαρμόζεται ως κριτήριο, αλλά αυτό θα πρέπει να γίνεται με προσοχή και εντός των ορίων του ορισμού της. Η ευλογοφάνεια αναφέρεται στο τι είναι δυνατόν ή τι μπορεί να γίνει πιστευτό σε σχέση με γενικά αποδεκτές πληροφορίες, όπως οι νόμοι της φυσικής ή η εφικτή εξέλιξη των γεγονότων. Οι ευλογοφανείς εκτιμήσεις δεν θα πρέπει να στηρίζονται σε εικασίες και σε υποκειμενικές κρίσεις ή προκαταλήψεις. Για παράδειγμα, το γεγονός ότι το άτομο που υποβάλλει αίτηση είχε συνάντηση με άτομο του

ίδιου φύλου στο σπίτι της οικογένειάς του δεν μπορεί να θεωρηθεί μη ευλογοφανές αποκλειστικά και μόνο επειδή η συμπεριφορά αυτή φαίνεται παράλογη διότι μπορεί το άτομο να είχε εκτεθεί σε κινδύνους, εάν είχε πιαστεί επ' αυτοφώρω από την οικογένειά του.

Κατά την εφαρμογή των δεικτών αξιοπιστίας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι **ατομικοί και συγκυριακοί παράγοντες** που μπορεί να οδηγήσουν σε στρεβλώσεις, σε σχέση με τον πιθανό τους αντίκτυπο στην ικανότητα του αιτούντος να τεκμηριώσει τους λόγους της αίτησής του. Πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη όσον αφορά την ικανότητα του χειριστή της υπόθεσης να αξιολογήσει την αίτηση με αμερόληπτο και αντικειμενικό τρόπο. Προσέξτε τις υποθέσεις που κάνετε και βεβαιωθείτε ότι δεν διαμορφώνουν τις προσδοκίες σας ως προς την επάρκεια ή την ευλογοφάνεια των στοιχείων που παρέχει ο αιτών. Βλ. επίσης ενότητα [5.2.4. «Παράγοντες στρέβλωσης»](#).



#### Σχετική έκδοση του EUAA

Για λεπτομερέστερη καθοδήγηση, συμβουλευτείτε την έκδοση του EUAA [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 2.2. «Assess the statements of the applicant against credibility indicators» (Αξιολογήστε τις δηλώσεις του αιτούντος βάσει δεικτών αξιοπιστίας).

Ωστόσο, στο πλαίσιο αυτό, οι αιτήσεις ασύλου που βασίζονται σε λόγους SOGIESC μπορούν να εγείρουν ειδικές **προκλήσεις κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας**. Ακολουθούν ορισμένα σημεία που ίσως χρειαστεί να λάβετε υπόψη όταν προβαίνετε σε ανάλυση της αξιοπιστίας.

#### Αυτοπροσδιορισμός

Ο **αυτοπροσδιορισμός** αποτελεί ένδειξη των προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος. Ωστόσο, οι αιτούντες που αυτοπροσδιορίζονται ως ΛΟΑΤΚΙ θα πρέπει —όπως και σε άλλους τύπους αιτήσεων— να τεκμηριώνουν τον ισχυρισμό τους με λεπτομερείς, συνεκτικές και εύλογες δηλώσεις όσον αφορά προσωπικά στοιχεία SOGIESC και άλλα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους <sup>(57)</sup>.

Αντιθέτως, η **έλλειψη αυτοπροσδιορισμού** δεν θα πρέπει να θεωρηθεί απαραίτητα ένδειξη ότι δεν έχουν αποδοθεί ή δεν θα αποδοθούν συγκεκριμένα προσωπικά στοιχεία SOGIESC στον αιτούντα. Ενδέχεται να υπάρχουν διάφοροι λόγοι για τους οποίους το άτομο που υποβάλλει αίτηση δεν έχει φτάσει σε σημείο να αυτοπροσδιορίζεται ή μπορεί να μην αυτοπροσδιορίζεται με τους όρους που χρησιμοποιούνται συνήθως για ποικίλο SOGIESC ή μπορεί να μην αυτοπροσδιορίζεται ως ΛΟΑΤΚΙ άτομο.

#### Διαφορετικές εμπειρίες και ποικίλες προσωπικές περιστάσεις

Για την εξέταση αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, με παρόμοια διάρθρωση όπως αυτή της προσωπικής συνέντευξης (βλ. ενότητα [4.3.1. «Ευέλικτη προσέγγιση»](#)), κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των δηλώσεων του αιτούντος, λάβετε υπόψη σας τις **διαφορετικές εμπειρίες που μπορεί να έχουν και τις ποικίλες προσωπικές περιστάσεις**

<sup>(57)</sup> ΔΕΕ, 2014, [A, B, C](#), ό.π. υποσημείωση 19, σκέψη 49. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του EUAA](#).



όσον αφορά την εξεταζόμενη υπόθεση. Κάθε άτομο αντιλαμβάνεται και βιώνει τα στοιχεία SOGIESC με προσωπικό τρόπο, ο οποίος μπορεί να είναι διαφορετικός για τον καθένα. Γεγονότα ή καταστάσεις που σχετίζονται με τα στοιχεία SOGIESC ενός προσώπου μπορεί να έχουν διαφορετική σημασία για κάθε άτομο και να το επηρεάζουν σε διαφορετικά επίπεδα. Οι αιτούντες με παρόμοιο υπόβαθρο μπορεί να εξακολουθούν να αυτοπροσδιορίζονται με ποικίλους τρόπους, να έχουν διαφορετικές εμπειρίες και η αίτηση και η αφήγησή τους να επικεντρώνονται σε διάφορες διαστάσεις.

Σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, η **ηλικία του ατόμου που υποβάλλει την αίτηση** μπορεί να επηρεάσει τον βαθμό αυτογνωσίας του και την ικανότητά του να εκφράζει σκέψεις και συναισθήματα σχετικά με τα δικά του προσωπικά στοιχεία SOGIESC. Ο τρόπος με τον οποίο το κοινωνικό φύλο και η σεξουαλικότητα συζητούνται —ή δεν συζητούνται— και γίνονται αντιληπτά σε ένα συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο αναμένεται να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο ένα άτομο αντιλαμβάνεται τη δική του σεξουαλικότητα ή ταυτότητα φύλου. Επιπλέον, μην κάνετε υποθέσεις σχετικά με την ηλικία κατά την οποία ένα άτομο θα πρέπει ή δεν θα πρέπει να έχει ερωτικές ή σεξουαλικές σχέσεις, να έχει συνειδητοποιήσει προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή να τα έχει αποκαλύψει. Μολονότι η εφηβεία είναι η περίοδος της ζωής που (σε πολλούς πολιτισμούς) θεωρείται συνήθως ότι συνδέεται με την ανακάλυψη και την αφύπνιση της σεξουαλικότητας και της ταυτότητας, οι σχετικές διαδικασίες και εξελίξεις μπορούν να πραγματοποιηθούν σε μικρότερη αλλά και σε μεγαλύτερη ηλικία. Οι αιτούντες μεγαλύτερης ηλικίας ενδέχεται επίσης να δυσκολεύονται να αποκαλύψουν προσωπικά στοιχεία SOGIESC, για παράδειγμα λόγω της μεγαλύτερης έκθεσης σε διακρίσεις, στιγματισμό κ.λπ. Τα άτομα που συνειδητοποιούν/αποδέχονται προσωπικά στοιχεία SOGIESC σε μεγαλύτερη ηλικία μπορεί επίσης να φοβούνται ότι δεν θα θεωρηθούν αξιόπιστα. Λάβετε υπόψη τα παραπάνω όταν προβαίνετε σε αξιολόγηση της αξιοπιστίας.

Τα **ουσιώδη πραγματικά περιστατικά** που προσδιορίζετε, και για τα οποία θα διενεργήσετε ανάλυση αξιοπιστίας, θα διαφέρουν για διαφορετικές υποθέσεις. Μπορεί να υποθέσετε ότι μια ορισμένη διάσταση είναι σχετική με την εξεταζόμενη υπόθεση με βάση το προφίλ του αιτούντος που έχετε ενώπιον σας. Ωστόσο, εάν δεν είναι σχετική με την υπόθεση του ατόμου που υποβάλλει την αίτηση και δεν προβάλλεται από εκείνο για να τεκμηριώσει την αίτησή του, δεν αποτελεί από μόνη της αρνητικό δείκτη αξιοπιστίας. Για παράδειγμα, εάν ένας ομοφυλόφιλος αιτών δηλώσει ότι δεν είχε ποτέ ομοφυλοφιλική σχέση, η μαρτυρία του αυτή δεν αποτελεί καθαυτή αρνητικό δείκτη αξιοπιστίας όσον αφορά τον σεξουαλικό προσανατολισμό του. Για να αξιολογήσετε την αξιοπιστία ως προς το γεγονός ότι είναι ομοφυλόφιλος, θα πρέπει να αναλύσετε άλλες συναφείς δηλώσεις με βάση τα συνήθη κριτήρια αξιοπιστίας ως προς την εσωτερική και εξωτερική αξιοπιστία και την ευλογοφάνεια, κατά περίπτωση. Για να εντοπίσετε τις σχετικές δηλώσεις που αφορούν ένα ουσιώδες πραγματικό περιστατικό, ανατρέξτε στις διαστάσεις που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, όπως η ανακάλυψη ή η αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις πιθανές συναφείς διαστάσεις, βλ. ενότητα [4.3.2. «Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν»](#).

### **Εξατομικευμένη και ευαίσθητη προσέγγιση της αξιολόγησης της αξιοπιστίας**

Όπως έχει ήδη επισημανθεί, για την τεκμηρίωση της αίτησης ασύλου που βασίζεται σε λόγους SOGIESC, ζητείται συχνά από τον αιτούντα να αποκαλύψει και να συζητήσει ορισμένες από τις άκρως προσωπικές ιδιωτικές εμπειρίες του. Λάβετέ το υπόψη σας κατά τη

διενέργεια της αξιολόγησης αξιοπιστίας και κατά την εφαρμογή δεικτών αξιοπιστίας. Σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί ότι η αξιολόγηση της αξιοπιστίας πρέπει **«να είναι εξατομικευμένη και να προσεγγίζεται με ευαισθησία»** <sup>(58)</sup>.

### Καθυστερημένη αποκάλυψη

Η καθυστερημένη αποκάλυψη σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC δεν θα πρέπει από μόνη της να επηρεάζει αρνητικά τα πορίσματα σχετικά με την αξιοπιστία της δήλωσης του αιτούντος όσον αφορά τον σεξουαλικό προσανατολισμό του.



#### ΔΕΕ, 2014, Α, Β, C <sup>(59)</sup>

*[...] λαμβανομένου υπόψη του ευαίσθητου χαρακτήρα των ζητημάτων που αφορούν την προσωπική σφαίρα ενός προσώπου και, ειδικότερα, τη σεξουαλικότητά του, δεν μπορεί να κριθεί αναξιόπιστη η δήλωση του προσώπου αυτού σχετικά με τον γενετήσιο προσανατολισμό του αποκλειστικά και μόνο λόγω του γεγονότος ότι, εξαιτίας της διστακτικότητάς του να αποκαλύψει προσωπικές πτυχές της ζωής του, δεν δήλωσε εξ αρχής την ομοφυλοφιλία του.*

Ο ΚΑΑ καλύπτει επίσης το ζήτημα της καθυστερημένης αποκάλυψης του σεξουαλικού προσανατολισμού του αιτούντος και τα σχετικά συμπεράσματα για την αξιοπιστία.



#### Αιτιολογική σκέψη 28 του ΚΑΑ

*Η αποφαινόμενη αρχή δεν θα πρέπει να συνάγει ότι ο αιτών στερείται αξιοπιστίας απλώς και μόνο επειδή δεν ανέφερε τον δεδηλωμένο γενετήσιο προσανατολισμό του την πρώτη φορά που του ζητήθηκε να περιγράψει τους λόγους για την δίωξη που υπέστη, εκτός και αν είναι πασιφανές ότι ο αιτών επιθυμεί απλά να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εφαρμογή της απόφασης για την επιστροφή του.*

Οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ που δεν ανταποκρίνονται στα σισ-κανονικά ή ετεροκανονικά πρότυπα των κοινωνιών τους βιώνουν συχνά μακροχρόνια περιθωριοποίηση, διακρίσεις, στιγματισμό, βία ή ζουν υπό τον διαρκή φόβο ότι θα «αποκαλυφθούν» ή καταπιέζουν συνεχώς ορισμένα κομμάτια της ταυτότητάς τους.

### Η συνειδητοποίηση και η ανακάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος

Ο τρόπος με τον οποίο ένας αιτών βίωσε τη συνειδητοποίηση ή την ανακάλυψη προσωπικών στοιχείων SOGIESC μπορεί να διαφέρει από την εμπειρία κάποιου άλλου ατόμου, ακόμη και αν έχουν παρόμοιο υπόβαθρο (βλ. ενότητα [4.3.2. «Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν»](#)). Η απουσία εσωτερικής πάλης ή η αδυναμία να προσδιορίσει μια

<sup>(58)</sup> UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9](#), 2012, ό.π. υποσημείωση [33](#), παράγραφος 62.

<sup>(59)</sup> ΔΕΕ, 2014, [Α, Β, C](#), ό.π. υποσημείωση [19](#), σκέψη 69. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΔΑ](#).





συγκεκριμένη στιγμή ή κατάσταση κατά την οποία συνειδητοποίησε προσωπικά στοιχεία SOGIESC δεν αποτελούν ένδειξη αναξιοπιστίας.

### **Γνώση της κατάστασης άλλων ατόμων με ίδια στοιχεία SOGIESC, των νομικών διατάξεων και των δικτύων υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ**

Το επίπεδο γνώσεων των αιτούντων σχετικά με την κατάσταση των ατόμων με ίδια (ή άλλα διαφορετικά) προσωπικά στοιχεία SOGIESC, τις σχετικές νομικές διατάξεις και τα υφιστάμενα δίκτυα υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να διαφέρει. Για να καθορίσετε το επίπεδο των πληροφοριών που θα μπορούσατε να αναμένετε, λάβετε υπόψη τις ιδιαιτερότητες της εκάστοτε υπόθεσης. Για παράδειγμα, ορισμένοι αιτούντες μπορεί να έχουν γνώση της κατάστασης των ατόμων με ποικίλο SOGIESC μόνο στην κοινότητά τους, ενώ άλλοι μπορεί επίσης να έχουν γνώση της κατάστασης σε επίπεδο χώρας. Σε άλλο παράδειγμα, τα άτομα που υποβάλλουν αίτηση τα οποία είναι ακτιβιστές ΛΟΑΤΚΙ θα έχουν πιθανώς περισσότερες γνώσεις από εκείνα τα άτομα που δεν έχουν απευθυνθεί ποτέ σε οργάνωση ΛΟΑΤΚΙ. Οι προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος, όπως το μορφωτικό του επίπεδο, ενδέχεται επίσης να έχουν αντίκτυπο στις γνώσεις του και στην κατανόηση των προαναφερθέντων στοιχείων.

Η έλλειψη ή η περιορισμένη εξοικείωση ή συμμετοχή του αιτούντος σε δίκτυα ή ομάδες ΛΟΑΤΚΙ ή γνώση των (ποινικών) νομικών διατάξεων δεν θα πρέπει απαραίτητα να θεωρείται αρνητικός δείκτης αξιοπιστίας, εκτός εάν λόγω του προφίλ και της πείρας του ατόμου θεωρείται εύλογο ότι θα έχει ένα συγκεκριμένο επίπεδο γνώσεων για διάφορα θέματα (π.χ. πεπειραμένος ακτιβιστής / πεπειραμένη ακτιβίστρια ΛΟΑΤΚΙ με υψηλή μόρφωση που συμπεριλαμβάνει αυτό το χαρακτηριστικό στα στοιχεία της αίτησής του). Θα πρέπει να αξιολογήσετε τις δηλώσεις του αιτούντος βάσει των δεικτών αξιοπιστίας.

### **Σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου**

Τα άτομα που υποβάλλουν αίτηση τα οποία είναι ομοφυλόφιλοι ή λεσβίες μπορεί να διατηρούν (ή να διατηρούσαν) σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου. Αυτό μπορεί να ισχύει για διάφορους λόγους (βλ. περισσότερα στην ενότητα [4.3.2. «Διαστάσεις που ενδέχεται να είναι σκόπιμο να διερευνηθούν»](#)). Η ύπαρξη σχέσης, γάμου ή γάμων ή η απόκτηση παιδιών με άτομο ή άτομα διαφορετικού φύλου, ενώ ένα άτομο είναι λεσβία ή ομοφυλόφιλος δεν θα πρέπει να θεωρείται ότι αυτή καθαυτή συνιστά ασυνέπεια. Ωστόσο, οι μαρτυρίες που αφορούν τις εν λόγω σχέσεις είναι συνήθως σημαντικές όσον αφορά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας και θα πρέπει να εξετάζονται υπό το πρίσμα των δηλώσεων σχετικά με τον σεξουαλικό προσανατολισμό. Ως εκ τούτου, μπορεί να χρειαστεί να εξετάσετε αν τυχόν υπάρχουν ασυνέπειες ή ανακολουθίες στις δηλώσεις του αιτούντος ως προς αυτά τα θέματα και τα σχετικά ουσιαστικά πραγματικά περιστατικά.

### **Λεπτομερείς δηλώσεις σχετικά με σεξουαλικές δραστηριότητες και πρακτικές**

Οι λεπτομερείς δηλώσεις σχετικά με σεξουαλικές δραστηριότητες και πρακτικές δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας. Το ίδιο το άτομο που υποβάλλει την αίτηση μπορεί να εστιάζει περισσότερο ή αποκλειστικά στις σεξουαλικές πτυχές των σχέσεών του ή στη σεξουαλική διάσταση των προσωπικών του στοιχείων SOGIESC, ή να εστιάζει περισσότερο ή αποκλειστικά στη συναισθηματική διάσταση. Σε κάθε περίπτωση, η επεξήγηση των λόγων για τους οποίους δεν ενδιαφέρεται για τη μία ή την άλλη διάσταση, των λόγων και του τρόπου με τον οποίο οι σεξουαλικές πρακτικές ή τα

συναισθήματα έχουν σημασία για εκείνο, αν ίσχυε κάτι διαφορετικό στο παρελθόν και ποιο είναι το όραμά του για το μέλλον όσον αφορά τις σχέσεις, μπορεί να έχει σημασία για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας.

### **Άσκηση θρησκείας**

Οι θρησκείες ή οι θρησκευτικές αρχές ενδέχεται να υιοθετήσουν μια θέση σχετικά με συγκεκριμένα στοιχεία SOGIESC. Μπορείτε να συγκεντρώσετε πληροφορίες σχετικά με αυτό το θέμα μέσω των ΠΧΚ. Να έχετε επίγνωση των δικών σας εικασιών σχετικά με την αντίστοιχη θρησκεία, τα διδάγματα και τους κανόνες της όσον αφορά το ποικίλο SOGIESC.

Επισημαίνεται ότι εάν ο αιτών δηλώσει ότι πιστεύει ή ασπάζεται μια θρησκεία η οποία γενικά δεν υποστηρίζει ή δεν ανέχεται τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του εν λόγω ατόμου, αυτό δεν θα πρέπει από μόνο του να θεωρηθεί ανακολουθία. Θα πρέπει να εξετάσετε αν υπάρχουν τυχόν ασυνέπειες ή ανακολουθίες στην αφήγηση του αιτούντος ως προς τα σχετικά ουσιαστικά πραγματικά περιστατικά, λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές αρχές της ανάλυσης της αξιοπιστίας.

Να λάβετε επίσης υπόψη σας ότι η επίσημη θέση που έχει μια θρησκεία απέναντι σε ορισμένα στοιχεία SOGIESC μπορεί να μην είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται (πλήρως) στην πράξη από μια συγκεκριμένη κοινότητα. Θα πρέπει να αξιολογήσετε τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με το θέμα ανάλογα με τη συνάφειά τους με την εκάστοτε υπόθεση.

### **Ικανότητα έκφρασης σκέψεων και συναισθημάτων**

Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης της αξιοπιστίας, λάβετε υπόψη σας ότι ορισμένοι αιτούντες μπορεί να αισθάνονται πιο άνετα και να είναι περισσότερο σε θέση να εξιστορήσουν τις εμπειρίες τους, καθώς και να εκφράσουν σκέψεις και συναισθήματα σχετικά με άκρως ευαίσθητα και προσωπικά θέματα από άλλους αιτούντες. Κατά τον προσδιορισμό του βαθμού λεπτομέρειας, σαφήνειας, συνέπειας και βάθους που θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται από τις δηλώσεις του αιτούντος, είναι σημαντικό να γνωρίζετε τις προσωπικές και συγκυριακές περιστάσεις του και άλλους παράγοντες που μπορούν να καθορίσουν αν υπάρχει στρέβλωση. (Βλ. ενότητα [5.2.4. «Παράγοντες στρέβλωσης»](#) και ενότητα [1.2. «Ο αντίκτυπος του πολιτιστικού, κοινωνικού και γλωσσικού υπόβαθρου»](#)). Επισημαίνεται ότι κατά την εξέταση των προσωπικών και συγκυριακών περιστάσεων του αιτούντος, παράγοντες όπως το μορφωτικό επίπεδο και/ή η κοινωνική θέση δεν είναι κατ' ανάγκη ενδεικτικοί της ικανότητας του να μιλά για (ερωτικά) αισθήματα και συναισθήματα. Για παράδειγμα, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι κάθε άτομο που έχει ακαδημαϊκό υπόβαθρο εκφράζει ικανοποιητικά τα συναισθήματά του.

## **5.2.2. Αξιολόγηση αποδεικτικών εγγράφων**

Η κύρια πηγή αποδεικτικών στοιχείων σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC είναι οι δηλώσεις του αιτούντος (βλ. περισσότερα στην ενότητα [5.2.1. «Αξιολόγηση των δηλώσεων του αιτούντος»](#)). Ωστόσο, ο αιτών μπορεί να προσκομίσει αποδεικτικά έγγραφα, όπως φωτογραφίες, κάρτες μέλους οργανώσεων υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ ή γραπτές δηλώσεις τρίτων.

Όλα τα αποδεικτικά έγγραφα που προσκομίζονται θα πρέπει να αξιολογούνται ως προς την **αποδεικτική αξία** τους, δηλαδή σε ποιον βαθμό τα συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία είναι



ικανά να στηρίξουν τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά με τα οποία σχετίζονται, βάσει συνόλου κριτηρίων. Επισημαίνεται ότι, σε κάθε περίπτωση, ένα αποδεικτικό έγγραφο, από μόνο του, δεν θα είναι καθοριστικό όσον αφορά την αξιοπιστία ενός ουσιώδους πραγματικού περιστατικού, αλλά θα πρέπει να αναλύεται σε σχέση με τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένων των δηλώσεων του αιτούντος και των ΠΧΚ).

Μπορείτε να καταλήξετε σε πορίσματα σχετικά με την αποδεικτική αξία των αποδεικτικών εγγράφων αξιολογώντας διάφορα στοιχεία του εκάστοτε εγγράφου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- η **συνάφεια** (κατά πόσον και πόσο έντονα σχετίζεται με ένα ουσιώδες πραγματικό περιστατικό)·
- η **ύπαρξη** (το ενδεχόμενο έκδοσης του εγγράφου από τον δηλωθέντα συντάκτη)·
- το **περιεχόμενο** (π.χ. αντιφάσεις στο έγγραφο, αντιφάσεις με τις δηλώσεις του αιτούντος, ακρίβεια, κάλυψη σημαντικών ή περιφερειακών στοιχείων, πηγή)·
- η **φύση** (π.χ. πρωτότυπο/αντίγραφο, κατάσταση)·
- ο **συντάκτης** (π.χ. ποιος, με ποια ιδιότητα, αντικειμενικότητα)·
- ο **τύπος** (π.χ. τυπικά στοιχεία και τρόπος με τον οποίο έχουν δομηθεί).



#### Σχετική έκδοση του EUAA

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση εγγράφων και άλλων αποδεικτικών στοιχείων, συμβουλευτείτε την έκδοση του EUAA [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 2.1. «Assess documentary and other evidence» (Αξιολογήστε έγγραφα και άλλα αποδεικτικά στοιχεία).

Οι επόμενες παράγραφοι επικεντρώνονται σε ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση εγγράφων και άλλων αποδεικτικών στοιχείων τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC.

#### α) Μαρτυρίες τρίτων

Ορισμένες φορές τρίτοι, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται μέλη της οικογένειας, σύντροφοι, ομάδες συμφερόντων, μάρτυρες, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και επαγγελματίες, όπως οι κοινωνικοί λειτουργοί, ενδέχεται να υποβάλουν δηλώσεις για τη στήριξη της αίτησης που υποβάλλει ο αιτών. Όπως ισχύει και με τις δηλώσεις του ίδιου του ατόμου που υποβάλει την αίτηση (και με όλα τα άλλα αποδεικτικά στοιχεία που σχετίζονται με τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά), οι δηλώσεις τρίτων πρέπει να λαμβάνονται ρητά και δεόντως υπόψη. Το συμπέρασμα πρέπει να συνάγεται με βάση την αποδεικτική αξία καθενός από αυτά τα έγγραφα με βάση τα προαναφερθέντα κριτήρια.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εξεταστεί **με ποια ιδιότητα** ο συντάκτης παρέχει τη μαρτυρία του και να αξιολογηθεί η αντικειμενικότητά του. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να εξετάζονται στοιχεία που αφορούν τον συντάκτη της δήλωσης τρίτου, το κίνητρο ή τα κίνητρα έκδοσης της δήλωσης και το περιεχόμενο του εγγράφου. Συναφείς από αυτή την άποψη μπορεί να είναι οι παράμετροι που αναφέρονται στη συνέχεια.

- Οι δηλώσεις (θετικές ή αρνητικές) από **άγνωστες ή ανώνυμες πηγές** θα έχουν κατά κανόνα περιορισμένη βαρύτητα, διότι δεν μπορεί να διαπιστωθεί ο συντάκτης τους (και συνεπώς η αξιοπιστία, η αντικειμενικότητα, τα κίνητρά τους κ.λπ.).
- Θα πρέπει να δίνεται μεγαλύτερη βαρύτητα στις μαρτυρίες που παρέχουν **πληροφορίες «από πρώτο χέρι»** από τις δηλώσεις που βασίζονται σε πληροφορίες «από δεύτερο χέρι».

Για παράδειγμα, εάν μέλος μιας ομάδας υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ δηλώσει ότι έχει δει τον αιτούντα να παρακολουθεί διάφορες εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από την εν λόγω ομάδα υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ, μια τέτοια μαρτυρία θα έχει γενικά μεγαλύτερη βαρύτητα από ό,τι εάν κάποιος δηλώσει ότι άκουσε (από τον ίδιο τον αιτούντα ή κάποιον άλλον) ότι το άτομο αυτό συμμετείχε στις εκδηλώσεις. Σε κάθε περίπτωση, τα αποδεικτικά στοιχεία δεν θα έχουν καθοριστική βαρύτητα και θα πρέπει να αναλύονται συνδυαστικά με όλα τα άλλα διαθέσιμα και συναφή αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να συνδεθούν με ένα ουσιώδες πραγματικό περιστατικό.

- Οι δηλώσεις τρίτων που **αποτελούν απλώς έκφραση υποστήριξης ή ισχυρισμό σχετικά με τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος**, χωρίς καμία πραγματική πληροφορία, θα έχουν γενικά ελάχιστη έως μηδενική βαρύτητα.

Ωστόσο, εάν οι μαρτυρίες περιλαμβάνουν πρόσθετα ή νέα πραγματικά στοιχεία, αυτά θα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω και να αξιολογηθούν σε συνδυασμό με τις δηλώσεις του αιτούντος.

Οι δηλώσεις τρίτων, ακόμη και αν είναι εκτενείς και προέρχονται από αξιόπιστη και ανεξάρτητη πηγή, δεν απαλλάσσουν τον αιτούντα από το καθήκον να τεκμηριώσει τους λόγους της αίτησής του με (προφορικές) δηλώσεις.

## β) Περιεχόμενο των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Έχετε υπόψη ότι το περιεχόμενο που συγκεντρώνετε εσείς ή προβάλλει ο αιτών στα **μέσα κοινωνικής δικτύωσης** ενέχει ιδιαίτερες προκλήσεις. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να περιλαμβάνονται πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης, εφαρμογές διαδικτυακών γνωριμιών, ιστολόγια και πλατφόρμες διαμοιρασμού βίντεο. Το περιεχόμενο που διατίθεται στους λογαριασμούς των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δεν αναπτύσσεται συνήθως με βάση τις ίδιες αρχές αυστηρής έρευνας και δημοσιογραφικής δεοντολογίας όπως ισχύει για άλλες πηγές. Το εν λόγω περιεχόμενο παράγεται επίσης συνήθως από τους χρήστες. Λάβετε υπόψη ότι η ταυτότητα του συντάκτη της ανάρτησης και οι ιδιωτικοί λογαριασμοί κοινωνικής δικτύωσης μπορούν εύκολα να κλαπούν. Οι πληροφορίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να υφίστανται ταχείες τροποποιήσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά το περιεχόμενο και τις ρυθμίσεις απορρήτου, δηλαδή ανεξαρτήτως του αν είναι δημόσιες ή ιδιωτικές.

Να έχετε υπόψη ότι οι αιτούντες μπορεί να αποκρύπτουν ή να μην αποκαλύπτουν προσωπικά στοιχεία SOGIESC στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή μπορεί να χρησιμοποιούν προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ακόμη και για να παρουσιάσουν SOGIESC που ανταποκρίνονται στα κοινωνικά πρότυπα. Συνεπώς, σε σύγκριση με άλλες πηγές, υπάρχει ενδεχομένως μεγαλύτερος κίνδυνος να έχουν ανακριβείς, μεροληπτικό, ηθελημένα παραπλανητικό ή ύποπτο περιεχόμενο. Λάβετε υπόψη το στοιχείο αυτό όταν αξιολογείτε την αποδεικτική αξία του εν λόγω υλικού και όταν το χρησιμοποιείτε κατά τη διενέργεια αξιολόγησης της αξιοπιστίας. Όπως και σε όλες τις περιπτώσεις, εάν προκύψουν τυχόν



ανακολουθίες μεταξύ των πληροφοριών που συγκεντρώνονται από μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή από έρευνα σε ανοικτές πηγές, πρέπει να δοθεί στον αιτούντα η ευκαιρία να αποσαφηνίσει τα λεγόμενά του.



#### Σχετική έκδοση του EUAA

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 2.1.4. στοιχείο γ) «Content gathered through social media» (Περιεχόμενο που συγκεντρώνεται από μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

### γ) Ιατρικές γνωματεύσεις

Όπως προαναφέρθηκε στην ενότητα [5.1.1. στοιχείο β\) «Συλλογή εγγράφων και άλλων ειδών αποδεικτικών στοιχείων»](#), οι αιτούντες μπορούν να υποβάλουν ιατρικές γνωματεύσεις που επιβεβαιώνουν ότι έχουν υποβληθεί σε θεραπείες ή ιατρικές επεμβάσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, οι χειρουργικές επεμβάσεις επαναπροσδιορισμού φύλου.

Οι εν λόγω ιατρικές γνωματεύσεις μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών με τα οποία συνδέονται στο πλαίσιο της εξεταζόμενης υπόθεσης. (Βλ. ενότητα [5.1.2. στοιχείο α\) «Προσδιορισμός ουσιωδών πραγματικών περιστατικών»](#)). Το ουσιώδες πραγματικό περιστατικό με το οποίο μπορούν να συνδεθούν αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία θα διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο αυτοπροσδιορίζεται ο αιτών ή ανάλογα με τη δήλωση για τη στήριξη της οποίας προσκόμισε τα εν λόγω έγγραφα. Για παράδειγμα, σε μια υπόθεση στην οποία ο αιτών ισχυρίζεται ότι είναι ομοφυλόφιλος και ότι εξαναγκάστηκε να υποβληθεί σε «διορθωτική» χειρουργική επέμβαση, κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας ως προς το γεγονός ότι υποβλήθηκε σε τέτοια επέμβαση, θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη μια ιατρική γνωμάτευση στην οποία επιβεβαιώνεται ότι πραγματοποιήθηκε χειρουργική επέμβαση επαναπροσδιορισμού φύλου. Σε άλλη υπόθεση, ο ισχυρισμός της αιτούσας ότι είναι τρανς γυναίκα θα μπορούσε να υποστηριχθεί από ιατρική γνωμάτευση στην οποία επιβεβαιώνεται ότι πραγματοποιήθηκε χειρουργική επέμβαση επαναπροσδιορισμού φύλου. Μην ξεχνάτε ότι οι ιατρικές εξετάσεις ή τα αποτελέσματα εξετάσεων που αποσκοπούν στην εξακρίβωση του σεξουαλικού προσανατολισμού ενός ατόμου, συμπεριλαμβανομένων των ψυχολογικών αξιολογήσεων, δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να αξιολογηθεί η αξιοπιστία του σεξουαλικού προσανατολισμού του <sup>(60)</sup>.

Λάβετε υπόψη ότι τα τρανς άτομα που υποβάλλουν αίτηση ενδέχεται να μην έχουν (ξεκινήσει ή) υποβληθεί σε θεραπεία ή διαδικασία επαναπροσδιορισμού του φύλου τους. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε προσωπική επιλογή ή σε άλλους λόγους. Συνεπώς, στην περίπτωση αυτή μπορεί να μην προσκομίσουν ιατρικές γνωματεύσεις. Το γεγονός αυτό δεν πρέπει να θεωρηθεί αρνητικός δείκτης αξιοπιστίας όσον αφορά την ταυτότητα φύλου τους.

<sup>(60)</sup> ΔΕΕ, 2014, [Α, Β, C](#), ό.π. υποσημείωση 19, σκέψεις 59-66· ΔΕΕ, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2018, [F κατά Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal \(πρώην Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal\)](#), C-473/16, ECLI:EU:C:2018:36.

## δ) Έλλειψη αποδεικτικών εγγράφων

Γενικά, η **έλλειψη αποδεικτικών εγγράφων** σχετικά με τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC ενός ατόμου δεν θα πρέπει κατ' ανάγκη να οδηγεί σε αρνητικά πορίσματα όσον αφορά την αξιοπιστία <sup>(61)</sup>. Όπως αναφέρθηκε στην αρχή αυτού του κεφαλαίου, κατά τη διαδικασία ασύλου οι αιτούντες δεν είναι συχνά σε θέση να προσκομίσουν πολλά άλλα αποδεικτικά στοιχεία, πέραν των δηλώσεών τους, για να τεκμηριώσουν τους λόγους της αίτησής τους. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC.

Ωστόσο, ο χειριστής της υπόθεσης θα πρέπει να εξετάσει αν ο αιτών έχει εκπληρώσει το καθήκον του να τεκμηριώσει τους λόγους της αίτησής του. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ενότητα [5.1.1. «Συλλογή αποδεικτικών στοιχείων»](#).

### 5.2.3. Αξιολόγηση των ΠΧΚ

Παρόλο που οι ΠΧΚ έχουν συχνά καίρια σημασία για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ουσιαστών πραγματικών περιστατικών μιας αίτησης διεθνούς προστασίας, ο βαθμός στον οποίο μπορούν να στηρίξουν την αξιολόγηση μιας επιμέρους υπόθεσης εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, μεταξύ άλλων από τον βαθμό στον οποίο η αίτηση βασίζεται σε προσωπικές περιστάσεις και γεγονότα που σχετίζονται αυστηρά με τη σφαίρα της προσωπικής ζωής ή το πόσο επαρκώς τεκμηριωμένες είναι οι πληροφορίες για ένα συγκεκριμένο θέμα σε μια συγκεκριμένη χώρα καταγωγής. Οι περιορισμοί ή οι δυσκολίες αναφοράς στη χώρα καταγωγής ενδέχεται να **περιορίζουν τη διαθεσιμότητα** πληροφοριών σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα και, επομένως, θα πρέπει αυτό να λαμβάνεται πάντοτε υπόψη.

Σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, επισημαίνεται ότι η περιθωριοποίηση των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων στις χώρες καταγωγής μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την **ελλιπή αναφορά περιστατικών**, όπως αναλύεται στην ενότητα [4.1. «Προετοιμασία της συνέντευξης»](#). Ο βαθμός στον οποίο διεθνείς και άλλες οργανώσεις και ομάδες είναι σε θέση να παρακολουθούν και να καταγράφουν τα περιστατικά κακοποίησης κατά των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων εξακολουθεί να είναι περιορισμένος σε πολλές χώρες. Κατά συνέπεια, οι ΠΧΚ μπορεί να μην είναι καθόλου διαθέσιμες ή μπορεί να έχουν περιορισμένη εμβέλεια, για παράδειγμα εάν παρουσιάζουν την κατάσταση ορισμένων μόνο ομάδων που εντάσσονται στις ομάδες ΛΟΑΤΚΙ ή ορισμένων περιοχών της χώρας (συνήθως της πρωτεύουσας), αλλά όχι άλλων.

Ως εκ τούτου, για τους σκοπούς της αξιολόγησης της αξιοπιστίας, είναι σημαντικό να έχετε υπόψη ότι η **έλλειψη ΠΧΚ** δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι τα αναφερόμενα από τον αιτούντα γεγονότα ή ζητήματα δεν συνέβησαν ή δεν συμβαίνουν, ή ότι τα αναφερόμενα πρόσωπα δεν υπήρξαν ή δεν υπάρχουν. Επομένως, η έλλειψη ΠΧΚ δεν θα πρέπει καθαυτή να οδηγεί σε αρνητικά πορίσματα όσον αφορά την αξιοπιστία ή να θεωρείται κατ' ανάγκη αρνητικός δείκτης αξιοπιστίας. Πριν να καταλήξετε σε οποιοδήποτε συμπέρασμα, θα πρέπει να σκεφτείτε πόσο πιθανό είναι να υπάρχουν διαθέσιμες σχετικές ΠΧΚ για τα στοιχεία για τα οποία ερευνάτε.

<sup>(61)</sup> Άρθρο 4 παράγραφος 5 της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση): άρθρο 4 παράγραφος 5 του ΚΑΑ.



### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για γενικές πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των ΠΧΚ, συμβουλευτείτε την έκδοση της EASO [Practical guide on the use of country of origin information by case officers for the examination of asylum applications](#) (Πρακτικός οδηγός για τη χρήση πληροφοριών της χώρας καταγωγής από τους υπευθύνους χειρισμού υποθέσεων κατά την εξέταση αιτήσεων χορήγησης ασύλου), Δεκέμβριος 2020.

## 5.2.4. Παράγοντες στρέβλωσης

Ως χειριστής υποθέσεων, πρέπει να γνωρίζετε ότι διάφοροι παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν την ικανότητα του αιτούντος να προβαίνει σε δηλώσεις ή τον τρόπο με τον οποίο το κάνει. Ορισμένοι παράγοντες μπορούν επίσης να επηρεάσουν τον τρόπο με τον οποίο εσείς, ως χειριστής, παράγετε, λαμβάνετε και ερμηνεύετε τα μηνύματα.

**Οι παράγοντες στρέβλωσης** μπορούν να σχετίζονται με το ίδιο το **άτομο που υποβάλλει αίτηση**, με τη **διαδικασία της διερμηνείας και της συνέντευξης**, καθώς και με εσάς, **τον χειριστή της υπόθεσης**. Παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε στρεβλώσεις θα υπάρχουν πάντα και δεν είναι δυνατόν να αποφευχθούν εντελώς. Παρ' όλα αυτά, είναι απαραίτητο να τους λαμβάνετε υπόψη κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων, ώστε να είστε σε θέση να ελαχιστοποιήσετε τις επιπτώσεις τους στην έκβαση της διαδικασίας <sup>(62)</sup>.

Πολλοί παράγοντες στρέβλωσης μπορούν να ισχύουν ταυτόχρονα και να είναι αλληλένδετοι. Για τις περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες στρέβλωσης που είναι ιδιαίτερα σημαντικοί. Περιλαμβάνουν το κοινωνικό, πολιτιστικό και γλωσσικό υπόβαθρο (βλ. ενότητα [1.2. «Ο αντίκτυπος του πολιτιστικού, κοινωνικού και γλωσσικού υποβάθρου»](#)), την ντροπή, τη δυσπιστία και τον φόβο του αιτούντος (βλ. ενότητα [1.3. «Ο αντίκτυπος του στιγματισμού, της ντροπής, της δυσπιστίας και του φόβου»](#)), στερεότυπα, υποθέσεις και προκαταλήψεις (βλ. ενότητα [1.4. «Ο αντίκτυπος των στερεοτύπων, των υποθέσεων και των προκαταλήψεων»](#)).

Ως χειριστής υποθέσεων, πρέπει επίσης να γνωρίζετε ότι το γεγονός ότι έχετε ακούσει και διαβάσει συχνά ιστορίες με παρόμοια στοιχεία αφήγησης μπορεί να σας προκαλέσει «**κόπωση αξιοπιστίας**» ή να σας κάνει να υιοθετήσετε μια πιο «**άκαμπτη**» στάση κατά τον χειρισμό υποθέσεων. Το αποτέλεσμα θα είναι να έχετε μάλλον την τάση να αποφεύγετε να εμβαθύνετε στις δηλώσεις κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, προκειμένου να αποφύγετε να ακούσετε για άλλη μια φορά διηγήσεις για τραυματικές εμπειρίες. Μπορεί επίσης να αυξήσετε υπερβολικά το όριο που εφαρμόζετε για την αξιοπιστία. Αντ' αυτού, θα πρέπει να αναλύετε κάθε υπόθεση χωριστά με βάση τα δικά της χαρακτηριστικά, χωρίς προκαταλήψεις.

<sup>(62)</sup> Άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο α) και άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 13 παράγραφος 7 στοιχείο α) και άρθρο 34 παράγραφος 2 του ΚΔΑ.



### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για να μάθετε περισσότερα σχετικά με τους παράγοντες στρέβλωσης, συμβουλευτείτε την έκδοση του ΕΥΑΑ [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 2.3. «Consider individual and circumstantial factors that may lead to distortions» (Λάβετε υπόψη ατομικούς και συγκυριακούς παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε στρεβλώσεις).



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Συχνά, τα μόνα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία θα είναι οι δηλώσεις του αιτούντος.
- Ορισμένοι τύποι εγγράφων δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, όπως είναι οι ιατρικές εξετάσεις ή τα αποτελέσματα εξετάσεων —συμπεριλαμβανομένων των ψυχολογικών αξιολογήσεων— που αποσκοπούν στην εξακρίβωση του σεξουαλικού προσανατολισμού ενός ατόμου, καθώς και αποδεικτικά στοιχεία ερωτικών συννευρέσεων ή γυμνού με τη μορφή φωτογραφιών και βιντεοσκοπημένων λήψεων.
- Κατά τον προσδιορισμό των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, μην παραβλέπετε τα σχετικά στοιχεία, να λαμβάνετε υπόψη τις προσωπικές περιστάσεις του ατόμου, να θυμάστε ότι η αντιμετώπιση του αιτούντος ως ατόμου με συγκεκριμένα προσωπικά στοιχεία SOGIESC θα αποτελούσε σχετικό ουσιώδες πραγματικό περιστατικό και να εξετάζετε τα πραγματικά περιστατικά που ανέκυψαν επιτόπου.
- Κατά τη διατύπωση των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών, να αποτυπώσετε πιστά την κατάσταση ή τα γεγονότα όπως περιγράφονται από τον αιτούντα.
- Κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των δηλώσεων του αιτούντος, πέραν των γενικών κριτηρίων, πρέπει να λαμβάνετε υπόψη τα ακόλουθα:
  - Έχετε επίγνωση των πιθανών υποθέσεων και στερεοτύπων και αποφύγετε (όσο το δυνατόν περισσότερο) να επηρεάσουν την αξιολόγησή σας.
  - Τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC δεν είναι μια ομοιογενή ομάδα. Λάβετε υπόψη τις διαφορετικές εμπειρίες και προσωπικές περιστάσεις τους.
  - Τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά για τα οποία θα διενεργήσετε ανάλυση αξιοπιστίας θα διαφέρουν. Ανατρέξτε στις διαστάσεις που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης για να εντοπίσετε τις σχετικές δηλώσεις. Εάν θεωρήσετε ότι μια συγκεκριμένη διάσταση είναι σχετική, με βάση το προφίλ του αιτούντος, αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι σχετική στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυτό δεν αποτελεί από μόνο του αρνητικό δείκτη αξιοπιστίας.



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Φροντίστε η αξιολόγηση της αξιοπιστίας που διενεργείτε «να είναι εξατομικευμένη και να προσεγγίζεται με ευαισθησία» <sup>(63)</sup>.
- Η έλλειψη αυτοπροσδιορισμού δεν αποτελεί από μόνη της αρνητικό δείκτη αξιοπιστίας.
- Η καθυστερημένη αποκάλυψη των προσωπικών στοιχείων SOGIESC ενός ατόμου δεν θα πρέπει καθαυτή να πλήττει την αξιοπιστία.
- Το επίπεδο γνώσης των νομικών διατάξεων που επηρεάζουν τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα ή η εξοικείωση με τις ομάδες υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να διαφέρει και, κατ' επέκταση, οι πληροφορίες που μπορείτε να αναμένετε από τον αιτούντα διαφέρουν επίσης.
- Τα άτομα που είναι ομοφυλόφιλοι ή λεσβίες μπορεί να διατηρούν (ή να διατηρούσαν) σχέσεις με άτομα διαφορετικού φύλου, πράγμα που δεν αποτελεί από μόνο του αρνητικό δείκτη αξιοπιστίας. Παράλληλα, εξετάστε αν τυχόν υπάρχουν ανακολουθίες στις δηλώσεις του αιτούντος ως προς αυτά τα θέματα και τα σχετικά ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.
- Εάν ο αιτών δηλώσει ότι πιστεύει ή ασπάζεται μια θρησκεία η οποία γενικά δεν υποστηρίζει ή δεν ανέχεται τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του εν λόγω ατόμου, αυτό δεν αποτελεί από μόνο του ανακολουθία. Εξετάστε αν τυχόν υπάρχουν ανακολουθίες στις δηλώσεις του αιτούντος υπό το πρίσμα των γενικών αρχών της ανάλυσης της αξιοπιστίας.
- Μη λαμβάνετε υπόψη λεπτομερείς αφηγήσεις σχετικά με σεξουαλικές δραστηριότητες και πρακτικές.
- Να λαμβάνετε πάντοτε υπόψη τους πιθανούς παράγοντες που έχουν αντίκτυπο στην ικανότητα του αιτούντος να παρουσιάζει γεγονότα, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητάς του να εκφράζει σκέψεις και συναισθήματα.
- Κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών εγγράφων:
  - να δίνετε ιδιαίτερη έμφαση στην πηγή / στον συντάκτη των μαρτυριών τρίτων.
  - να λαμβάνετε υπόψη τις ιδιαιτερότητες του περιεχομένου των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
  - να δείχνετε ιδιαίτερη προσοχή κατά την αξιολόγηση των ιατρικών γνωματεύσεων, να τις συνδέετε με το ορθό ουσιώδες πραγματικό περιστατικό και να θυμάστε ότι ορισμένες γνωματεύσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας.
  - να μην ξεχνάτε ότι η έλλειψη αποδεικτικών εγγράφων σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC δεν θα πρέπει κατ' ανάγκη να οδηγεί σε αρνητικό συμπέρασμα όσον αφορά την αξιοπιστία.

<sup>(63)</sup> UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9](#), 2012, ό.π. υποσημείωση [33](#), παράγραφος 62.



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Κατά την αξιολόγηση των ΠΧΚ, να θυμάστε ότι μπορεί να είναι περιορισμένες για ορισμένες χώρες ή προφίλ για διάφορους λόγους, όπως είναι η ελλιπής αναφορά περιστατικών. Έχετε υπόψη ότι η έλλειψη ΠΧΚ δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι τα αναφερόμενα από τον αιτούντα γεγονότα ή ζητήματα δεν συνέβησαν ή δεν συμβαίνουν, ή ότι τα αναφερόμενα πρόσωπα δεν υπήρξαν ή δεν υπάρχουν.
- Λάβετε υπόψη ότι οι παράγοντες στρέβλωσης μπορούν να επηρεάσουν τη διαδικασία αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων και προσπαθήστε να ελαχιστοποιήσετε τον αντίκτυπό τους.



## 6. Εκτίμηση κινδύνου



Το παρόν κεφάλαιο επικεντρώνεται :

- στη λεπτομερή περιγραφή των στοιχείων και των παραμέτρων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν διενεργείται εκτίμηση του κινδύνου κατά την επιστροφή στο πλαίσιο των υποθέσεων·
- στην αποσαφήνιση του ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν οι δηλώσεις και τα αποδεικτικά έγγραφα, σε συνδυασμό με τις ΠΧΚ και τις προσωπικές περιστάσεις·
- στην ανάδειξη ζητημάτων που σχετίζονται με προγενέστερες διώξεις και τις διάφορες πιθανές αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, με ιδιαίτερη έμφαση στις αιτήσεις για λόγους που ανακύπτουν επιτόπου και στις αιτήσεις που υποβάλλουν άτομα από χώρες με νομοθεσία η οποία ποινικοποιεί συγκεκριμένα στοιχεία SOGIESC ή τις σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου·
- στην παροχή καθοδήγησης σχετικά με την έννοια της «διακριτικής ευχέρειας»·
- στην παρουσίαση παραμέτρων που αφορούν τους φορείς δίωξης στο πλαίσιο των αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC και εθνικών νομοθεσιών που ποινικοποιούν στοιχεία SOGIESC.

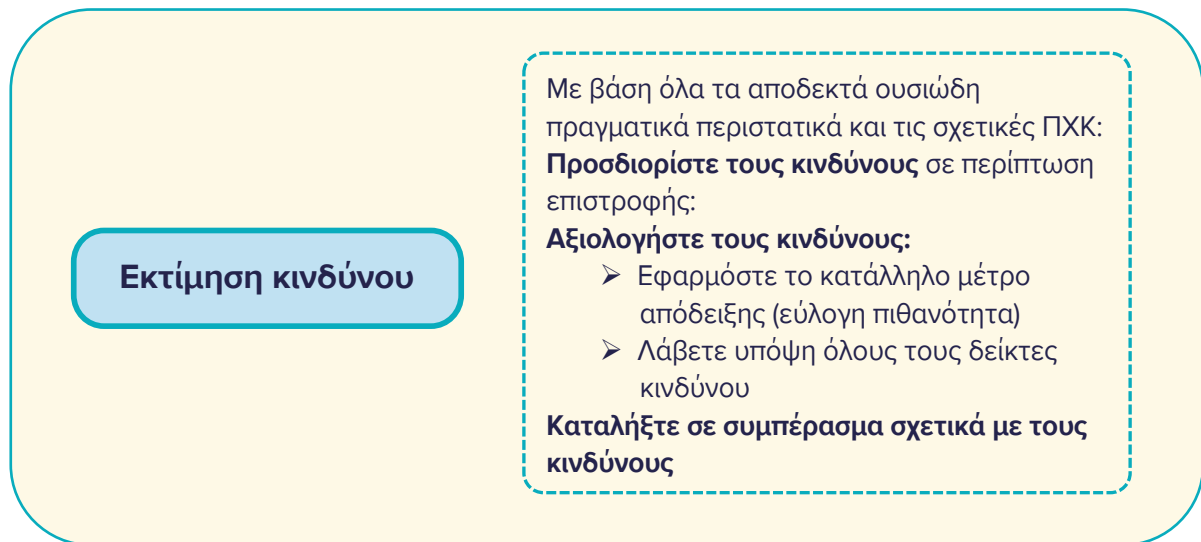


### Σχετική έκδοση του EUAA

Για πληροφορίες σχετικά με τα άλλα στοιχεία της εκτίμησης κινδύνου, συμβουλευτείτε την έκδοση του EUAA [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), κεφάλαιο 3. «Step 3. Risk assessment» (Βήμα 3. Εκτίμηση κινδύνου).

### 6.1. Στοιχεία προς εξέταση

Η εκτίμηση κινδύνου είναι η πραγματολογική και μελλοντοστρεφής ανάλυση με την οποία εξετάζεται η πιθανότητα δίωξης του αιτούντος εάν επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του. Η εν λόγω ανάλυση λαμβάνει υπόψη τα αποδεκτά ουσιώδη πραγματικά περιστατικά και τις διαθέσιμες ΠΧΚ κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης.

**Διάγραμμα 11. Εκτίμηση κινδύνου**

Η εκτίμηση κινδύνου όσον αφορά μια αίτηση που βασίζεται σε λόγους SOGIESC θα πρέπει να διενεργείται σε εξατομικευμένη βάση, όπως ισχύει και για όλες τις άλλες αιτήσεις. Κατά τη διενέργεια της εκτίμησης κινδύνου ειδικά για περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, θα πρέπει να λαμβάνετε υπόψη τα ακόλουθα σημεία:

- **Αποδεκτά ουσιώδη πραγματικά περιστατικά.** Η εκτίμηση κινδύνου θα βασίζεται, μεταξύ άλλων, στις σχετικές δηλώσεις και στα έγγραφα όσον αφορά τα αποδεκτά ουσιώδη πραγματικά περιστατικά που παρουσιάζει ο αιτών, εάν υπάρχουν, και εφόσον και στον βαθμό που σχετίζονται με την τεκμηρίωση πιθανού μελλοντικού κινδύνου.  
Ακόμη και αν έχουν γίνει αποδεκτά ορισμένα μόνο, και όχι όλα, τα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά, πρέπει να διενεργήσετε εκτίμηση κινδύνου με βάση τα περιστατικά αυτά. Για παράδειγμα, εάν έχει εξακριβωθεί ο σεξουαλικός προσανατολισμός του ατόμου που υποβάλλει την αίτηση αλλά όχι οι προηγούμενες εμπειρίες του στη χώρα καταγωγής, θα αναλύσετε παρ' όλα αυτά τον κίνδυνο επιστροφής σε σχέση με το αποδεκτό περιστατικό.
- **Σχετικές ΠΧΚ.** Οι διαθέσιμες ΠΧΚ μπορεί να μην είναι εκτενείς —όπως αναφέρεται στην ενότητα [5.2.3. «Αξιολόγηση των πληροφοριών σχετικά με τη χώρα καταγωγής»](#). Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αξιόπιστες ΠΧΚ για τα στοιχεία SOGIESC, αυτό δεν θα πρέπει να οδηγεί άμεσα στο συμπέρασμα ότι η κατάσταση είναι ασφαλής. Παρότι αυτό μπορεί να συμβαίνει σε ορισμένες περιπτώσεις, η έλλειψη πληροφοριών θα πρέπει να εξετάζεται σε ευρύτερο πλαίσιο, δεδομένου ότι θα μπορούσε, αντιθέτως, να υποδηλώνει ενδεχομένως τη σοβαρότητα της κατάστασης στη χώρα καταγωγής για τις κοινότητες με βάση στοιχεία SOGIESC.

Ανάλογα με την αίτηση, θα πρέπει να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη νόμων και κανονισμών που σχετίζονται με τα στοιχεία SOGIESC, συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως της ποινικοποίησης ορισμένων στοιχείων SOGIESC και/ή των σεξουαλικών δραστηριοτήτων μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου. Αναζητήστε πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή αυτών των νόμων στην πράξη, οι οποίοι μπορεί να διαφέρουν σε διαφορετικά τμήματα της χώρας ή μπορεί να έχουν



αλλάξει με την πάροδο του χρόνου. Οι πληροφορίες σχετικά με το κοινωνικό κλίμα και τις στάσεις διαφόρων φορέων της κοινωνίας απέναντι στα σχετικά στοιχεία SOGIESC είναι επίσης σημαντικές.

- **Προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος.** Οι προσωπικές περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως είναι το υπόβαθρο, το κοινωνικό φύλο, το βιολογικό φύλο, η ηλικία, η οικονομική και κοινωνική κατάσταση και ο τρόπος διαμονής, μπορούν να συμβάλουν είτε στην αύξηση είτε στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου για τον συγκεκριμένο αιτούντα. Για παράδειγμα, η κατάσταση για τα άτομα με ποικίλο SOGIESC μπορεί —σε ορισμένες χώρες— να διαφέρει ανάλογα με το αν βρίσκονται σε πόλη ή στην ύπαιθρο.
- **Μελλοντικός κίνδυνος διώξης.** Μολονότι οι προγενέστερες διώξεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της εκτίμησης του κινδύνου κατά την επιστροφή, έχετε υπόψη ότι πολλά ΛΟΑΤΚΙ άτομα ή άτομα που μετέχουν σε ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές δραστηριότητες δεν το αποκαλύπτουν λόγω του φόβου πιθανής διώξης στη χώρα καταγωγής τους. Ως εκ τούτου, μπορεί να μην ήταν θύματα (απειλών) διώξεων στο παρελθόν. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν θα διατρέξουν κίνδυνο στο μέλλον· για να προσδιοριστεί ο μελλοντικός κίνδυνος, πρέπει να διενεργηθεί κατάλληλη ανάλυση <sup>(64)</sup>. Αυτό δεν σημαίνει επίσης ότι θα μπορούσε να αναμένεται να (συνεχίσουν να) δείχνουν διακριτικότητα όσον αφορά προσωπικά στοιχεία SOGIESC (βλ. ενότητα [6.4. «Το ζήτημα της διακριτικής ευχέρειας»](#)).

Με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν και τα προαναφερθέντα στοιχεία, προσδιορίστε τη βλάβη που μπορεί να υποστεί ο αιτών κατά την επιστροφή και καθορίστε την πιθανότητα να (ξανά)προκληθεί αυτή η βλάβη.

## 6.2. Αιτήσεις που βασίζονται σε σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου

Όπως έχει ήδη επισημανθεί, δεν υπάρχει ένα ενιαίο πρότυπο προφίλ ή αίτησης που βασίζεται σε λόγους SOGIESC, αλλά μάλλον μια ποικιλία αιτήσεων. Ορισμένες αιτήσεις βασίζονται στο γεγονός ότι το άτομο, χωρίς να αυτοπροσδιορίζεται ως ΛΟΑΤΚΙ, μετείχε ή μετέχει σε σεξουαλικές δραστηριότητες με άτομο ή άτομα του ίδιου φύλου.

Το γεγονός ότι οι σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν επιτρέπονται λόγω κοινωνικών, «ηθικών» ή θρησκευτικών κανόνων (τιμή, μοιχεία κ.λπ.) ή δεν είναι δυνατές λόγω συνθηκών (σχολεία αρρένων ή θηλέων, στρατός, φυλάκιση κ.λπ.), μπορεί να οδηγήσει σε ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές επαφές λόγω «ανάγκης», με σκοπό απλώς τη σεξουαλική ικανοποίηση και/ή ως υποκατάστατο των ετεροφυλοφιλικών σχέσεων. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η σεξουαλική πρακτική διακρίνεται από την προσωποσύνη (personhood) και την ταυτότητα. Οι **καταστασιακές σεξουαλικές δραστηριότητες** έχουν παροδικό χαρακτήρα και συχνά εκδηλώνονται σε συγκεκριμένα πλαίσια. Μπορεί επίσης να ισχύει ότι οι σχέσεις μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου αποτελούν μια επιλογή που βασίζεται σε άλλους παράγοντες, για

<sup>(64)</sup> ΕΥΑΑ, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 3.3.2. στοιχείο α) «Risk indicators – The events which the applicant has experienced in the past» (Δείκτες κινδύνου — Τα γεγονότα που έχει βιώσει ο αιτών κατά το παρελθόν).

παράδειγμα στην περίπτωση της σεξεργασίας. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, αυτές οι σεξουαλικές πράξεις δεν αντιστοιχούν σε σεξουαλικό προσανατολισμό.

Πρέπει να εξεταστεί αν το άτομο θα μπορούσε να διακόψει τις καταστασιακές σεξουαλικές δραστηριότητες ή να μην επαναλάβει τέτοιου είδους δραστηριότητες στο μέλλον. Είναι σημαντικό να έχετε υπόψη ότι ακόμη και σε περιπτώσεις σχέσεων μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου οι οποίες είναι αποτέλεσμα επιλογής που οφείλεται σε άλλους παράγοντες πλην του σεξουαλικού προσανατολισμού, ενδέχεται παρ' όλα αυτά να καταλογιστεί στον αιτούντα ότι είναι ΛΟΑΤΚΙ. Συνεπώς, θα πρέπει να εξετάσετε την αντίληψη του φορέα ή των φορέων δίωξης ή σοβαρής βλάβης. Οι άνδρες που έχουν σεξουαλικές επαφές με άνδρες και οι γυναίκες που έχουν σεξουαλικές επαφές με γυναίκες μπορεί να κινδυνεύουν να υποστούν βλάβη εάν επιστρέψουν στη χώρα τους. Εσείς, ως ο χειριστής της υπόθεσης, πρέπει να διενεργήσετε ανάλυση εκτίμησης κινδύνου.

### 6.3. Αιτήσεις για λόγους που ανακύπτουν επιτόπου

Να θυμάστε ότι η κατάσταση ή τα γεγονότα που οδηγούν στον κίνδυνο δίωξης μπορεί να έχουν προκύψει ή να έχουν συμβεί **μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής του**. Οι περιπτώσεις αυτές αναφέρονται συχνά ως αιτήσεις για λόγους που ανακύπτουν επιτόπου (sur place claims) <sup>(65)</sup>.

Για τις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, αυτό αφορά για παράδειγμα την περίπτωση όπου ο αιτών συνειδητοποίησε προσωπικά στοιχεία SOGIESC μετά την αναχώρησή του από τη χώρα καταγωγής. Άλλα παραδείγματα είναι περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών μετείχε σε ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές πράξεις μετά την αναχώρηση ή περιπτώσεις όπου ο αιτών προέβη σε αλλαγή φύλου μετά την αναχώρηση.

Αυτό θα μπορούσε να είναι κατανοητό, για παράδειγμα, λόγω του γεγονότος ότι ο αιτών είχε μεγαλώσει ή ζούσε σε εχθρικό και περιοριστικό περιβάλλον. Λάβετε υπόψη ότι τα στοιχεία SOGIESC μπορεί να είναι ρευστά και να αλλάξουν με την πάροδο του χρόνου. Μολονότι το ποικίλο SOGIESC του αιτούντος μπορεί να έχει μόλις διαπιστωθεί ή να έχουν ληφθεί μέτρα μετά την αναχώρηση του ατόμου από τη χώρα καταγωγής του, μπορεί να είναι βάσιμος ο φόβος δίωξης στο μέλλον.

Μπορεί ο αιτών να είχε συνειδητοποιήσει προσωπικά στοιχεία SOGIESC στη χώρα καταγωγής και να έφυγε από τη χώρα χωρίς πρόθεση να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, αλλά τα εν λόγω στοιχεία του έγιναν γνωστά στην οικογένεια, την κοινότητα ή τρίτους στη χώρα καταγωγής. Μπορεί επίσης να αυξηθεί η κοινωνική εχθρότητα κατά των κοινοτήτων με βάση στοιχεία SOGIESC ή να θεσπιστεί νομοθεσία κατά των εν λόγω κοινοτήτων κατά τη διάρκεια της απουσίας του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής. Αυτό μπορεί να συνιστά κίνδυνο δίωξης.

<sup>(65)</sup> Άρθρο 5 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 5 του ΚΑΑ.



## 6.4. Το ζήτημα της διακριτικής ευχέρειας

Τα άτομα τα οποία υποβάλλουν αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC συχνά (προσπαθούν να) κρατούν κρυφές πτυχές ή εκδηλώσεις σημαντικού μέρους της ζωής τους. Πολλοί αποσιωπούν προσωπικά στοιχεία SOGIESC για να αποφύγουν τις σοβαρές συνέπειες της ανακάλυψης. Αρκετοί δεν θα έχουν ζηήσει ανοιχτά ως ΛΟΑΤΚΙ άτομα στη χώρα καταγωγής τους ή ακόμη και στις χώρες διέλευσης και στη χώρα ασύλου. Ορισμένοι μπορεί να μην έχουν συνάψει ποτέ ερωτική σχέση.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να θυμάστε ότι **δεν μπορεί να αναμένεται από ένα άτομο να κρύψει ή να είναι διακριτικό όσον αφορά προσωπικά στοιχεία SOGIESC για να αποφύγει τον κίνδυνο** διώξεων σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα του. Το γεγονός ότι η λογική της «διακριτικότητας» δεν ευσταθεί ισχύει και για τα αμφιφυλόφιλα άτομα, για τα οποία δεν θα πρέπει να αναμένεται ότι αναπτύσσουν σχέσεις μόνο με άτομα διαφορετικού φύλου.



**ΔΕΕ, 2013, X, Y και Z <sup>(66)</sup>**

*Κατά την αξιολόγηση αιτήσεως παροχής του καθεστώτος πρόσφυγα, οι αρμόδιες αρχές δεν δύνανται εύλογα να αναμένουν, προκειμένου ο αιτών άσυλο να αποφύγει δίωξή του, να αποκρύπτει την ομοφυλοφιλία του στη χώρα καταγωγής του ή να επιδεικνύει συγκράτηση κατά την εξωτερίκευση του γενετήσιου προσανατολισμού του.*



**Άρθρο 10 παράγραφος 3 του ΚΑΑ**

*Κατά την αξιολόγηση του βασίμου του φόβου του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη, η αποφαινόμενη αρχή δεν μπορεί εύλογα να αναμένει από τον εν λόγω αιτούντα να προσαρμόσει ή να αλλάξει τη συμπεριφορά, τις πεποιθήσεις ή την ταυτότητά του ή να απέχει από ορισμένες πρακτικές, σε περίπτωση που η εν λόγω συμπεριφορά, οι πεποιθήσεις ή οι πρακτικές αποτελούν εγγενή στοιχεία της ταυτότητάς του, προκειμένου να αποφύγει τον κίνδυνο δίωξης στη χώρα καταγωγής του.*

<sup>(66)</sup> ΔΕΕ, απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2013, [Minister voor Immigratie en Asiel κατά X, Y και Z κατά Minister voor Immigratie en Asiel](#), συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-199/12 έως C-201/12, ECLI:EU:C:2013:720, σκέψη 76 και απόφαση, σκέψη 3. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΔΑ](#).

### Σημείωση σχετικά με την προσέγγιση της UNHCR

Η UNHCR παρουσιάζει περαιτέρω σημαντικές παραμέτρους που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

32. [...] Το ερώτημα δεν είναι αν, όντας διακριτικός, ο αιτών άσυλο μπορεί να ζήσει σε αυτήν τη χώρα χωρίς αρνητικές συνέπειες. Είναι εξίσου σημαντικό να σημειωθεί ότι με την πάροδο του χρόνου ενδέχεται να μεταβληθούν οι συνθήκες που απέτρεψαν τον κίνδυνο της βλάβης και να μην είναι πλέον εφικτό να αποκρύπτει το σεξουαλικό του προσανατολισμό και/ή την ταυτότητα του φύλου. Επίσης, ο κίνδυνος της αποκάλυψης ενδέχεται να μην εξαρτάται αποκλειστικά από τη δική του συμπεριφορά. Είναι υπαρκτός ο κίνδυνος της αποκάλυψης παρά τη θέλησή του, για παράδειγμα, κατά τύχη, όταν υπάρχουν έντονες φήμες ή υπόνοιες. Επίσης, είναι εξίσου σημαντικό να αναγνωρίζεται ότι ακόμη και όταν αποκρύπτουν το σεξουαλικό τους προσανατολισμό ή την ταυτότητα του φύλου τους, τα πρόσωπα LGBTI μπορεί να εκτίθενται στον κίνδυνο της αποκάλυψης και των συνεπαγόμενων βλαβών επειδή δεν ακολουθούν τους υφιστάμενους κοινωνικούς κανόνες (για παράδειγμα επειδή δεν παντρεύονται και δεν αποκτούν παιδιά). Εν απουσία ορισμένων δραστηριοτήτων ή συμπεριφορών που είναι εν γένει αναμενόμενες αναδεικνύεται η διαφορετικότητα των προσώπων LGBTI με αποτέλεσμα να εκτίθενται στον κίνδυνο της βλάβης <sup>(67)</sup>.

## 6.5. Νόμοι που ποινικοποιούν στοιχεία SOGIESC

Πολλά άτομα που υποβάλλουν αιτήσεις για λόγους SOGIESC προέρχονται από χώρες οι οποίες έχουν **νόμους που ποινικοποιούν** στοιχεία SOGIESC ή ορισμένες συμπεριφορές ή πράξεις που σχετίζονται με SOGIESC ή όπου η εφαρμογή ορισμένων άλλων νόμων χρησιμοποιείται για τη δίωξη ατόμων με ποικίλο SOGIESC, π.χ. νόμοι περί ηθικής.

Είναι πιθανό οι νόμοι αυτοί να εφαρμόζονται πάντοτε, ή σπάνια, ή να μην έχουν εφαρμοστεί για μεγάλο χρονικό διάστημα, ή οι νόμοι αυτοί να μην εφαρμόζονται ποτέ.

Κατά τη διενέργεια της εκτίμησης κινδύνου, όπως ισχύει και για κάθε άλλο κίνδυνο βλάβης, στο πλαίσιο της αξιολόγησης του βάσιμου χαρακτήρα του φόβου δίωξης θα πρέπει να εφαρμόσετε το μέτρο απόδειξης, του οποίου χαμηλότερο επίπεδο είναι η «εύλογη

<sup>(67)</sup> UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9](#), 2012, ό.π. υποσημείωση 33, παράγραφος 32 με παραπομπή στο Supreme Court (Ανώτατο Δικαστήριο) του Ηνωμένου Βασιλείου, 7 Ιουλίου 2010, [HJ \(Iran\) and HT \(Cameroon\) v. Secretary of State for the Home Department](#), UKSC 31, σκέψη 53:

Η βασική λογική της Σύμβασης είναι [...] ότι οι άνθρωποι θα πρέπει να μπορούν να ζουν ελεύθερα, χωρίς να φοβούνται ότι μπορεί να υποστούν βλάβη τέτοιας έντασης ή διάρκειας επειδή είναι, για παράδειγμα, μαύροι, απόγονοι κάποιου πρώην δικτάτορα ή ομοφυλόφιλοι. Ελλείψει οποιασδήποτε ένδειξης περί του αντιθέτου, το συμπέρασμα είναι ότι πρέπει να είναι ελεύθεροι να ζουν ανοιχτά με αυτόν τον τρόπο χωρίς φόβο διώξεων. Επιτρέποντάς τους να ζουν ανοιχτά και χωρίς αυτόν τον φόβο, το κράτος υποδοχής τους παρέχει προστασία η οποία αποτελεί υποκατάστατο της προστασίας που θα έπρεπε να τους έχει παράσχει το κράτος καταγωγής τους.

Και στο Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Εφετείο διοικητικών διαφορών (τμήμα μεταναστεύσεως και ασύλου)], 24 Ιουνίου 2011, [SW \(lesbians - HJ and HT applied\) Jamaica v. Secretary of State for the Home Department](#), UK, CG [2011] UKUT 00251(IAC).



πιθανότητα». Ως εκ τούτου, το εφαρμοστέο μέτρο απόδειξης είναι χαμηλότερο από το «πέραν εύλογης αμφιβολίας» <sup>(68)</sup>.

Η ύπαρξη νόμου που ποινικοποιεί συγκεκριμένα προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή συναφείς πράξεις και συμπεριφορές αποτελεί **σοβαρή ένδειξη κινδύνου**. Όταν στις ΠΧΚ αναφέρεται ότι η νομοθεσία δεν εφαρμόζεται πλήρως ή πάντοτε, θα πρέπει να ελέγχετε το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας στην πράξη [σε ολόκληρη τη χώρα ή μόνο σε ορισμένες περιοχές, σε όλες τις ομάδες ή σε συγκεκριμένα προφίλ, εάν εξακολουθεί να εφαρμόζεται, εάν εφαρμόζεται σπάνια ή καθόλου, λαμβάνοντας υπόψη τη σταθερότητα της (μη) εφαρμογής με την πάροδο του χρόνου], με μελλοντοστρεφή προοπτική.

Ωστόσο, θα πρέπει να γνωρίζετε ότι για τις περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC είναι σημαντικό να εξετάσετε τους **περαιτέρω κινδύνους που συνδέονται με την ύπαρξη νόμου που ποινικοποιεί αυτά τα θέματα** στο πλαίσιο μιας ευρύτερης διάστασης. Ένας νόμος που εφαρμόζεται σπάνια ή ποτέ μπορεί να εξακολουθεί να υποστηρίζει ή να χρησιμοποιείται για να δικαιολογήσει πράξεις δίωξης, πρόκλησης βλάβης ή πράξεις που εισάγουν διακρίσεις από φορείς επιβολής του νόμου, διοικητικές αρχές και θεσμικά όργανα, καθώς και από μη κρατικούς φορείς, και θα μπορούσε να εμποδίσει ένα άτομο να βρει ουσιαστική προστασία.

Είναι επίσης σημαντικό να εξετάσετε το **ατομικό προφίλ και τις προσωπικές περιστάσεις** του αιτούντος, καθώς η νομοθεσία μπορεί να μην εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα άτομα στη χώρα. Ως εκ τούτου, θα πρέπει επίσης να εξετάσετε με ποιον τρόπο οι προσωπικές περιστάσεις (π.χ. εθνοτικό ή θρησκευτικό υπόβαθρο, κοινωνική θέση, επάγγελμα κ.λπ.) θα μπορούσαν να επηρεάσουν την εφαρμογή ενός νόμου σε ένα συγκεκριμένο άτομο.

## 6.6. Φορείς δίωξης

Κατά την αναγνώριση των πιθανών κινδύνων και κατά τη διενέργεια της εκτίμησης κινδύνου, θα πρέπει να εξετάσετε επίσης τον φορέα ή τους φορείς πρόκλησης της επαπειλούμενης βλάβης. Λάβετε υπόψη ότι τόσο κρατικοί όσο και μη κρατικοί φορείς μπορούν να είναι δράστες των διώξεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC <sup>(69)</sup>.

Ο ρόλος του **κράτους** ως φορέα δίωξης που βασίζεται σε λόγους SOGIESC μπορεί να έχει διάφορες μορφές. Τα κράτη μπορούν να διώκουν ενεργά ή να ποινικοποιούν ορισμένες πράξεις που σχετίζονται με στοιχεία SOGIESC, όπως τις σεξουαλικές δραστηριότητες μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου ή τη φυλομετάβαση ή την παρενδυσία (τη διαδικασία ένδυσης με ρούχα που συνδέονται με διαφορετικό φύλο). Μπορούν επίσης να επιβάλλουν νόμους που εισάγουν άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις σε βάρος ατόμων με ποικίλο SOGIESC, τόσο ως προς την ταυτότητα όσο και ως προς τη συμπεριφορά. Μπορούν επίσης να υποκινούν ή να ανέχονται τις διώξεις σε κοινωνικό επίπεδο.

Στους **μη κρατικούς φορείς** μπορεί να περιλαμβάνονται μέλη της οικογένειας, γείτονες, φατρίες και φυλές, μη κρατικές ένοπλες ομάδες ή η ευρύτερη κοινότητα. Μπορεί να

<sup>(68)</sup> EUAA, [Practical Guide on Evidence and Risk Assessment](#) (Πρακτικός οδηγός σχετικά με την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων και την εκτίμηση κινδύνου), Ιανουάριος 2024, ενότητα 3.3.1. «Standard of likelihood for well-founded fear and real risk (standard of proof)» [Μέτρο της πιθανότητας ύπαρξης βάσιμου φόβου και πραγματικού κινδύνου (μέτρο απόδειξης)].

<sup>(69)</sup> Άρθρο 6 της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση)· άρθρο 6 του ΚΑΑ.

συμμετέχουν είτε άμεσα είτε έμμεσα σε επιβλαβείς πράξεις, όπως εκφοβισμό, παρενόχληση, ενδοοικογενειακή βία ή άλλες μορφές σωματικής, ψυχολογικής ή σεξουαλικής βίας.

Σε περιπτώσεις στις οποίες ο κίνδυνος πρόκλησης βλάβης προέρχεται από μη κρατικούς φορείς, εξετάστε επίσης αν το κράτος είναι σε θέση και έχει την πρόθεση να παράσχει προστασία κατά της εν λόγω βλάβης (βλ. ενότητα [7.3.1. «Υπεύθυνοι προστασίας»](#)).



#### Σχετική έκδοση του EUAA

Για περαιτέρω οδηγίες, βλ. EASO, [Practical Guide: Qualification for international protection](#) (Πρακτικός οδηγός: Αναγνώριση προσώπων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας), Απρίλιος 2018, ενότητα «Φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης».



#### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Οι αιτούντες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κινδύνους κατά την επιστροφή τους επειδή μετείχαν σε ομοφυλοφιλικές σεξουαλικές δραστηριότητες, ανεξάρτητα από τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους.
- Οι αιτούντες ενδέχεται να διατρέχουν κίνδυνο λόγω των αποδιδόμενων προσωπικών στοιχείων SOGIESC.
- Ο κίνδυνος κατά την επιστροφή μπορεί να προέρχεται από πραγματικά περιστατικά που συνέβησαν μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα του.
- Να έχετε υπόψη ότι δεν μπορεί να αναμένεται από ένα άτομο να κρύψει ή να είναι διακριτικό όσον αφορά προσωπικά στοιχεία SOGIESC για να αποφύγει τον κίνδυνο διώξεων σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα του.
- Σε υποθέσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, φορέας της δίωξης μπορεί να είναι το κράτος αλλά και μη κρατικοί φορείς, όπως μέλη της οικογένειας, γείτονες, φατρίες και φυλές, μη κρατικές ένοπλες ομάδες ή η ευρύτερη κοινότητα.
- Η ύπαρξη νόμων που ποινικοποιούν συγκεκριμένα προσωπικά στοιχεία SOGIESC ή ορισμένες συμπεριφορές ή πράξεις που σχετίζονται με στοιχεία SOGIESC αποτελεί σοβαρή ένδειξη κινδύνου. Το ίδιο ισχύει και για την ύπαρξη άλλων νόμων, όπως είναι οι νόμοι περί ηθικής, οι οποίοι χρησιμοποιούνται για τη δίωξη ατόμων με ποικίλο SOGIESC. Ακόμη και αν οι νόμοι εφαρμόζονται σπάνια, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δικαιολογήσουν πράξεις δίωξης ή να εμποδίσουν τον αιτούντα να βρει προστασία.



## 7. Νομική ανάλυση



Μετά το στάδιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών στοιχείων και της εκτίμησης κινδύνου, η διαδικασία λήψης απόφασης συνεχίζεται με τη νομική εκτίμηση σχετικά με το αν πληρούνται οι ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας <sup>(70)</sup>.

Σε αυτή την ανάλυση, εσείς, ως χειριστής υποθέσεων, πρέπει πρώτα να εξετάσετε αν **ο κίνδυνος ή οι κίνδυνοι που αναγνωρίστηκαν ισοδυναμούν με δίωξη**. Εάν αυτό ισχύει, τότε θα πρέπει να εξετάσετε την **ύπαρξη συνδέσμου** με τουλάχιστον έναν από τους πέντε λόγους δίωξης που ορίζονται στη Σύμβαση για τους πρόσφυγες <sup>(71)</sup> και στην ΟΕΑΑ (αναδιатύπωση) / στον ΚΑΑ. Εάν τεκμηριωθεί η σύνδεση με έναν από τους πέντε λόγους, τότε το επόμενο βήμα θα είναι η αξιολόγηση της **διαθεσιμότητας προστασίας** και της **εναλλακτικής δυνατότητας εγχώριας προστασίας (ΕΔΕΠ)** <sup>(72)</sup>.

Το αποτέλεσμα της νομικής ανάλυσης θα καθορίσει αν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας.

Το παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνει στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη σχετικά με:

- τη μεταχείριση που ισοδυναμεί με δίωξη.
- τη σύνδεση με έναν (ή περισσότερους) από τους λόγους δίωξης.
- τους πιθανούς φορείς προστασίας και
- την εφαρμογή της εναλλακτικής δυνατότητας εγχώριας προστασίας.

### 7.1. Ενέργειες που ισοδυναμούν με δίωξη

Είναι αδύνατο να απαριθμηθούν όλες οι μορφές κακομεταχείρισης και βλάβης που συνιστούν δίωξη και που θα μπορούσαν, επομένως, να δώσουν νόμιμα το δικαίωμα σε ένα άτομο να τύχει διεθνούς προστασίας λόγω των προσωπικών του στοιχείων SOGIESC.

<sup>(70)</sup> Οι προϋποθέσεις καθορίζονται στην ΟΕΑΑ (αναδιатύπωση) και στον ΚΑΑ.

<sup>(71)</sup> Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, [Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων](#), 1951, ό.π. υποσημείωση 15.

<sup>(72)</sup> Η αξιολόγηση της ΕΔΕΠ σύμφωνα με τις διατάξεις της ΟΕΑΑ (αναδιатύπωση) εξαρτάται από την εθνική νομοθεσία και πρακτική. Ωστόσο, η αξιολόγηση της ΕΔΕΠ αποτελεί απαίτηση στο πλαίσιο του ΚΑΑ.

**Άρθρο 9 της ΟΕΑΑ (αναδιатύπωση)**

1. Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1Α της σύμβασης της Γενεύης πρέπει:

- α) να είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψής της ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων [...]. ή
- β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή ούτως ώστε να θίγεται ένα άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α).

**Άρθρο 9 του ΚΑΑ**

1. Μια πράξη θεωρείται πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο Α της σύμβασης της Γενεύης, όταν:

- α) είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψής της ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων [...]. ή
- β) αποτελεί σώρευση διάφορων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή ούτως ώστε να θίγεται ένα άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο της πράξης που αναφέρεται στο στοιχείο α).

Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεωρήσετε ότι μια πράξη μπορεί να είναι σοβαρή κατά την έννοια της παρούσας διάταξης αποκλειστικά και μόνο λόγω της φύσης της, ακόμη και αν δεν συμβαίνει περισσότερες από μία φορές. Εάν μια πράξη επαναλαμβάνεται ή αποτελεί σώρευση διαφόρων πράξεων (ή παραλείψεων), μπορεί να καταστεί αρκούντως σοβαρή ώστε να συνιστά δίωξη. Με άλλα λόγια, η **σοβαρότητα ορίζεται** είτε από τη **φύση των πράξεων** είτε από τον **επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα τους σε βάρος του αιτούντος**.

**ΔΕΕ, 2013, Χ, Υ και Ζ <sup>(73)</sup>**

2. Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/83, σε συνδυασμό με το άρθρο της 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ', πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απλώς και μόνον η ποινικοποίηση των ομοφυλοφιλικών πράξεων δεν αποτελεί, αυτή καθ' εαυτήν, πράξη δίωξης. Αντιθέτως, ποινή φυλακίσεως ή καθειρήξεως κολάζουσα ομοφυλοφιλικές πράξεις και όντως εφαρμοζόμενη στη χώρα καταγωγής η οποία θέσπισε μια τέτοια νομοθεσία πρέπει να θεωρηθεί δυσανάλογη ή μεροληπτική κύρωση και επομένως αποτελεί πράξη δίωξης.

<sup>(73)</sup> ΔΕΕ, 2013, [Χ, Υ και Ζ](#), ό.π. υποσημείωση 66, απόφαση, σκέψη 2. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΑΑ](#).



Ενώ οι πράξεις σωματικής ή ψυχικής βίας, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων σεξουαλικής βίας, μπορεί να αποτελούν τις πιο κοινώς αναγνωρισμένες πράξεις δίωξης (και) σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC, είναι επίσης σημαντικό να γίνει αντιληπτό ότι μπορεί να περιλαμβάνονται και άλλες πράξεις, οι οποίες μπορούν να έχουν διάφορες μορφές.

Παρακάτω μπορείτε να βρείτε μη εξαντλητικό κατάλογο τρόπων μεταχείρισης που θα μπορούσαν, αυτοί καθαυτοί, να ισοδυναμούν με δίωξη, μαζί με παραδείγματα ενεργειών που είναι συνηθέστερες σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC.

- **Πράξεις σωματικής ή ψυχικής βίας.**

Για παράδειγμα, πράξεις σεξουαλικής βίας, όπως η περίπτωση ομοφυλόφιλης γυναίκας που υφίσταται «διορθωτικό» βιασμό· η περίπτωση τρανς άνδρα που νοσηλεύεται βίαια σε ψυχιατρική μονάδα, αποκλειστικά και μόνο λόγω της ταυτότητας φύλου του.

- **Νομικά, διοικητικά, αστυνομικά και/ή δικαστικά μέτρα,** τα οποία εισάγουν διακρίσεις αφ' εαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο μεροληπτικό.

Παραδείγματα τέτοιων μέτρων αποτελούν, μεταξύ άλλων, οι εθνικές νομοθεσίες και/ή πρακτικές που προβλέπουν χειρότερες συνθήκες κράτησης για τα ΛΟΑΤΚΙ άτομα σε σύγκριση με άλλους κρατούμενους (π.χ. απομόνωση) ή δεν τα προστατεύουν από τη βία στη φυλακή· η εφαρμογή νόμου από τις αστυνομικές αρχές που στοχεύει ειδικά στοιχεία SOGIESC (π.χ. δίωξη ΛΟΑΤΚΙ ατόμων για πορνεία)· η άρνηση παροχής υγειονομικής περίθαλψης σε ΛΟΑΤΚΙ άτομα για καταστάσεις που είναι απειλητικές για τη ζωή τους.

- **Δυσανάλογη ή μεροληπτική ποινική δίωξη ή άρνηση ένδικων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή μεροληπτικής ποινής.**

Για παράδειγμα, η θανατική ποινή, οι αυστηρές σωματικές τιμωρίες, συμπεριλαμβανομένης της μαστίγωσης, η καταδίκη σε αυστηρότερη ποινή λόγω των στοιχείων SOGIESC του ατόμου.

- **Πράξεις που στοχεύουν το φύλο.**

Για παράδειγμα, η περίπτωση ομοφυλόφιλης γυναίκας που έπεσε θύμα βίας για λόγους τιμής λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού της, ο εξαναγκασμός ομοφυλόφιλου άνδρα να παντρευτεί γυναίκα, ο εξαναγκασμός ατόμου να υποβληθεί σε χειρουργικές επεμβάσεις ή σε παρεμβάσεις επαναπροσδιορισμού φύλου ή να υποβληθεί σε ορμονική θεραπεία.

Οι περιορισμοί της άσκησης ορισμένων δικαιωμάτων λιγότερο αυστηρού χαρακτήρα ή τα μέτρα που εισάγουν (αποκλειστικά) διακρίσεις μπορεί να ισοδυναμούν με δίωξη λόγω της σοβαρότητας και/ή της επαναληπτικότητας των πράξεων αυτών ή για τον λόγο ότι ανακύπτουν ως σώρευση διαφόρων μέτρων. Παρότι η **διακριτική μεταχείριση** δεν συνιστά αφ' εαυτής δίωξη κατά την έννοια της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) / του ΚΑΑ, μπορεί ωστόσο να

είναι τέτοιας φύσης ώστε τα προβλήματα για τα οποία υπάρχει φόβος να είναι τόσο σοβαρά ώστε να θίγουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα <sup>(74)</sup>.

Για παράδειγμα, τα άτομα (με αποδιδόμενη ιδιότητα) ΛΟΑΤΚΙ ενδέχεται να εξοστρακιστούν από διάφορα μέρη της κοινότητάς τους ή της κοινωνίας και να αντιμετωπίσουν δυσκολίες ως προς την πρόσβαση σε μέσα διασφάλισης της βασικής τους διαβίωσης και σε βασικές υπηρεσίες, όπως εργασία, στέγαση και φιλοξενία, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη.

Η σώρευση ή η επανάληψη αυτών των ειδών διακρίσεων ή πράξεων λόγω των προσωπικών στοιχείων SOGIESC ενός ατόμου μπορεί να ισοδυναμεί με δίωξη. Η εξέταση των σχετικών ισχυρισμών του αιτούντος άσυλο, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν κινδυνεύει να υποστεί δίωξη, πρέπει να στηρίζεται σε επικαιροποιημένες και σχετικές ΠΧΚ <sup>(75)</sup>.

Κατά γενικό κανόνα, δεν είναι ασύνηθες αυτές οι διάφορες μορφές διακρίσεων να συσσωρεύονται, να προκύπτουν η μία από την άλλη και να θέτουν τον αιτούντα σε κατάσταση που ισοδυναμεί με δίωξη.

## 7.2. Σύνδεσμος με λόγο δίωξης

Οι πράξεις δίωξης καθαυτές δεν αρκούν για να χαρακτηριστεί ένα πρόσωπο ως πρόσφυγας, εκτός εάν τελέστηκαν για έναν (ή περισσότερους) από τους πέντε λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 10 της ΟΕΑΑ (αναδιатύπωση) ή στο άρθρο 10 του ΚΑΑ. Πρέπει να υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του **λόγου και της δίωξης** ή της **απουσίας προστασίας** από την εν λόγω δίωξη.

Όπως και σε άλλα είδη αιτήσεων, στις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, η δίωξη μπορεί να συνδέεται με έναν ή περισσότερους από τους αναγνωριζόμενους λόγους.

Θα πρέπει να έχετε υπόψη ότι ο ίδιος ο αιτών ενδέχεται να μην είναι σε θέση να πει αν υπέστη δίωξη λόγω της ιδιότητάς του ως μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας ή κάποιου άλλου από τους πέντε πιθανούς λόγους δίωξης. Είναι καθήκον σας να καθορίσετε ποιοι λόγοι δίωξης είναι συναφείς. Σε μία συγκεκριμένη υπόθεση μπορεί να υπάρχει μόνο ένας λόγος δίωξης ή μπορούν να αλληλεπικαλύπτονται πολλοί λόγοι δίωξης.

Να θυμάστε ότι τα άτομα ενδέχεται να υποστούν δίωξη λόγω των **πραγματικών** ή των **αποδιδόμενων** προσωπικών στοιχείων SOGIESC.

Ορισμένα παραδείγματα αποδιδόμενων στοιχείων SOGIESC <sup>(76)</sup> μπορούν, μεταξύ άλλων, να αποτελούν:

<sup>(74)</sup> Βλ. επίσης UNHCR, [Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status under the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) (Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 για το Καθεστώς των Προσφύγων), παράγραφοι 54-55· UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9](#), 2012, ό.π. υποσημείωση 33, παράγραφοι 17 και 20-25· Διεθνής Επιτροπή Νομικών, [Refugee Status Claims Based on Sexual Orientation and Gender Identity – A Practitioners' Guide](#), αριθ. 11, Φεβρουάριος 2016, σ. 159-170.

<sup>(75)</sup> UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9](#), 2012, ό.π. υποσημείωση 33, παράγραφος 17.

<sup>(76)</sup> Διεθνής Επιτροπή Νομικών, [Refugee Status Claims Based on Sexual Orientation and Gender Identity – A Practitioners' Guide](#), αριθ. 11, Φεβρουάριος 2016, σ. 19-20.



- γυναίκες και άνδρες που δεν συμμορφώνονται με τις στερεότυπες εμφανίσεις του φύλου τους και τους ρόλους που συνδέονται με αυτό·
- ο σεξουαλικός προσανατολισμός των τρανς ατόμων·
- οι σύντροφοι των τρανς ατόμων επειδή θεωρούνται ομοφυλόφιλοι ή λεσβίες ή απλώς επειδή δεν ανταποκρίνονται στους αποδεκτούς ρόλους και συμπεριφορές των φύλων·
- άνδρες που έχουν σεξουαλικές επαφές με άνδρες ή γυναίκες που έχουν σεξουαλικές επαφές με γυναίκες·
- άτομα που έχουν καταστασιακή σεξουαλική δραστηριότητα με άτομα του ίδιου φύλου·
- ακτιβιστές υπέρ των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων.

### 7.2.1. Ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας

Ενώ η Σύμβαση για τους πρόσφυγες <sup>(77)</sup> αναφέρει την «ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας» ως λόγο βάσει του οποίου ένας πρόσφυγας μπορεί να φοβάται ότι θα υποστεί διώξεις, χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τον όρο «ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα», η ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση) / ο ΚΑΑ <sup>(78)</sup> παραθέτει ρητά τον **γενετήσιο (σεξουαλικό) προσανατολισμό και πτυχές συνδεόμενες με το φύλο**, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας του φύλου, ως χαρακτηριστικά τα οποία ενδέχεται να αποτελούν τη βάση για τον προσδιορισμό ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας.



#### Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση) — Λόγοι δίωξης

1. Κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

[...]

δ) η ομάδα θεωρείται ως ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα όταν, μεταξύ άλλων:

- τα μέλη της ομάδας αυτής έχουν κοινά εγγενή χαρακτηριστικά ή κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί ή έχουν από κοινού χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκάζεται να τις αποκηρύξει και
- η ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο.

Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής, μια ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει ομάδα που βασίζεται στο κοινό χαρακτηριστικό του γενετήσιου προσανατολισμού. Ο γενετήσιος προσανατολισμός δεν μπορεί να νοηθεί ως περιλαμβάνων πράξεις θεωρούμενες αξιόποινες κατά το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Λαμβάνονται δεόντως υπόψη πτυχές συνδεόμενες με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας φύλου, κατά τον καθορισμό της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας ή τον προσδιορισμό χαρακτηριστικού αυτής της ομάδας.

<sup>(77)</sup> Άρθρο 1Α παράγραφος 2 της Σύμβασης για τους πρόσφυγες.

<sup>(78)</sup> Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της ΟΕΑΑ (αναδιτύπωση)- άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του ΚΑΑ.

**Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του ΚΑΑ — Λόγοι δίωξης**

1. Κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης, τα ακόλουθα στοιχεία λαμβάνονται υπόψη:  
[...]

δ) η έννοια του να ανήκει κάποιος σε μια ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα περιλαμβάνει, ιδίως, το να ανήκει κάποιος σε μια ομάδα:

- i) της οποίας τα μέλη έχουν ή θεωρούνται ότι έχουν κοινά εγγενή χαρακτηριστικά ή κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί ή από κοινού χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση, ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκάζεται να τις αποκηρύξει· και
- ii) η οποία έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο ως διαφορετική·

[...]

Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής, η έννοια της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε ομάδα που βασίζεται σε ένα κοινό χαρακτηριστικό του γενετήσιου προσανατολισμού. Λαμβάνονται δεόντως υπόψη πτυχές συνδεόμενες με το φύλο, συμπεριλαμβανόμενης της ταυτότητας του φύλου και της έκφρασης φύλου, κατά τον καθορισμό της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας ή τον προσδιορισμό χαρακτηριστικού αυτής της ομάδας.

**ΔΕΕ, 2013, X, Υ και Ζ <sup>(79)</sup>**

Το άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας [2004/83/EK] πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η ύπαρξη ποινικής νομοθεσίας όπως οι επίμαχες σε κάθε μία από τις υποθέσεις των κύριων δικών, η οποία αφορά ειδικά τους ομοφυλόφιλους, καθιστά δυνατή τη διαπίστωση ότι τα πρόσωπα αυτά πρέπει να θεωρηθούν ως αποτελούντα ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα.

Σε υποθέσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, θα πληρούται συχνά το κριτήριο της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας. Τα μέλη της ομάδας έχουν από κοινού χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητά τους, ώστε να μην πρέπει να αναγκάζονται να τις αποκηρύξουν. Επιπλέον, γίνονται αντιληπτά ως διαφορετικά από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο, με βάση την ιδιαίτερη ταυτότητά τους στη χώρα καταγωγής <sup>(80)</sup>. Ακόμη και αν οι αιτούντες δεν αυτοπροσδιορίζονται ως ΛΟΑΤΚΙ, από τις περιστάσεις των αιτήσεών τους μπορεί, παρ' όλα αυτά, να καταδεικνύεται ότι ο φόβος δίωξης προκύπτει από το ότι οι φορείς δίωξης τούς αποδίδουν ή τους καταλογίζουν

<sup>(79)</sup> ΔΕΕ, 2013, X, Υ και Ζ, ό.π. υποσημείωση 66, σκέψη 49 και απόφαση, σκέψη 1. Σύνοψη διατίθεται στη [βάση δεδομένων νομολογίας του ΕΥΑΑ](#). Στην υπόθεση γίνεται παραπομπή στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της αρχικής οδηγίας του 2004 για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου: [Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004](#), για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304 της 30.9.2004, σ. 12).

<sup>(80)</sup> Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)· άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του ΚΑΑ.



συγκεκριμένο SOGIESC. Η **αποδιδόμενη ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας** αρκεί για την απόδειξη αιτιώδους συνάφειας.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για πληροφορίες σχετικά με την εξέταση αιτήσεων ασύλου που βασίζονται στην ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, συμβουλευτείτε την έκδοση της ΕΑΣΟ [Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΣΟ σχετικά με την ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας](#), Μάρτιος 2020.

## 7.2.2. Άλλοι λόγοι δίωξης στις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC

Κατά τον χειρισμό αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, ο λόγος δίωξης που έρχεται συχνότερα στο μυαλό είναι η ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, όμως και άλλοι λόγοι δίωξης μπορούν επίσης να είναι σημαντικοί, όπως παρατίθενται κατωτέρω.

- **Θρησκεία**

Η θρησκεία μπορεί να αποτελέσει λόγο δίωξης σε περιπτώσεις αιτούντων που προέρχονται από χώρες ή περιβάλλοντα όπου τα προσωπικά τους στοιχεία SOGIESC καταδικάζονται ή δεν γίνονται ανεκτά από την επικρατούσα θρησκεία ή τη θρησκεία των φορέων δίωξης. Τα άτομα που δεν αυτοπροσδιορίζονται ως ΛΟΑΤΚΙ, αλλά γίνονται αντιληπτά ως τέτοια, ή που μετέχουν σε σεξουαλικές δραστηριότητες με άτομο ή άτομα του ίδιου φύλου μπορούν επίσης να αντιμετωπίσουν διώξεις για θρησκευτικούς λόγους. Το ίδιο ισχύει και για τους ακτιβιστές των οργανώσεων υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για πληροφορίες σχετικά με την εξέταση αιτημάτων ασύλου με βάση τη θρησκεία, ανατρέξτε στην έκδοση του ΕΥΑΑ [Πρακτικός οδηγός για τις συνεντεύξεις με αιτούντες άσυλο λόγω θρησκείας](#), Νοέμβριος 2022.

- **Πολιτικές πεποιθήσεις**

Οι πολιτικές πεποιθήσεις μπορούν να αποτελέσουν λόγο δίωξης σε περιπτώσεις που αφορούν θέματα SOGIESC. Αυτό ισχύει όταν τα εν λόγω στοιχεία SOGIESC και οι μη συμμορφούμενες συμπεριφορές ποινικοποιούνται, ή δεν γίνονται ανεκτές, ή αμφισβητούνται για άλλους λόγους από τις κρατικές αρχές, ή θεωρούνται αντίθετες με τις αξίες στις οποίες θεμελιώνεται το κράτος. Επιπλέον, οι ακτιβιστές των ομάδων υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να αντιμετωπίσουν διώξεις για τον λόγο αυτόν.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για πληροφορίες σχετικά με την εξέταση αιτημάτων ασύλου με βάση τις πολιτικές πεποιθήσεις, ανατρέξτε στην έκδοση του ΕΥΑΑ [Πρακτικός οδηγός για τις πολιτικές πεποιθήσεις](#), Νοέμβριος 2022.

## 7.3. Προστασία στη χώρα καταγωγής

Το επόμενο στάδιο της νομικής ανάλυσης αφορά την εξέταση της διαθεσιμότητας προστασίας στη χώρα καταγωγής. Εάν δεν μπορεί να παρέχεται προστασία από τους φορείς προστασίας στην περιοχή της δίωξης, εξετάζεται η πιθανότητα ΕΔΕΠ.

### 7.3.1. Υπεύθυνοι προστασίας



#### Αιτιολογική σκέψη 27 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)

*Στις περιπτώσεις που το κράτος ή τα όργανα του κράτους είναι οι υπεύθυνοι της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, θα πρέπει να τεκμαίρεται ότι δεν παρέχεται ουσιαστική προστασία στον αιτούντα.*



#### Αιτιολογική σκέψη 35 του ΚΑΑ

*Όταν το κράτος ή τα όργανα του κράτους είναι οι φορείς της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, θα πρέπει να υπάρχει το τεκμήριο ότι δεν παρέχεται αποτελεσματική προστασία στον αιτούντα και η αποφαινόμενη αρχή δεν είναι ανάγκη να εξετάζει εάν υπάρχει εναλλακτική λύση εγχώριας προστασίας [...]*

Σε περιπτώσεις όπου η δίωξη οφείλεται στην εφαρμογή νόμων που ποινικοποιούν στοιχεία SOGIESC, ο υπεύθυνος της δίωξης είναι συνήθως το **κράτος**. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η προστασία δεν θα είναι, καταρχήν, διαθέσιμη.

Όταν **μη κρατικοί φορείς**, όπως μέλη της οικογένειας, γείτονες, φατρίες και φυλές, οι κρατικές ένοπλες ομάδες ή η ευρύτερη κοινότητα είναι οι υπεύθυνοι της δίωξης, πρέπει να αξιολογηθεί η προθυμία και η ικανότητα του κράτους ή άλλων σχετικών ομάδων ή οργανώσεων να παράσχουν αποτελεσματική, μη προσωρινή και προσβάσιμη προστασία στον αιτούντα <sup>(81)</sup>.

Από την άποψη αυτή, η ικανότητα και η ανταπόκριση του συστήματος επιβολής του νόμου, καθώς και η ικανότητα και η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης να εντοπίζει, να διώκει και να τιμωρεί τέτοιες πράξεις από μη κρατικούς φορείς αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αξιολόγηση του αν το κράτος ή άλλα σχετικά μέρη ή οργανώσεις μπορούν να θεωρηθούν φορείς προστασίας που πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 7 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) / του άρθρου 7 του ΚΑΑ.

Λάβετε υπόψη ότι απλώς και μόνο ύπαρξη νόμων για την προστασία των SOGIESC δεν αρκεί αφ' εαυτής για να συμπεράνουμε ότι υπάρχει προστασία. Είναι πιθανό οι νόμοι αυτοί να εφαρμόζονται σπάνια ή ποτέ στην πράξη. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη τυχόν αναφερθείσες πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις κατά των στοιχείων SOGIESC ατόμων

<sup>(81)</sup> Άρθρο 7 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 7 του ΚΑΑ.



όσον αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης σε προστασία. Για παράδειγμα, οι αιτούντες ΛΟΑΤΚΙ μπορεί να αντιμετωπίσουν ιδιαίτερες δυσκολίες πρόσβασης στη δικαιοσύνη στη χώρα καταγωγής τους λόγω μεροληπτικής συμπεριφοράς εις βάρος τους από τις αστυνομικές αρχές και τους κυβερνητικούς υπαλλήλους. Μπορεί επίσης να παρεμποδίζονται ή να παρενοχλούνται όταν καταγγέλλουν περιστατικά βίας εναντίον τους ή οι κρατικές αρχές μπορεί γενικά να μην αντιμετωπίζουν τα περιστατικά βίας κατά των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ικανότητα του κράτους να παρέχει προστασία μπορεί να είναι περιορισμένη ή ακόμη και να μην είναι διαθέσιμη σε ορισμένα τμήματα της χώρας, ιδίως σε περιοχές που πλήττονται από βία, συγκρούσεις και από ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα γενικής εγκληματικότητας.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για πληροφορίες σχετικά με τους φορείς προστασίας βλ. EASO, [Πρακτικός οδηγός της EASO: Αναγνώριση προσώπων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας](#), Απρίλιος 2018.

### 7.3.2. Εναλλακτική δυνατότητα εγχώριας προστασίας

Το επόμενο βήμα είναι να εξεταστεί αν ο αιτών μπορεί να αποφύγει τη δίωξη που βασίζεται σε λόγους SOGIESC με την εγκατάστασή του σε άλλο τμήμα της χώρας καταγωγής<sup>(82)</sup>. Να θυμάστε ότι πρέπει να αξιολογούνται όλα τα κριτήρια της ΕΔΕΠ, όπως αναφέρονται στο άρθρο 8 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση) / στο άρθρο 8 του ΚΑΑ.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της ΕΔΕΠ, βλ. EASO, [Πρακτικός οδηγός για την εφαρμογή της εναλλακτικής δυνατότητας εγχώριας προστασίας](#), Μάιος 2021.

Όταν ο φορέας της δίωξης είναι το κράτος, τεκμαίρεται ότι δεν παρέχει επίσης ΕΔΕΠ, δεδομένου ότι τα κράτη κατά κανόνα ελέγχουν όλη την επικράτεια. Όταν συνάγεται το συμπέρασμα ότι η πρόσβαση του κρατικού φορέα περιορίζεται σαφώς σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ή ότι ο διώκτης είναι ιδιωτικός φορέας, μπορεί να εφαρμόζεται η ΕΔΕΠ.

Όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην ενότητα [6.4. «Το ζήτημα της διακριτικής ευχέρειας»](#), τα στοιχεία SOGIESC είναι τόσο θεμελιώδη για την ταυτότητα ή τη συνείδηση ώστε ένα άτομο δεν θα πρέπει να εξαναγκάζεται να τα αποποιηθεί. Ούτε θα πρέπει να αναμένεται ότι θα τα αποκρύψει ή θα επιδεικνύει συγκράτηση κατά την εξωτερική τους. Συνεπώς, όταν εξετάζετε μια ΕΔΕΠ, να θυμάστε ότι δεν μπορεί να αναμένεται επίσης από έναν αιτούντα να αποκρύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC για να αποφύγει δίωξη ή σοβαρή βλάβη στην τοποθεσία ΕΔΕΠ.

Ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι αιτούντες δεν έχουν εγκαταλείψει τη χώρα και τον τόπο καταγωγής τους για λόγους SOGIESC, αλλά στην προτεινόμενη τοποθεσία ΕΔΕΠ να υπάρχει πιθανότητα να αντιμετωπίσουν **περιθωριοποίηση** λόγω SOGIESC. Αυτό θα

<sup>(82)</sup> Άρθρο 8 της ΟΕΑΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 8 του ΚΑΑ.

μπορούσε να επιβαρύνει σε τόσο μεγάλο βαθμό τον αιτούντα ώστε να μην είναι εύλογο να του ζητηθεί να εγκατασταθεί εκεί <sup>(83)</sup>.

Θα πρέπει να δώσετε προσοχή στην αξιολόγηση της κατάστασης στην τοποθεσία ΕΔΕΠ πέραν της επίσημης κρατικής θέσης, με βάση τις διαθέσιμες ΠΧΚ και σε αντιστοιχία με το σχετικό **νομικό πλαίσιο και την εφαρμογή του** στην πράξη. Εάν ισχύει σε όλη την επικράτεια της χώρας καταγωγής η νομοθεσία που ποινικοποιεί τα στοιχεία SOGIESC ή τις σχέσεις μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου, εφόσον αυτή εφαρμόζεται, δεν μπορεί να εξεταστεί η ΕΔΕΠ.

Οι νόμοι που απαγορεύουν στα τρανς ή στα ίντερσεξ άτομα να έχουν πρόσβαση στην κατάλληλη ιατρική θεραπεία, εάν ζητηθεί, ή να αλλάζουν τα χαρακτηριστικά του φύλου στα προσωπικά τους έγγραφα, κατά κανόνα, θα εφαρμόζονται σε όλη την επικράτεια της χώρας καταγωγής. Οι νόμοι αυτοί θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν εξετάζεται η δυνατότητα μετεγκατάστασης <sup>(84)</sup>.

Οι χειριστές υποθέσεων θα πρέπει επίσης να εξετάζουν πτυχές όπως η **κοινωνική νοοτροπία**, η τρέχουσα κατάσταση και η δίωξη των παραβατών του σχετικού νομικού πλαισίου στην πράξη <sup>(85)</sup>.

Επιπλέον, η **μισαλλοδοξία κατά των ατόμων με ποικίλο SOGIESC** τείνει να εκδηλώνεται σε εθνικό επίπεδο σε πολλές χώρες και σε τέτοιες περιπτώσεις δεν είναι συνήθως δυνατή η εφαρμογή ΕΔΕΠ. Ωστόσο, σε ορισμένες χώρες παρατηρείται **κοινωνική και πολιτική πρόοδος** που μερικές φορές εντοπίζεται σε συγκεκριμένες αστικές περιοχές, οι οποίες υπό προϋποθέσεις μπορεί να παρέχουν πραγματική δυνατότητα μετεγκατάστασης <sup>(86)</sup>. Σε ορισμένες χώρες, οι κοινωνικοί κανόνες και η νοοτροπία στις μεγάλες πόλεις μπορεί να διαφέρουν από όσα ισχύουν στην ύπαιθρο. Ως εκ τούτου, ένα άτομο από χωριό ή μικρή πόλη όπου υπέστη διώξεις μπορεί να είναι σε θέση να βρει ασφάλεια και να εγκατασταθεί εύλογα σε μια μεγάλη πόλη <sup>(87)</sup>.

Όταν εξετάζετε μια ΕΔΕΠ, δώστε προσοχή στη γενική κατάσταση στην τοποθεσία ΕΔΕΠ για να βεβαιωθείτε ότι ο αιτών δεν θα αντιμετωπίσει εκεί **αδικαιολόγητες δυσχέρειες** λόγω SOGIESC.

<sup>(83)</sup> EASO, [Πρακτικός οδηγός για την εφαρμογή της εναλλακτικής δυνατότητας εγχώριας προστασίας](#), Μάιος 2021, σ. 36.

<sup>(84)</sup> Βλ. επίσης UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9](#), 2012, ό.π. υποσημείωση 33, παράγραφος 53.

<sup>(85)</sup> EASO, [Πρακτικός οδηγός για την εφαρμογή της εναλλακτικής δυνατότητας εγχώριας προστασίας](#), Μάιος 2021, σ. 36.

<sup>(86)</sup> UNHCR, [Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διεθνή Προστασία Νο 9](#), 2012, ό.π. υποσημείωση 33.

<sup>(87)</sup> EASO, [Πρακτικός οδηγός για την εφαρμογή της εναλλακτικής δυνατότητας εγχώριας προστασίας](#), Μάιος 2021, σ. 36.



### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Κατά τη διάρκεια της νομικής ανάλυσης, εξετάστε αν ο κίνδυνος να εκτεθεί ο αιτών σε τέτοιου είδους μεταχείριση ισοδυναμεί με δίωξη, αν υπάρχει σύνδεση με έναν από τους πέντε λόγους, εάν υπάρχει διαθέσιμη προστασία και αν υπάρχει δυνατότητα εφαρμογής ΕΔΕΠ.
- Οι πράξεις δίωξης στις αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC μπορούν να έχουν διάφορες μορφές. Μπορούν να περιλαμβάνουν πράξεις σωματικής ή ψυχικής βίας, νομικά, διοικητικά, αστυνομικά και/ή δικαστικά μέτρα, τα οποία εισάγουν διακρίσεις αφ' εαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο μεροληπτικό· δυσανάλογη ή μεροληπτική ποινική δίωξη ή άρνηση ένδικων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή μεροληπτικής ποινής· ή πράξεις που στοχεύουν το φύλο.
- Η σώρευση ή η επανάληψη μέτρων ή πράξεων που εισάγουν διακρίσεις λόγω των προσωπικών στοιχείων SOGIESC ενός ατόμου μπορεί να ισοδυναμεί με δίωξη.
- Σε υποθέσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, θα πληρούται συχνά το κριτήριο της ιδιότητας μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας.
- Ακόμη και αν οι αιτούντες δεν αυτοπροσδιορίζονται ως ΛΟΑΤΚΙ, από τις περιστάσεις των αιτήσεών τους μπορεί, παρ' όλα αυτά, να καταδεικνύεται ότι ο φόβος δίωξης προκύπτει από το γεγονός ότι οι φορείς δίωξης τούς αποδίδουν συγκεκριμένο SOGIESC, πράγμα που αρκεί για την απόδειξη αιτιώδους συνάφειας.
- Άλλοι λόγοι δίωξης ενδέχεται να αλληλεπικαλύπτονται με την ιδιότητα μέλους ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας, όπως, για παράδειγμα, σε θέματα θρησκείας ή πολιτικών πεποιθήσεων.
- Απλώς και μόνο η ύπαρξη νόμων για την προστασία των SOGIESC δεν αρκεί αφ' εαυτής για να συμπεράνουμε ότι υπάρχει προστασία.
- Όταν εξετάζετε μια ΕΔΕΠ, να θυμάστε ότι δεν μπορεί να αναμένεται από έναν αιτούντα να αποκρύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC για να αποφύγει δίωξη ή σοβαρή βλάβη στην τοποθεσία ΕΔΕΠ.
- Δώστε προσοχή στη γενική κατάσταση στην τοποθεσία ΕΔΕΠ για να βεβαιωθείτε ότι ο αιτών δεν θα αντιμετωπίσει εκεί αδικαιολόγητες δυσχέρειες λόγω SOGIESC.

## 8. Μεταγενέστερες αιτήσεις



Δεν είναι σπάνιο να προβάλλονται ισχυρισμοί που βασίζονται σε λόγους SOGIESC σε μεταγενέστερη αίτηση <sup>(88)</sup>. Στην περίπτωση αυτή, απαιτείται προκαταρκτική εξέταση <sup>(89)</sup> για να ληφθεί απόφαση επί του παραδεκτού της αίτησης <sup>(90)</sup>. Κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου πρέπει να εξεταστεί, αφενός, αν τα στοιχεία που υπέβαλε ο αιτών στη μεταγενέστερη αίτηση είναι νέα και, αφετέρου, αν αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες το άτομο να πληροί τις προϋποθέσεις για χορήγηση διεθνούς προστασίας.

Σε αυτό το κεφάλαιο περιλαμβάνονται στοιχεία τα οποία μπορεί να είναι σημαντικά για την εξέταση του παραδεκτού μεταγενέστερων αιτήσεων που βασίζονται σε λόγους SOGIESC και, ειδικότερα, σε περίπτωση που:

- προβάλλεται νέος ισχυρισμός για στοιχεία SOGIESC στη μεταγενέστερη αίτηση ή
- η προηγούμενη αίτηση βασιζόταν σε στοιχεία SOGIESC και υποβάλλονται νέα στοιχεία στη μεταγενέστερη αίτηση.



### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την εξέταση μεταγενέστερων αιτήσεων, βλ. ΕΑΣΟ, [Πρακτικός οδηγός για τις μεταγενέστερες αιτήσεις](#), Δεκέμβριος 2021.

### 8.1. Προβολή νέου ισχυρισμού σε μεταγενέστερη αίτηση που βασίζεται σε λόγους SOGIESC

Σε αυτή την περίπτωση, η προηγούμενη ή οι προηγούμενες αιτήσεις που έχει υποβάλει το άτομο δεν βασίζονται στα (αποδιδόμενα) προσωπικά στοιχεία SOGIESC και δεν έχει ή δεν έχουν εξεταστεί ή αξιολογηθεί στο παρελθόν. Αυτό μπορεί να συμβαίνει **όταν προκύπτουν νέα πραγματικά περιστατικά** μετά την έκδοση της τελεσίδικης απόφασης επί της προηγούμενης αίτησης. Για παράδειγμα, ο αιτών μπορεί να μην είχε προηγουμένως επίγνωση προσωπικών στοιχείων SOGIESC και να τα συνειδητοποίησε μετά την οριστική απόφαση για την προηγούμενη αίτησή του. Σε άλλο παράδειγμα, ο αιτών μπορεί να συμμετείχε σε φεστιβάλ υπερηφάνειας των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων στη χώρα υποδοχής και να απεικονίζεται σε εικόνες από το φεστιβάλ που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο. Οι εικόνες αυτές έγιναν στη συνέχεια γνωστές στις αρχές της χώρας καταγωγής του αιτούντος με αποτέλεσμα να θεωρείται ομοφυλόφιλος εκεί. Μπορούν επίσης να εμφανιστούν νέα στοιχεία τα οποία σχετίζονται με στοιχεία που προϋπήρχαν, αλλά ούτε παρουσιάστηκαν από τον αιτούντα κατά την προηγούμενη διαδικασία ούτε εξετάστηκαν από την αρχή ασύλου. Για παράδειγμα, ο αιτών μπορεί να έχει ήδη επίγνωση προσωπικών στοιχείων SOGIESC κατά την υποβολή της προηγούμενης αίτησης (ή προηγούμενων αιτήσεων), αλλά να μην τα γνωστοποίησε. Το γεγονός αυτό μπορεί να οφείλεται σε διάφορους λόγους. Για παράδειγμα, ο αιτών μπορεί να

<sup>(88)</sup> Άρθρο 2 στοιχείο ιζ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 3 σημείο 19) του ΚΔΑ.

<sup>(89)</sup> Άρθρο 40 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 55 του ΚΔΑ.

<sup>(90)</sup> Άρθρο 33 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της ΟΔΑ (αναδιατύπωση)- άρθρο 38 παράγραφος 2 του ΚΔΑ.



μη γνώριζε ότι τα στοιχεία SOGIESC θα μπορούσαν να αποτελέσουν λόγο χορήγησης διεθνούς προστασίας ή να φοβήθηκε να το αποκαλύψει στην προηγούμενη αίτηση.



Όπως περιγράφεται λεπτομερώς στον παρόντα πρακτικό οδηγό, οι αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC υπεισέρχονται σε άκρως προσωπικές εμπειρίες του ατόμου. Οι αρνητικές αντιλήψεις και η αρνητική αντιμετώπιση των ατόμων με ποικίλο SOGIESC στη χώρα καταγωγής, διέλευσης και/ή ασύλου του αιτούντος και/ή τα αισθήματα ντροπής ή φόβου, ο στιγματισμός και το ψυχικό τραύμα μπορούν να αποτρέψουν τον αιτούντα από το να αποκαλύψει προσωπικά στοιχεία SOGIESC από την αρχή της διαδικασίας ασύλου. Μεταγενέστερη αίτηση δεν θα πρέπει να θεωρείται απαράδεκτη λόγω καθυστερημένης αποκάλυψης πληροφοριών από τον αιτούντα, εάν πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 40 παράγραφος 4 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση) / του άρθρου 55 παράγραφος 5 του ΚΔΑ όσον αφορά τα στοιχεία που υποβάλλει ο αιτών και τα οποία μπορούν να θεωρηθούν νέα (για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την καθυστερημένη αποκάλυψη, βλ. επίσης [ΔΕΕ, 2014, Α, Β, C](#) και [Αιτιολογική σκέψη 28 του ΚΑΑ](#)).

## 8.2. Προηγούμενη αίτηση που βασιζόταν σε στοιχεία SOGIESC η οποία υποβάλλεται εκ νέου με νέα στοιχεία

Εν προκειμένω, ο αιτών είχε καταθέσει στο παρελθόν αίτηση βασιζόμενη στον φόβο δίωξης λόγω των (αποδιδόμενων) προσωπικών στοιχείων SOGIESC. Η αίτησή του απορρίφθηκε, ενδεχομένως λόγω έλλειψης αξιοπιστίας, αλλά το άτομο υποβάλλει νέα στοιχεία στα οποία βασίζεται η μεταγενέστερη αίτηση. Αυτά τα **νέα στοιχεία μπορούν να σχετίζονται με ουσιώδη πραγματικά περιστατικά που έχουν αξιολογηθεί στο παρελθόν**. Για παράδειγμα, ο αιτών υποβάλλει τώρα ιατρικά έγγραφα που δείχνουν ότι η ικανότητά του να τεκμηριώσει προφορικά τους λόγους SOGIESC που επικαλέστηκε ήταν περιορισμένη κατά τη διάρκεια προηγούμενης αίτησης (ή αιτήσεων) λόγω διαταραχής μετατραυματικού στρες ή άλλων ιατρικών και/ή ψυχολογικών προβλημάτων. Σε άλλο παράδειγμα, ο αιτών δηλώνει ότι κατά τον χρόνο της προηγούμενης αίτησης η ικανότητά του να τεκμηριώσει προφορικά τους λόγους SOGIESC ήταν περιορισμένη λόγω της νεαρής του ηλικίας (ήταν παιδί ή νεαρός ενήλικας). Σε άλλη περίπτωση, ο αιτών δηλώνει ότι τώρα, για πρώτη φορά, διατηρεί σχέση με άτομο του ίδιου φύλου.

Σε άλλες περιπτώσεις, τα νέα στοιχεία μπορεί να προκύπτουν από νέα ουσιώδη πραγματικά περιστατικά. Για παράδειγμα, στην προηγούμενη αίτηση που υπέβαλε ο αιτών ισχυρίστηκε ότι είναι ομοφυλόφιλος και τώρα ισχυρίζεται ότι είναι επίσης τρανς άτομο. Τα νέα στοιχεία μπορεί επίσης να αφορούν την εκτίμηση κινδύνου. Για παράδειγμα, οι νέες ΠΧΚ υποδηλώνουν ότι στη χώρα καταγωγής έχει θεσπιστεί νέα νομοθεσία που ποινικοποιεί τις σχέσεις μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου.

Ακόμη και στις περιπτώσεις που τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος αξιολογήθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης αίτησης, η **προκαταρκτική εξέταση** μεταγενέστερης αίτησης θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη δέουσα προσοχή. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πιθανότητα να υπήρξε περαιτέρω εξέλιξη στην αυτογνωσία του αιτούντος όσον αφορά προσωπικά στοιχεία SOGIESC (για περισσότερες λεπτομέρειες

σχετικά με την αυτογνωσία, βλ. ενότητα [4.3.2. στοιχείο β\) Επίγνωση του αιτούντος ως προς τα δικά του προσωπικά στοιχεία SOGIESC](#)) ή άλλες εξελίξεις.

Ορισμένα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην προκαταρκτική αξιολόγηση θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:

- το χρονικό διάστημα που έχει παρέλθει από την προηγούμενη προσωπική συνέντευξη στην οποία καλύφθηκε το θέμα των προσωπικών στοιχείων SOGIESC του αιτούντος και το περιεχόμενό τους·
- την ηλικία του ατόμου κατά τον χρόνο υποβολής της προηγούμενης αίτησης·
- την ψυχική υγεία του αιτούντος κατά τη διάρκεια της εξέτασης της προηγούμενης αίτησης·
- τη συμμετοχή τους σε (ερωτική ή σεξουαλική) σχέση μετά την υποβολή της προηγούμενης αίτησης·
- τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες των ομάδων υποστήριξης ΛΟΑΤΚΙ και την προβολή των εν λόγω δραστηριοτήτων στη χώρα καταγωγής τους.



#### Σχετική έκδοση του ΕΥΑΑ

Για γενική καθοδήγηση σχετικά με την εξέταση μεταγενέστερων αιτήσεων συμβουλευτείτε την έκδοση της ΕΑΣΟ [Πρακτικός οδηγός για τις μεταγενέστερες αιτήσεις](#), Δεκέμβριος 2021.



#### Κύρια σημεία που πρέπει να θυμάστε

- Όσον αφορά τις μεταγενέστερες αιτήσεις που βασίζονται σε λόγους SOGIESC, είναι πιθανό ότι στη μεταγενέστερη αίτηση προβάλλεται νέος ισχυρισμός για στοιχεία SOGIESC ή ότι η προηγούμενη αίτηση βασιζόταν σε στοιχεία SOGIESC και υποβάλλονται νέα στοιχεία στη μεταγενέστερη αίτηση.
- Μεταγενέστερη αίτηση δεν θα πρέπει να θεωρείται απαράδεκτη λόγω καθυστερημένης αποκάλυψης πληροφοριών από τον αιτούντα, εάν πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 40 παράγραφος 4 της ΟΔΑ (αναδιατύπωση) / του άρθρου 55 παράγραφος 5 του ΚΔΑ.
- Σε περιπτώσεις που τα προσωπικά στοιχεία SOGIESC του αιτούντος αξιολογήθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης αίτησης, κατά την προκαταρκτική εξέταση μεταγενέστερης αίτησης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τυχόν εξελίξεις που αναφέρει το άτομο, καθώς και κάθε περαιτέρω εξέλιξη όσον αφορά την αυτογνωσία του.







Σάρωση για πρόσβαση  
σε όλα τα μέρη



Υπηρεσία Εκδόσεων  
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

